

**ZHODNOCENÍ DOSAŽENÉHO POKROKU V REALIZACI
OPERAČNÍHO PROGRAMU ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

PRAHA, BŘEZEN 2006

*Tento projekt je realizován v rámci Technické pomoci OP RLZ
a je spolufinancován z prostředků EU*

Projektový tým zhotovitele:

Mgr. Petr Lenc -	vedoucí projektového týmu
JUDr. Jana Hrstková, PhD. –	odborný garant v oblasti evaluací
PhDr. Dmitrij Švec –	expert na oblast diskriminace na trhu práce
Ing. Věra Vondráčková –	expert odpovědný za sběr dat
Ing. Zdeněk Toušek, PhD. -	expert odpovědný za analýzu a zpracování dat
Ing. Katarína Navrátilová –	expert na evaluace, člen užšího týmu
Mgr. Martin Dolný –	zahraniční expert na trh práce
JUDr. Jarmila Škvrnová –	expert na politiky a strategie
Antonio Rosa Plaza –	zahraniční expert na analýzy socioekonomického rozvoje
MSc. Manfred Kojan –	zahraniční expert na analýzu procesů a hodnocení SF intervencí
Ing. Luděk Hanáček -	expert na implementační systémy pomoci ze SF
PhDr. Veronika Nürnbergerová, Ph.D.-	expert na soulad strategických materiálů ČR a EU v oblasti rozvoje lidských zdrojů

ELBONA a. s.
Jankovcova 1566/2b
170 00 Praha 7

Akses, spol. s r.o.
Týnská 1053/21
110 00 Praha 1

OBSAH

SHRnutí A DOPORUČENÍ	5
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	8
ÚVOD	11
1. POPIS METODIKY POUŽITÉ V RÁMCI PROJEKTU	14
1.1 ZAČLENĚNÍ REPREZENTANTŮ JEDNOTLIVÝCH ZAJINTERESOVANÝCH SUBJEKTŮ DO PROJEKTU	14
1.2 METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA HODNOCENÍ	18
1.3 METODICKÉ POSTUPY VYUŽITÉ ZHOTOVITELEM V RÁMCI PROJEKTU	19
1.3.1 POSTUP ZHOTOVITELE A METODY POUŽITÉ V JEDNOTLIVÝCH ETAPÁCH PROJEKTU	19
1.3.2 OTÁZKA PŘÍSTUPU K ÚDAJŮM MONITOROVACÍHO SYSTÉMU MSSF MONIT A DALŠÍ VYNUCENÉ ZMĚNY V METODICE	25
2. ZJIŠTĚNÍ MAPUJÍCÍ JEDNOTLIVÉ HODNOCENÉ OBLASTI REALIZACE	29
2.1 RELEVANCE OP RLZ	29
2.2 MONITOROVACÍ SYSTÉM OP RLZ	46
2.2.1 Použitá metodika	46
2.2.2 Souhrn zjištění	47
2.2.3 Odpovědi na dílčí evaluační otázky	78
2.3 ADMINISTRACE A IMPLEMENTACE OP RLZ	79
2.4 FINANČNÍ A VĚCNÝ POKROK OP RLZ	96
3. ODPOVĚDI NA KLÍČOVÉ EVALUAČNÍ OTÁZKY OBSAŽENÍ V ZADÁVACÍ DOKUMENTACI PROJEKTU	136
3.1 SMĚŘUJE REALIZACE OP RLZ K NAPLNĚNÍ GLOBÁLNÍHO CÍLE A JEDNOTLIVÝCH SPECIFICKÝCH CÍLŮ?	136
3.2 JAKÉHO FINANČNÍHO A VĚCNÉHO POKROKU BYLO DOSAŽENO PŘI IMPLEMENTACI OP RLZ?	138
3.3 KTERÁ OPATŘENÍ JSOU OHROŽENA NEDOSTATEČNÝM ČERPÁNÍM S OHLEDEM NA HROZBU VRÁCENÍ PROSTŘEDKŮ KVŮLI PRAVIDLU N+2 A JAKÉ KROKY JE TŘEBA UČINIT PRO MINIMALIZACI RIZIKA?	140
3.4 JAKÉ LZE IDENTIFIKOVAT PROBLÉMY, PORUCHY, RIZIKA ČI BARIÉRY SOUVISEJÍCÍ S REALIZACÍ PROGRAMU?	142
2.5 DOŠLO KE ZMĚNÁM V POLITICKO-HOSPODÁŘSKÉM KONTEXTU ČR , KTERÉ MOHOU OVLIVNIT PROGRAM, A JAK OP RLZ ZAPADÁ DO TOHOTO KONTEXTU?	145

3.6	JAKÉ ZMĚNY JE TŘEBA NA ZÁKLADĚ ZJIŠTĚNÝCH SKUTEČNOSTÍ UČINIT PŘI REALIZACI PROGRAMU A PŘI PŘÍPRAVĚ PROGRAMŮ NA PŘÍŠTÍ PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ?	148
3.6.1	DEFINICE „ÚZKÝCH/PROBLÉMOVÝCH“ SLABÝCH MÍST V OBLASTI RELEVANCE OP RLZ	148
3.6.2	DEFINICE „ÚZKÝCH/PROBLÉMOVÝCH“ MÍST V OBLASTI MONITOROVACÍHO SYSTÉMU OP RLZ	155
3.6.3	DEFINICE „ÚZKÝCH/PROBLÉMOVÝCH“ MÍST V OBLASTI SYSTÉMU IMPLEMENTACE OP RLZ	164
3.6.4	DEFINICE „ÚZKÝCH/PROBLÉMOVÝCH“ MÍST V OVLIVŇUJÍCÍCH OBLAST VĚCNÉHO A FINANČNÍHO POKROKU REALIZACE OP RLZ	167

SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

Na základě provedených analýz jednotlivých oblastí realizace Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů zhotovitel dospěl k následujícím závěrům:

1. Na základě údajů z hodnocení absorpční kapacity opatření OPRLZ lze konstatovat, že rizikovými opatřeními vyžadujícími zvláštní pozornost ve zbytku programovacího období jsou Opatření 1.2 – Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti, Opatření 3.3 - Rozvoj dalšího profesního vzdělávání, Opatření 4.1 - Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti a Opatření 5.1 – Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ. Tato opatření vyžadují okamžitou pozornost a podporu se strany ŘO a v některých případech, kdy i detailní analýza poptávky (jak grantových tak systémových projektů) nebude zajišťovat dostatečnou jistotu s ohledem na absorpci, se jeví vhodné připravit krizový plán převedení prostředků na některá z výkonných opatření. Současně je nutné také upozornit, že sice z pohledu pravidla „n+2“ závazek roku 2004 směřuje k naplnění, nicméně, na základě odhadu míry absorpce je riziko nevyčerpání celkové alokace ESF v tomto programovém období velmi vysoké.
2. Z věcného pohledu na OP RLZ jako celku lze ale konstatovat, že program směřuje k naplňování deklarovaného globálního cíle i většiny cílů specifických. Nižší účinnost je zaznamenána u některých indikátorů, které by měly být obezřetně sledovány při dalším výběru projektů tak, aby došlo k jejich výraznému navýšení. Mezi tyto indikátory dle dostupných údajů patří Počet podpořených pracovních míst, především pak v opatření 1.1 a 2.1 a Počet účastníků kurzů v opatření 2.2. Současně je ale třeba upozornit na fakt, že v současnosti dostupné poznatky v této oblasti vycházejí z údajů plánovaných, jak je uvádí z DB Monit (ze smluv s úspěšnými žadateli do programu), neboť vzhledem ke stádiu realizace OPRLZ není k dispozici reprezentativní vzorek údajů z monitorovacích zpráv a existuje u některých údajů uvedených ve smlouvách, že některé z indikátorů mohly být žadateli špatně pochopeny;
3. ex-ante analýza OP RLZ a jeho dodatku konstatuje, že některé dříve doporučené úpravy byly v konečných verzích dokumentu zapracovány a samotné závěry a doporučení ex-ante analýzy rozhodnutím Monitorovacího výboru začleněny do Programového dodatku OP RLZ jako Příloha. V rámci provedených analýz bylo zhotovitelem zjištěno, že změny ve strategických dokumentech na evropské i celostátní

úrovni, ani česká legislativa vstoupivší v platnost v období od schválení OP RLZ a jeho dodatku nevyžaduje bezprostřední úpravy cílů ani opatření OP RLZ. Část analyzovaných dokumentů bude ale mít dopad na programové dokumenty formulované pro období 2007-2013. S ohledem na stav realizace OP RLZ, kdy nejsou zhotoviteli k dispozici reprezentativní údaje z oblasti monitorující ukazatele pro dosažené výsledky a dopady, neshledává zhotovitel důvod pro úpravu stávajících cílů či opatření OP RLZ;

4. vzhledem ke skutečnosti, že samotný OP RLZ nevyžaduje výrazný zásah do programové dokumentace, doporučuje zhotovitel, aby se jednotlivé subjekty v implementačním schématu v rámci přípravy na období 2007-2013 zaměřily zejména na aktivity k odstranění identifikovaných bariér v jednotlivých oblastech implementace, které byly označeny za potenciální riziko ohrožující realizaci jak stávajícího, tak i budoucího programového dokumentu. Jedná se zejména o následující:
 - a. zjednodušení a zprůhlednění systému indikátorů/ukazatelů v rámci monitorovacího systému OP RLZ,
 - b. úpravu monitorovacího systému MSSF Monit za účelem zefektivnění využití jeho možností poskytovat „in time“ informace o skutečném stavu realizace OP RLZ bez potřeby používat dodatečné monitorovací nástroje,
 - c. příprava úpravy stávajícího implementačního systému za účelem sladění postavení jednotlivých subjektů v systému realizace pomoci z ESF obsahujících jak změny systému uvnitř MPSV (vztah ŘO – ZS a KP jako odbory ministerstva), tak i změny ve vztazích vůči subjektům stojícím v systému mimo MPSV (ŘO – RPS, ŘO – ZS jako odbor jiného ministerstva, ŘO – KP jako orgán jiného ministerstva či kraj). Současný stav, kdy jejich reálné postavení v hierarchii systému veřejné správy je omezováno platnou legislativou a vnitřními předpisy jednotlivých subjektů neodpovídajícími skutečným potřebám realizace pomoci z ESF, neumožňuje vytvoření a uplatňování účinných nástrojů přímé odpovědnosti za aktivity vyplývající příslušnému subjektu z jeho postavení v systému implementace,
 - d. dostatečné personální zabezpečení všech činností vyplývajících z realizace pomoci ESF s cílem zajistit potřebnou odbornou a personální kapacitu včetně zastupitelnosti odpovídající nárokům kladeným zejména na Řídicí orgán a Zprostředkující subjekty,
 - e. posílit metodické vedení subjektů na nižším stupni hierarchie v rámci implementace OP RLZ směrem k včasnému a úplnému poskytování informací nezbytných pro přípravu a realizaci projektů a grantových schémat,

- f. zpracovat do Operačního manuálu OP RLZ a jeho příloh, případně do jeho ekvivalentu pro období 2007-2013 změny k eliminaci rizik a úzkých míst definovaných v kapitole 3.6.

Realizace stávajícího OP RLZ s sebou nese všechny znaky pilotního projektu, kdy dochází v jejím průběhu k průběžnému porovnání nastavených parametrů systému jeho implementace s reálnými podmínkami přípravy, výběru a realizace jednotlivých projektů. Stejně jako v podobných případech i u OP RLZ jsou v spolu s postupujícími fázemi implementace celého programu identifikována místa, kdy teoreticky správně nastavený systém v reálu neodpovídá skutečnosti, případně dochází postupně k upřesňování původně nejasně definovaných obrysů. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že si jednotlivé subjekty v rámci implementačního systému OP RLZ postupně osvojily znalosti a dovednosti potřebné pro fázi formulace programu, identifikace a přípravy projektů a jejich hodnocení. V současné době začínají získávat první zkušenosti z realizace projektů, která s sebou přinese další zatím nezmapovaná úzká místa, která mohou do budoucna některé z realizovaných projektů ohrozit. Přesto je možné po vyhodnocení poznatků získaných prostřednictvím provedených analýz konstatovat, že celý systém OP RLZ projevuje vlastnosti „učící se“ organizace a má předpoklady dosáhnout cílů stanovených v programovém dokumentu. Jednou z podmínek úspěšnosti jak stávajícího, tak budoucího programového dokumentu zaměřeného na využití ESF pro podporu rozvoje lidských zdrojů v ČR je využití v dosavadním průběhu OP RLZ pracně získaných zkušeností. Jak je možno vysledovat z provedených analýz, postupné „usazování“ systému a průběžné odstraňování zjištěných problémových míst je svázáno s tím, jak zkušenosti postupně nabývají jednotliví pracovníci subjektů zařazených do implementačního systému OP RLZ. Pro následující etapu realizace OP RLZ proto zhotovitel navrhuje jako účelné zaměřit úsilí kromě úprav současného stavu implementace OP RLZ popsanych v této zprávě na udržení zkušených pracovníků na úrovni ŘO a ZS spolu s nastavením efektivního systému sdílení informací a proměnu MSSF Monit v nástroj podávající aktuální informace o skutečném stavu realizace OP RLZ v reálném čase.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
CI	CzechInvest - Agentura pro podporu podnikání a investic
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DG	Evropská komise-generální ředitelství (Directorate General)
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
ECB	Evropská centrální banka
EIA	Environmental Impact Assessment (Posuzování vlivů na životní prostředí)
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund)
ESZ	Evropská strategie zaměstnanosti
EU	Evropská unie
EUR	Evropská měnová jednotka
Eurostat	Statistický úřad EU (European Union Statistical Office)
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FNM ČR	Fond národního majetku České republiky
FO	Fyzická osoba
FS	Fond soudržnosti
FÚ	Finanční úřad
GS	Grantové schéma
HDP	Hrubý domácí produkt
IA	Interní audit
IKT (ICT)	Informační a komunikační technologie
INTERREG	Program přeshraniční spolupráce mezi regiony (Interregional International Programme)
IS	Informační systém
ISA	Informační Systém o uplatnění Absolventů škol na trhu práce
ISPROFIN	Informační systém programového financování
IT	Informační technologie
JPD	Jednotný programový dokument
KAP	Komunikační akční plán
KP	Konečný příjemce
KU	Konečný uživatel
KÚ	Krajský úřad
MF	Ministerstvo finance
MHMP	Magistrát hl. města Prahy
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV	Monitorovací výbor
Mze	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAPZ	Národní akční plán zaměstnanosti
NF	Národní fond
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNO	Nestátní nezisková organizace
NROS	Nadace rozvoje občanské společnosti
NRP	Národní rozvojový plán
NUTS	Územní statistická jednotka
NVF	Národní vzdělávací fond
Odbor 12 MPSV	Odbor interního auditu a kontroly (č.12) MPSV
Odbor 22 MPSV	Odbor sociálních služeb MPSV (č.22)
Odbor 41 SSZ MPSV	Odbor trhu práce SSZ MPSV (č.41)
Odbor 42 SSZ MPSV	Odbor poradenství a zprostředkování SSZ MPSV (č.42)
Odbor 43 SSZ MPSV	Odbor financování služeb a zaměstnanosti SSZ MPSV (č.43)
Odbor 65 MPSV	Odbor platební jednotky (č.65) MPSV
Odbor 72 MPSV	Odbor - řízení pomoci z ESF (č.72) MPSV
OFS	Odbor finančního řízení a Platební jednotky SF
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OM	Operační manuál
OMP	Odbor monitorování programů
OP	Operační program
OP RLZ	Operační program rozvoj lidských zdrojů
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
ORPS	Odbor Rámce podpory Společenství
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PC P	Pedagogické centrum Praha
PD	Programový dodatek
PJ	Platební jednotka (též PU)
PO	Platební orgán
PRK	Program rozvoje kraje
PÚP	Pověřený úřad práce (úřad práce pověřený krajskou koordinací)
RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
RP	Regionální pobočka
RP CRR	Regionální pobočka CRR
RPS	Rámcová podpora společenství (též CSF Community Support Framework)
RR	Regionální rada
RRA	Regionální rozvojová agentura
ŘO	Řídicí orgán (též MA)
Sb.	Sbírka
SEA	Strategic Environmental Assessment (též. Strategická koncepce životního prostředí)
SF	Strukturální fondy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SOIA	Samostatné oddělení interního auditu
SOU	Střední odborné učiliště

SP	Studie proveditelnosti
SR	Státní rozpočet
SROP	Společný regionální operační program
SRR	Sekretariát Regionální rady
SSZ	Správa služeb zaměstnanosti
SŠ	Střední škola
TA	Technická asistence (pomoc)
UID	Unikátní identifikační znak
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚP	Úřad práce
VRR	Výbor regionálního rozvoje
VOŠ	Vyšší odborná škola
VSZ	Veřejné služby zaměstnanosti
VŠ	Vysoká škola
ZS - MPSV SSZ (45)	Zprostředkující subjekt – Odbor implementace programů ESF SSZ MPSV (č.45)
ZS - MŠMT (60)	Zprostředkující subjekt - Odbor pro záležitosti EU MŠMT (č.60)
ZS	Zprostředkující subjekt (subjekt) - (též IB – Intermediate Body)
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

Úvod

Po vstupu České republiky do Evropské unie se otevřela zejména pro subjekty z oblasti veřejné správy, malé a střední podniky i neziskové organizace možnost využít prostředky strukturálních fondů Evropské unie (SF).

Na tomto základě byly pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu (ESF) v květnu a červnu 2004 vyhlášeny Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha (JPD 3) a Společný regionální operační program (SROP – opatření 3.2 a 3.3).

V souvislosti s realizací těchto programovacích aktivit a využití alokovaných financí ze SF se Česká republika zavázala respektovat řadu pravidel a ustanovení s implementací systému SF souvisejících. Jedním z těchto ustanovení je i požadavek na evaluaci realizovaných nástrojů, podrobněji specifikovaných v Methodological Working Papers for The 2000 – 2006 Programming Period. Pro tento projekt byly jako nejpodstatnější vyhodnoceny a pro přípravu metodiky v rámci projektu použity Working Paper No. 3¹, Working Paper No. 8² a Working Paper No.9³

Vzhledem k faktu, že Česká republika vstoupila do EU v průběhu, respektive v druhé polovině programovacího období 2000 – 2006, byly aplikace výše uvedených dokumentů pro ČR stejně jako pro ostatní nové členské země modifikovány a střednědobá evaluace programovacích dokumentů využívajících SF není pro tyto země povinná, ale pouze doporučená. Důvodem „dobrovolnosti“ této evaluace je zejména fakt, že na jedné straně sice není možné u nových členských zemí dodržet pravidlo, kdy tento typ evaluace by měl probíhat přibližně v polovině příslušného plánovacího období a přinést argumenty pro případné korekce příslušného dokumentu, na straně druhé i v těchto nových členských zemích je vhodné připravit nezbytné evaluační struktury a současně připravit podklady pro nové plánovací období EU na roky 2007 – 2013.

¹ The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 3, Indicators for Monitoring and Evaluation: An indicative methodology

² The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 9, The Mid-Term Evaluation of Structural Fund Interventions

³ The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 9, The Update of the Mid-Term Evaluation of Structural Fund Interventions

Z tohoto důvodu připravil Řídící orgán OP RLZ (ŘO OP RLZ) v rámci strategického plánu pro hodnocení OP RLZ⁴ také struktury pro případné zpracování a aplikaci závěrů střednědobého hodnocení OP RLZ, přestože výslovně uvádí, že střednědobé hodnocení OP RLZ není povinné. Oba monitorovací výbory, pro OP RLZ i pro JPD 3, spolu s Monitorovacím výborem CIP EQUAL, jmenovaly v rámci svých kompetencí členy do společné Pracovní skupiny pro evaluaci Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL (PSE).

Výběrové řízení na zhotovitele veřejné zakázky na projekt „Zhodnocení dosaženého pokroku v realizaci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů“ bylo vyhlášeno Odborem řízení pomoci z ESF MPSV ČR v dubnu 2005, nabídky zájemců byly předkládány do 15. května 2005 a výběr zhotovitele díla byl ukončen na konci června.

Vzhledem k velmi specifickým podmínkám evaluace se zhotovitel rozhodl po konzultaci se zadavatelem metodiku pro zpracování projektu nastavit tak, aby bylo možno v maximální míře modifikovat postupy v rámci projektu s cílem získat porovnatelná výstupní data v členění dle relevantních evaluačních kritérií využitelných v tomto typu evaluace.⁵ Při přípravě metodiky pro zjišťování odpovědí na otázky obsažené v zadávací dokumentaci se projevil fakt, že vzhledem k období, jež uplynulo od zahájení realizace OP RLZ, nebude možno využít všechna evaluační kritéria, ale bude třeba provést jejich redukci.

Dále je třeba zmínit skutečnost, že souběžně s projektem střednědobého hodnocení Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů probíhá podobné hodnocení pokroku v realizaci Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 regionu NUTS 2 Hlavní město Praha a dalších operačních programů a zároveň je realizován projekt 4/05 „Evaluace střednědobého pokroku RPS“, který by měl zastřešit a generalizovat výsledky zjištění evaluací jednotlivých operačních programů. Vzhledem k nezbytnosti zajistit pro projekt 4/05 porovnatelné údaje za všechny evaluované operační programy bylo nutno v průběhu realizace projektu reagovat na změny v metodice vynucené požadavky z úrovně RPS a tyto změny začlenit po dohodě se zadavatelem do postupů použitých v rámci tohoto projektu.

V souladu s požadavky kladenými na formativní evaluaci se zhotovitel zaměřil na využití názorů co možno nejširšího spektra názorů, formulovaných zástupci jednotlivých subjektů

⁴ Strategie hodnocení Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů na období 2004 – 2006, příloha Dodatku k Operačnímu programu Rozvoj lidských zdrojů

⁵ jedná se o následující evaluační kritéria: relevance, účinnost (effectiveness), účelnost (efficiency), dopady (impacts), přidaná hodnota (added value)

začleněných do systému implementace OP RLZ. Tyto názory byly konfrontovány jak mezi sebou navzájem, tak i s údaji zanesenými do oficiálního monitorovacího systému MSSF Monit, kam byl zhotoviteli umožněn omezený přístup.

Samotné výstupy, uvedené v tomto dokumentu, byly průběžně konzultovány se zástupci zadavatele a účastníky evaluace ze všech zainteresovaných subjektů a jednotlivé průběžné zprávy byly projednávány Pracovní skupinou pro evaluaci Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL. Vzhledem k faktu, že letošní rok je posledním rokem stávajícího rozpočtového období EU, je většina doporučení na úrovni změn v dokumentaci zaměřena spíše pro dokumentaci připravovanou pro období 2007-2013, naopak doporučení na úrovni realizace projektů a akcí v rámci GS mohou být vztažena k realizaci stávajícího OP RLZ a pozitivně ovlivnit dosažení jeho deklarovaných cílů.

Mgr. Petr Lenc
vedoucí projektového týmu

1. POPIS METODIKY POUŽITÉ V RÁMCI PROJEKTU

1.1 ZAČLENĚNÍ REPREZENTANTŮ JEDNOTLIVÝCH ZAJINTERESOVANÝCH SUBJEKTŮ DO PROJEKTU

Jedním z rozhodujících aspektů formativní evaluace OP RLZ v rámci připravené metodiky bylo vyhodnocení úlohy jednotlivých zájmových skupin v systému implementace programu a následné terénní šetření za účelem získání „měkkých“ informací souvisejících s jejich praktickými zkušenostmi v rámci dosavadní realizace. Z tohoto důvodu zpracoval zhotovitel analýzu zájmových skupin, jejichž zástupci byli osloveni a jejichž názory byly zohledněny při formulaci této zprávy, zejména při identifikaci „úzkých“ míst a bariér v systému implementace a formulaci doporučení k jejich eliminaci. Jejich přehled uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 1 – Účastníci procesu hodnocení OP RLZ

Aim, Karel	Akademie věd ČR
Amblerová Ivana	SSZ
Aubrecht Vlastimil	MŠMT
Bachánek Kamil	KOVOKON Popovice s.r.o.
Bělohrad Petr	SSZ
Beneš Jindřich	hodnotitel
Berka Jaroslav	PERSONNEL SERVICE, s.r.o.
Brzobohatá Martina	Jekhetani Luma - Společný Svět
Burgetová Johana	MŠMT
Burianová Iva	Charita Opava
Cieslarová Dagmar	FINIDR, s.r.o.
Černá Martina	Odbor školství KÚ Ústeckého kraje
Černá Michaela	ÚP Pardubice
Černá Petra	MŠMT
Divoký Jan	ÚP Zlín
Eichler Jan	Asociace neziskových organizací Ústeckého kraje
Fárová Věra	Město Dobříš
Fojtíková Petra	Arako spol. s r.o.
Fomiczewová Danuše	Krajský úřad Pardubického kraje
Francová Petra	NROS
Gajdoš Marek	NROS
Gáplovská Janka	MŠMT
Hába Jiří	SSZ
Halíř Martin	Péče o duševní zdraví - region Pardubice
Harriesová Karolína	hodnotitel
Hebnarová Daniela	Knihovna Kroměřížska
Hevrová Michaela	ÚP Zlín
Hiršal Martin	Ministerstvo informatiky odbor koncepcí mezinárodní spolupráce
Hlavnička Lukáš	OHK Benešov

Holmanová Naděžda	SSZ
Hošková Barbora	MŠMT
Hrubá Pavla	SSZ
Hušková Blažena	Společnost pro Jizerské hory
Hyková Lenka	MPSV
Chalupová Tereza	ÚP Liberec
Jágrová Jana	Česká komora autorizovaných inženýrů a technicků (ČKAIT)
Jáchymovská Petra	Rodenstock ČR s.r.o.
Janeba František	CC systems a.s.
Janovská Karolína	MPSV
Johnová Milena	QUIP - Společnost pro změnu
Kalná Jana	Redeco s.r.o.
Kinský Jiří	MHMP
Klimpl Petr	ÚP v Pardubicích
Kotýnková Magdalena	Vysoká škola ekonomická v Praze
Koudelka Ivo	Hodnotitel
Koželuhová Zdeňka	ÚP v Příbrami
Krajewská Magdalena	NROS
Kreutzerová Marcela	ÚP v Příbrami
Krohová Naděžda,	Hodnotitel
Krupařová Lenka	Vzdělávací centrum Turnov
Krupczová Naděžda	ÚP Most
Kříž Petr	Ferox, a.s. Děčín
Křížová Romana	Hodnotitel
Kubátová Hana	MPO
Kubová Zuzana	MPSV
Kuhnová Irena	Tonava, a.s.
Landová Marína	MPSV
Langerová Michaela	ÚP Karlovy Vary
Leistner Petr	MPSV
Loukota Ivan	ÚP v Českých Budějovicích
Lukavec Zbyněk	Krajská hospodářská komora Střední Čechy
Marešová Jarmila	Úřad vlády ČR
Mátlová Kateřina	MPSV
Matoušková Eva	Soukromá střední podnikatelská škola Česká Lípa v.o.s.
Mertinová Marcela	KÚ Ústeckého kraje
Mertová Miloslava	Hodnotitel
Motyčková Lucie	ÚP Brno – venkov
Munich Daniel	CERGE-EI UK v Praze a Akademie věd ČR
Murlová Kateřina	MHMP
Nídl Vladimír	břz, organizační složka
Novák Jiří	ÚP Karlovy Vary
Novák Petr	MV, odbor azylové a migrační politiky
Novotná Olga	ÚP Brno – venkov
Novotný Zdeněk	ÚP v Plzni
Obluk Pavel	Diecézní charita ostravsko-opavská
Ocásek Pavel	ÚP Brno-venkov
Parníková Ivana	Hodnotitel
Píšová Eva	MMR
Pokorná Jitka	ÚP Hradec Králové
Projsová Ivana	SSZ

Provazníková Zuzana	CI
Přílepek Vladimír	MŠMT
Ptáček Martin	ÚP v Příbrami
Rabušic Ladislav	FSS, Masarykova univerzita v Brně
Radvanovský Zdeněk	Pedagogická fakulta UJEP v Ústí n. L.
Rybín Pavel	SSZ
Skružná Jana	SSZ
Smolková Hana	Redeco, s.r.o.
Soběslavská Jana	MŽP
Stryjecki Marcin	Evropská komise
Stulík David	NROS
Sýkorová Eva	Hodnotitel
Šálková Zuzana	ÚP Olomouc
Šindelářová Eva	Sdružení automobilových dopravců ČESMAD BOHEMIA
Šrajbová Jana	MPSV
Šrajbová Magda	MPSV
Štěpánová Michaela	MPSV
Šusterová Marie	hodnotitel
Švecová Ivana	hodnotitel
Tiefenbock Petr	MMR
Tobolová Jana	Tesco SW, a.s.
Török Michal	ÚP Hradec Králové
Tošovský Pavel	SESO
Uhrová Květa	Redeco, s.r.o.
Uldrichová Věra	MŠMT
Ušela Vít	MPSV
Vadlejchová Kamila	MPSV
Vaníček Pavel	NVF
Vavrošová Jana	Kvalifikační a personální agentura, o. p. s.
Vicherek Pavel	hodnotitel
Vlachová Radka	Podnikatelský klub Broumovska
Vojtek Milan	NROS
Zachystalová Daniela	MPSV
Zradičková Edita	ÚP Liberec

Zde je nutno podotknout, že podíl jednotlivých účastníků evaluace na realizaci evaluace je samozřejmě rozdílný. Nejčastěji byl jednotliví členové projektového týmu zhotovitele v kontaktu s pracovníky Řídícího orgánu OP RLZ, jejichž úloha jako zástupců zadavatele a zároveň reprezentantů střešního orgánu celého programu odpovídala jejich postavení v systému implementace OP RLZ. V průběhu celého projektu bylo realizováno celkem 16 schůzek, jichž se zúčastnil některý z pracovníků zadavatele a jejichž obsah byl z větší části zaměřen na strategické otázky související s realizací projektu (formulace evaluačních hypotéz zadavatele, projednání návrhu tematických zpráv v rámci 2. etapy projektu, představení a připomínkování první verze doporučení apod.). Další oblastí, která vyžadovala pravidelné konzultace s příslušným pracovníkem zadavatele, byla otázka praktických kroků a průběžných změn v připravené metodice vyplývající zejména

z požadavků kladených na evaluaci OP RLZ z úrovně již zmíněného projektu evaluace Rámce podpory společenství, kdy bylo nutno uzpůsobit jednak původně připravený harmonogram jednotlivých aktivit v rámci projektu, jednak původně domluvenou podobu plánovaných výstupů. Zástupci Řídícího orgánu jako zadavatele se účastnili v roli členů Pracovní skupiny pro evaluaci Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL připomínkování výstupů z jednotlivých etap projektu. Vedoucí projektového týmu zhotovitele byl po celou dobu trvání projektu v průběžném kontaktu s odpovědným pracovníkem zadavatele Mgr. Vítem Ušelou prostřednictvím telefonických rozhovorů a e-mailové korespondence.

Pracovníci zhotovitele odpovědní za jednotlivé oblasti evaluace v rámci programu byli dle potřeby v kontaktu s pracovníky zpracovatele projektu 4/05 Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS, kterým je firma REDECo, spol. s r.o., stejně jako se příslušní pracovníci firmy REDECo zúčastnili některých jednání v rámci projektu evaluace OP RLZ.

V rámci připomínkování výstupů z jednotlivých fází projektu byly pracovní verze těchto dokumentů postoupeny členům Pracovní skupiny pro evaluaci Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL a jejich připomínky k těmto materiálům, pokud byly zaslány v písemné podobě ještě před jednáním tohoto orgánu, byly zapracovány do verze pro jednání. Pokud tyto připomínky zazněly v rámci jednání, byly vypořádány ve finální verzi jednotlivých zpráv a záznam o způsobu jejich vypořádání byl součástí protokolu o předání výstupu z příslušné etapy zadavateli projektu. Někteří z členů této pracovní skupiny byli navíc kontaktováni zhotovitelem individuálně a podíleli se na aktivitách v rámci evaluace OP RLZ převážně formou individuálních konzultací a hloubkových pohovorů na dílčí témata evaluace.

Metoda hloubkových pohovorů byla využita i v případě zástupců Zprostředkujících subjektů a Konečných příjemců, kdy navíc i reprezentanti některých z nich jsou členy výše uvedené pracovní skupiny.

Názory vybraných hodnotitelů byly zmapovány prostřednictvím fokusní skupiny na národní úrovni, podobně jako identifikace manažerů národních projektů předkládaných v rámci opatření 1.1.

V případě mapování vhodnosti zvolených postupů v rámci realizace OP RLZ z pohledu předkladatelů projektů byla zvolena metoda dotazníkového šetření mezi manažery

úspěšných projektů a stejný postup byl využit v rámci zjišťování názorů zástupců významných regionálních aktérů na přínos OP RLZ ke změnám v oblasti rozvoje lidských zdrojů v jejich regionech.

1.2 METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA HODNOCENÍ

Jak už bylo uvedeno výše, rámcovou metodiku pro střednědobou evaluaci intervence strukturálních fondů pro období 2000 – 2006 stanovuje řada metodických materiálů Evropské komise⁶. Vzhledem k faktu, že nové členské státy vstoupily do systému využití strukturálních fondů v době, kdy střednědobá evaluace, pokud bude provedena, nepřinese závěry využitelné pro regulaci celkového nastavení příslušných programových dokumentů, Komise uznává, že z pohledu nových členských států nebude možné dostat požadavku klasických střednědobých evaluací, aby hodnocené programy byly analyzovány a závěry evaluace formulovány z pohledu účinnosti, efektivity a dopadů intervence k datu evaluace. Přesto Komise doporučila novým členským státům „využít příležitost krátkého programovacího období k rozvoji interní evaluační kapacity prostřednictvím řídicího orgánu“ a získat tak „přidanou hodnotu k implementaci stávajících programů a užitečné poznatky pro období 2007-2013“⁷.

V rámci projektu se zhotovitel snažil o využití základních nástrojů a dodržení hlavních pravidel doporučené metody pro tvorbu evaluací v rámci strukturálních fondů, tedy formativní evaluace⁸. Formativní evaluace poskytuje úplný obraz dosaženého pokroku v rámci programu a může sloužit jako zdroj cenného poučení nejen v rámci stávajícího programu, ale také pro tvůrce budoucích programových dokumentů, respektive pro přípravu na období 2007-2013. Formativní hodnocení je základním nástrojem umožňujícím posoudit prvky rozhodující o tom, zda program uspěje či nedosáhne stanovených cílů, a snaží se postihnout komplexní faktory ovlivňující jeho realizaci. Rozsáhlé akce, jakými jsou i operační programy, jsou často ovlivňovány nesouladem mezi formální programovou teorií a místní praktickou realizací. Formativní hodnocení z tohoto pohledu může přispět k identifikaci případných rozporů a jejich příčinné provázanosti. Aby bylo efektivní a dosáhlo svého cíle, kterým je zlepšení hodnoceného programu, formativní evaluace vyžaduje využití názorů a podpory ze všech úrovní účastněných v jeho realizaci, stejně jako zpřístupnění získaných poznatků a

⁶ The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 3, Indicators for Monitoring and Evaluation: An indicative methodology

The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 9, The Mid-Term Evaluation of Structural Fund Interventions

⁷ The New Programming period 2000 – 2006: Methodological Working Papers, Working Paper 9, The Update of the Mid-Term Evaluation of Structural Fund Interventions

⁸ Evaluating Socio Economic Development, SOURCEBOOK 2: Methods & Techniques Formative evaluation

doporučení pro reprezentanty rozhodujících subjektů zúčastněných v systému implementace daného programu. Tímto způsobem využití formativní hodnocení může sloužit jako důležitý „učební“ nástroj pro vývoj jak daného programu, tak zároveň i jednotlivých subjektů v implementačním schématu. Zároveň, vzhledem k významnému podílu využití „měkkých“ metod hodnocení a využití kvalitativních analýz, se mohou závěry vyplývající ze zjištění získaných prostřednictvím formativní evaluace někdy rozcházet s očekáváními, se kterými do procesu hodnocení jeho zadavatel vstupuje.

1.3 METODICKÉ POSTUPY VYUŽITÉ ZHOTOVITELEM V RÁMCI PROJEKTU

1.3.1 POSTUP ZHOTOVITELE A METODY POUŽITÉ V JEDNOTLIVÝCH ETAPÁCH PROJEKTU

Na úvod považuje zhotovitel za nutné zdůraznit, že dále uvedené metody využití k získání nezbytných podkladů pro formulaci závěrečných zjištění a doporučení byly po celou dobu trvání projektu realizovány na základě celkové strategie a postupů, které zhotovitel formuloval v předložené nabídce. V průběhu jednotlivých etap projektu původně navržené postupy a metody byly modifikovány jednak na základě zpřesňování požadavků stanovených v zadávací dokumentaci ze strany zadavatele (vliv nového projektu zaměřeného aktivní politikou zaměstnanosti, potřeba sjednocení výstupů pro potřeby evaluace Rámce podpory společenství,...), jednak z důvodu problémů se získáním relevantních dat potřebných pro evaluaci dosaženého věcného a finančního pokroku OP RLZ. Tyto změny byly v předstihu konzultovány s příslušnými pracovníky zadavatele a následně zohledněny v příslušných pasážích výstupních zpráv uzavírajících danou etapu realizace projektu a podléhajících projednání v Pracovní skupině pro evaluaci Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL a následnému odsouhlasení ze strany zadavatele. Popis těchto změn přináší kapitola 1.3.2.

Celý projekt byl rozdělen do tří částí kopírujících základní etapy analytického procesu, tedy získání potřebných údajů a dostupných dat, práce s těmito daty a interpretace získaných výsledků.

	Vstup	Použité metody	Výstup

Fáze č.1	Veřejně dostupná dokumentace Neveřejné zdroje dat poskytnuté zadavatelem Individuální konzultace	Metody sběru a třídění dat	Vstupní zpráva - Souhrnná struktura podkladových údajů - výběr metod pro další zpracování
Fáze č.2	Vstupní zpráva	Procesní analýza Kvantitativní metody Kvalitativní metody	Průběžná zpráva - mapy procesních modelů - identifikace hlavních „úzkých“ míst v oblasti monitoringu a implementace OP RLZ ve formě Tematických zpráv - návrh osnovy karty opatření - vyhodnocení dat mapujících finanční a věcný pokrok získaných v průběhu 2. etapy ve formě Tematické zprávy
Fáze č.3	Průběžná zpráva Soubor dat k 22.12.2005	Kvantitativní metody Kvalitativní metody Metoda syntézy Metoda analogie	Závěrečná zpráva - závěrečné shrnutí - výsledná doporučení - výtah z Tematických zpráv - kompletní soubor karet opatření

V průběhu úvodní etapy projektu zhotovitel shromažďoval dostupná data a podklady, které by mu umožnily i s ohledem na časové období neodpovídající běžným termínům pro střednědobé hodnocení na jedné straně respektovat požadavky kladené na střednědobé hodnocení, na straně druhé odpovědět na evaluační otázky zadavatele s vědomím, že některá z evaluačních kritérií budou moci být hodnocena vzhledem k dosavadnímu průběhu obou programovacích dokumentů pouze verbálně či dokonce vůbec ne.

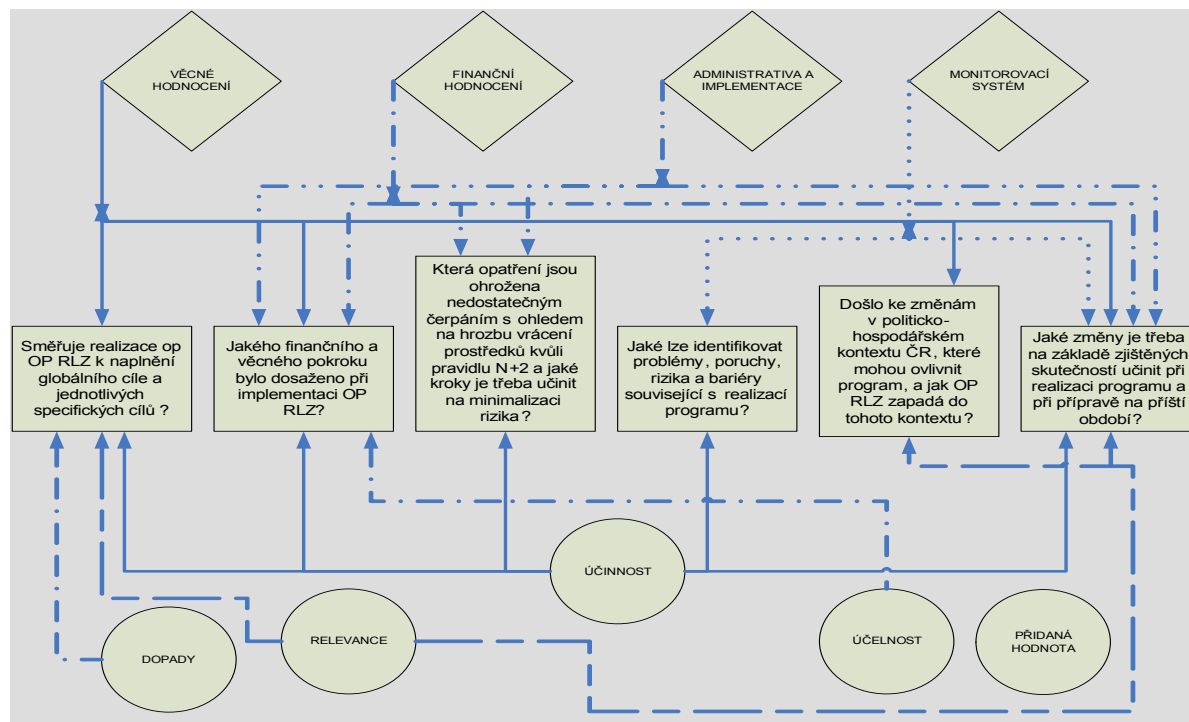
Již v rámci počáteční etapy zhotovitel analyzoval jednotlivé evaluační otázky a přiřadil k nim odpovídající evaluační kritérium⁹ s následujícím výsledkem:

⁹ **Vysvětlení pojmů:**

Relevance – míra do jaké programové cíle odpovídají zpracovaným potřebám a prioritám na místní, regionální a národní úrovni a na úrovni EU.

Účinnost (effectiveness) – míra do jaké dopady programu přispěly k dosažení specifických a celkových cílů. Další oblastí zkoumání je jak dalece cíle dosažené v rámci programu přispěly k potřebám cílových skupin ("utility). toto kritérium se vztahuje k počtu klíčových „výstupů“ a „výsledků“.

Schéma vztahů mezi hlavními evaluačními otázkami, evaluačními kritérii a oblastmi hodnocení vytyčenými v zadávací dokumentaci

Výše uvedené schéma ukazuje, že u některých kritérií bylo vzhledem k současnému stavu realizace programu takřka nemožné činit jakékoli odpovídající závěry hodnotící realizaci příslušného rozvojového dokumentu (kritérium přidané hodnoty) nebo bylo díky nedostatku potřebných dat nezbytné použít pouze slovního hodnocení (kritérium dopadů).

Současně je třeba upozornit na skutečnost, že v rámci zadávací dokumentace k projektu byly hlavní evaluační otázky dále upřesňovány prostřednictvím dalších otázek vycházejících z mapovaných oblastí realizace OP RLZ, takže uvádět v jednom schématu komplexní strukturu otázek a metod k jejich zodpovězení by celé schéma natolik znepřehlednilo, že zhotovitel od podobného schématu upustil. Soubor otázek vztahující se k jednotlivým oblastem hodnocení je možno najít u popisu příslušných metodik v Tematických zprávách,

Účelnost (efficiency) – jak byly různé vstupy programu ekonomicky převedené do výstupů a výsledků.

Dopady (impacts) – dlouhodobější socio-ekonomické změny přisuzované programu. Jako součást hodnocení dopadů je také nezbytné prozkoumat „udržitelnost“, tj. do jaké míry lze očekávat trvání dosažených pozitivních změn i po ukončení programu.

Přidaná hodnota (added value) – tj. míra do jaké intervence programu dosahují výstupy, které bez pomoci SF nemohou být dosaženy tak lehce nebo vůbec nebo ve stejném časovém období.

Střednědobé evaluace nemohou samozřejmě plně zhodnotit všechny tyto faktory vzhledem k tomu, že mnoho projektů je ještě v ranné fázi jejich implementace. Příručka EC zdůrazňuje, že dlouhodobé změny mohou být zhodnoceny až po ukončení programu prostřednictvím ex-post evaluace. Avšak významným účelem střednědobé evaluace je právě pomoci připravit podklady pro ex-post evaluaci.

kteří jsou součástí 2. výstupní zprávy projektu, či ve výtazích z těchto zpráv, jež jsou začleněny dále do této zprávy.

V návaznosti na základní filozofii zpracování projektu zhotovitel sestavil čtyři týmy v souladu s oblastmi evaluace (relevance dokumentu, systém administrace a implementace, monitorovací systém, finanční a věcné hodnocení), které zpracovaly na základě zpřesňujících evaluačních otázek pro jednotlivé oblasti evaluace uvedených v zadávací dokumentaci metodické postupy pro sběr a vyhodnocení dat a podkladů nezbytných pro získání požadovaných odpovědí.

Souběžně s tvorbou metodik probíhala ve spolupráci se zadavatelem kompletace podkladových dokumentů nezbytných pro některé části projektu. Část podkladů byla získána z veřejných zdrojů, zejména příslušných webových stránek, část byla zhotoviteli postoupena zadavatelem. Jelikož se v průběhu první etapy realizace projektu nepodařilo z nejrůznějších důvodů (zpoždění realizace programu, zveřejnění ex-ante analýzy PD OP RLZ až po zahájení projektu, nedokončené podpůrné studie, apod.) získat veškeré potřebné dokumenty, jejich kompletace a vyhodnocování včetně zapracování relevantních zjištění pokračovalo průběžně po celou dobu projektu až do doby formulace Závěrečné zprávy. Samotná analýza těchto dokumentů byla rozčleněna s ohledem na zjištění požadovaných odpovědí na evaluační otázky do 3 oblastí:

- stávající podoba a případné změny v dokumentaci vztahující se přímo k OP RLZ a jeho implementaci (OP RLZ, Programový dodatek, Operační manuál a jeho přílohy, dokumentace z jednání Monitorovacího výboru, příručky pro žadatele apod.),
- nově zpracované strategické dokumenty na evropské a národní úrovni a změny v české legislativě s možným dopadem na realizaci stávajícího, případně formulaci nového programového dokumentu zaměřeného pro rozvoj lidských zdrojů a
- související studie a analýzy vztahující se k realizaci finanční podpory ze strukturálních fondů obecně, případně k postoji a názorům jednotlivých skupin české společnosti a informovanosti o problematice strukturálních fondů obecně.

Příslušné dokumenty byly obsahově analyzovány z hlediska jejich dopadu na příslušnou oblast implementačního systému OP RLZ a závěry vyplývající z těchto analýz byly zapracovány do příslušných částí jednotlivých tematických zpráv. Jako součást těchto zpráv byly projednány v rámci schůzek jak s pracovníky Řídícího orgánu, tak i v rámci jednání Pracovní skupiny pro evaluace Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL.

Velkou pozornost věnoval zhotovitel získání „měkkých“ dat, tedy zmapování názorů a pohledu na úspěšnost a efektivnost stávajícího systému implementace OP RLZ ze strany zástupců jednotlivých hráčů v oblasti jak implementačního systému samotného, tak i ze strany tvůrců „politiky“ rozvoje lidských zdrojů na regionální úrovni. Pro získání těchto poznatků bylo využito několik nástrojů:

- realizace fokusních skupin

Fokusní skupiny sloužily zejména jako nástroj pro verifikaci zjištění získaných zejména analýzou materiálů popisujících systém implementace OP RLZ a ověření souladu údajů teorie uvedené v těchto dokumentech s jejich aplikací v praktických podmínkách systému. Závěry z jednání příslušné fokusní skupiny byly zpracovány formou písemného zápisu z jednání a zaslány k připomínkování všem zúčastněným účastníkům a jejich připomínky byly zapracovány do konečné verze výstupů. První fokusní skupina proběhla 9. listopadu 2005 a byla zaměřena na oblast monitoringu a systém indikátorů používaný pro hodnocení OP RLZ. Na jednání byli pozváni pracovníci Řídícího orgánu, Zprostředkujících subjektů a Konečných příjemců zabývající se monitorovacím systémem, účastnili se také zástupci zpracovatele evaluace RPS a zástupce Tesco SW, a.s. jako tvůrce informačního systému a správce MSSF Monit. Poznatky z tohoto jednání byly zapracovány do textu tematické zprávy za oblast monitoringu jako součásti 2. výstupní zprávy a staly se spolu s praktickými zkušenostmi zhotovitele s přístupnými částmi MSSF Monit východiskem pro formulaci odpovědi na evaluační otázku související se systémem monitoringu a doporučení k této oblasti.

Druhá fokusní skupina byla směřována ke zjištění praktických zkušeností s hodnocením předkládaných projektů a identifikací rizik a bariér ohrožujících předkládání projektů v potřebném množství a kvalitě. Účastníky této fokusní skupiny, jejíž jednání proběhlo dne 9. prosince 2005, byl vzorek hodnotitelů, kteří hodnotili v rámci dosavadního průběhu realizace OP RLZ více jak 10 projektů, což zajistilo, že vybraní hodnotitelé budou formulovat svá zjištění a doporučení na základě zkušenosti získané na základě určitého vzorku jimi hodnocených projektů. Výstupem z jednání této fokusní skupiny byla zjištění ve formě SWOT analýzy zaměřené na dvě oblasti. Kromě již zmíněné oblasti nejčtetnějších bariér omezujících kvalitu předkládaných projektů byla zmapována také oblast metodické, informační a logistické podpory samotných hodnotitelů. Obě části SWOT analýzy byly podle zavedeného standardu zaslány účastníkům k připomínkování a po zapracování obdržených připomínek se staly podkladem pro formulaci odpovědi na evaluační otázku související s opatřeními k posílení kvantity a kvality předkládaných projektů a doporučeními zhotovitele pro tuto oblast.

Třetí fokusní skupina byla zaměřena na upřesnění zjištění z oblasti systému implementace OP RLZ a administrativního zajištění jednotlivých oblastí implementace. Jednání se uskutečnilo 25. listopadu 2005. Cílem této fokusní skupiny bylo ověření informací získaných studiem dostupných materiálů a identifikace silných a slabých míst v rámci implementačního systému. Po konání fokusní skupiny byl všem nominovaným pracovníkům zaslán zápis z fokusní skupiny s možností vyjádřit se k tomuto zápisu, doplnění relevantních dat k systému implementace a doporučit míru detailu jednotlivých diskutovaných témat

Poslední z fokusních skupin proběhla z důvodu posunu referenčního data pro hodnocení věcného a finančního pokroku dosaženého při realizaci OP RLZ a získání potřebných údajů až v rámci třetí etapy projektu, a to 23. ledna 2006. Účastnili se jí projektoví manažeři národních projektů předkládaných pověřenými úřady práce v opatření 1.1. Vzhledem k předpokládanému finančnímu rozsahu těchto projektů a jejich předpokládanému dopadu, které výrazným způsobem ovlivňují úspěšnost opatření 1.1 i celého OP RLZ, a způsobu přípravy a realizace tohoto typu projektů obsahujících veřejné zakázky značného rozsahu věnoval zhotovitel na základě doporučení zadavatele tomuto typu projektů zvýšenou pozornost. Podobně jako v předchozích případech byly výstupy z jednání zaslány k připomínkování jeho účastníkům a staly se podkladem pro formulaci rizik a doporučení v příslušné části této zprávy.

- individuální hloubkové pohovory

Tento způsob získávání informací byl využit v případech, kdy bylo nutno získat upřesňující pohled konkrétního pracovníka na některé z úrovní implementačního systému z důvodu jeho specializace či z důvodu výrazně odlišného názoru na některá ze zjištění vycházejících například z jednání uvedených fokusních skupin. Dále byla tato metoda využita pro upřesnění připomínek k některým z formulací uvedených v 2. výstupní zprávě projektu (zejména v rámci jednání Pracovní skupiny pro evaluace Monitorovacích výborů OP RLZ, JPD 3 a CIP EQUAL). Obsah těchto pohovorů byl písemně zpracován ve formě zápisu z jednání a postoupen partnerovi k připomínkování, stejně jako případné úpravy formulací, které byly předmětem jeho připomínek. Partneři v hloubkových individuálních pohovorech byli zejména pracovníci Řídícího orgánu a Zprostředkujících subjektů v systému implementace OP RLZ.

- dotazníkové šetření

Prostřednictvím dotazníkového šetření zhotovitel mapoval dvě linie názorů účastníků procesu implementace v regionech. První skupinou respondentů byli manažeři 5% úspěšných projektů OP RLZ napříč regiony a opatřeními. Zde byl dotazník zaměřen

jednak na informace související s obtížností zpracování projektové žádosti a dostupnosti informací nezbytných k správnému zpracování žádosti, jednak na podporu žadatelů poskytnutou ze strany příslušných subjektů v regionu. Součástí dotazníku byla i část zaměřená na odhad splnění deklarovaných cílů projektu a vliv OP RLZ na řešení problematiky lidských zdrojů v regionu.

Druhou skupinu respondentů tvořili představitelé regionálních subjektů s činností mající dopad jednak na čerpání prostředků OP RLZ v regionech, jednak se spoluúčastí na tvorbě regionálních nástrojů využívaných pro rozvoj lidských zdrojů v jejich území. Jednalo se například o hospodářské komory, vysoké školy, pověřené úřady práce, regionální rady, sdružení obcí, asociace neziskových organizací, krajské úřady apod. Zde byl dotazník zaměřen na srozumitelnost programu a jeho administrace, připravenost subjektů v regionu zapojit se do čerpání prostředků a hodnocení přidané hodnoty OP RLZ k řešení problémů týkajících se rozvoje lidských zdrojů v příslušném regionu.

Dotazníky byly respondentům zaslány v elektronické podobě e-mailem spolu s vysvětlujícím dopisem, po uplynutí lhůty pro odpověď byla většina respondentů, kteří neodpověděli, kontaktována telefonicky s žádostí o vyplnění dotazníku a o jeho zaslání na adresu zhotovitele.

Údaje získané po vyhodnocení obdržených dotazníků se staly podkladem pro formulaci závěrů a doporučení pro příslušnou oblast evaluace.

1.3.2 OTÁZKA PŘÍSTUPU K ÚDAJŮM MONITOROVACÍHO SYSTÉMU MSSF MONIT A DALŠÍ VYNUCENÉ ZMĚNY V METODICE

Výrazným zásahem do připravené metodiky projektu se stala v průběhu jeho realizace zadavatelem doplněná a zhotovitelem akceptovaná spolupráce se zpracovatelem již zmíněné evaluace střednědobého pokroku RPS, která měla dopad jednak na časový harmonogram projektu, jednak na podobu některých průběžných výstupů. Z pohledu evaluace RPS logický požadavek sjednocení data, ke kterému budou jednotlivé operační programy hodnoceny z hlediska dosaženého věcného a finančního pokroku a které bylo Řídicím orgánem OP RLZ a RPS stanoveno na 15. prosince 2005, si vynutil změny a výrazný posun v načasování aktivit souvisejících se zpracováním těchto dat, jejichž původním datem pro hodnocení byl 16. listopad 2005. Souvisejícím „úzkým místem“ projektu byl přístup zhotovitele k datům obsaženým v MSSF Monit.

Původním záměrem zhotovitele při velice povrchních informacích o obsahu a struktuře MSSF Monit bylo využít dat a sestav obsažených v tomto systému. Z tohoto důvodu byl pro vybrané členy projektového týmu zřízen přístup do MSSF Monit na úrovni „evaluátor“, který jim umožňoval vstup do dvou modulů informačního systému, konkrétně do modulu Projekty a modulu O aplikaci.

Již v průběhu 1. fáze projektu se však ukázalo, že tento záměr není použitelný z několika důvodů. Prvním z nich je skutečnost, že tento modul obsahuje pouze zlomek informací potřebných k formulaci odpovědí na evaluační otázky uvedené v zadávací dokumentaci. Dalším důvodem je obava některých pracovníků zadavatele ze zneužití údajů obsažených v MSSF Monit zhotovitelem pro účely nesouvisející s projektem evaluace OP RLZ v případě, že by došlo k rozšíření zhotovitelova přístupu do MSSF Monit. Posledním, nikoli však zanedbatelným faktem komplikujícím původní záměr je závazek zadavatele neposkytovat data související se žadatelem obsažená v žádostech a dalších dokumentech vztahujících se k předloženým a realizovaným projektům dalším osobám. Tyto a další výhrady k umožnění přístupu do MSSF Monit zhotoviteli zazněly i od členů PSE na jejím zasedání 16. září 2005, kde bylo jako alternativní řešení navrženo, aby zhotovitel připravil požadavek na sestavu potřebných dat a příslušní pracovníci zadavatele zajistili jejich zpracování a dodání u správce MSSF Monit, kterým je TESCO SW, a.s. V návaznosti na závěry z jednání PSE začal tedy zhotovitel připravovat požadavky na sestavu dat umožňujících při jejich analýze a interpretaci získaných zjištění formulovat předběžné odpovědi na příslušné evaluační otázky z oblasti hodnocení věcného a finančního pokroku dosaženého při realizaci OP RLZ. Sestava samotná doznala v průběhu celého procesu několika změn vynucených úpravami, případně upřesňováním metodiky na úrovni RPS. Sestava byla v podobě tabulky MS Excel předána 14. listopadu 2005 zadavateli se žádostí o zajištění potřebných dat obsažených v MSSF Monit pro OP RLZ k 20. listopadu 2005 prostřednictvím správce MSSF Monit. Důvodem pro zvolené datum byla jednak skutečnost, že polovina listopadu byla původně stanoveným referenčním datem pro evaluaci OP RLZ a bylo by tak možno získat první předběžný odhad umožňující identifikovat „problémová“ opatření, jednak snaha získat v dostatečném předstihu první sadu dat, která by umožnila ověřit připravenou metodiku právě z pohledu hodnocení věcného a finančního pokroku a mohla by být v případě nutnosti po dohodě se zadavatelem korigována. Bohužel se ukázalo, že není v silách zadavatele získat potřebná data z jemu dostupných zdrojů a správce databáze je příliš kapacitně vytížen, než aby mohl potřebná data dodat v požadované podobě v požadovaném časovém horizontu. Proto se zadavatel rozhodl vrátit k původnímu záměru využít pro sběr potřebných dat MSSF Monit a rozšířil vstupní práva členů projektového týmu zhotovitele od 28. listopadu o modul Výstupní sestavy. Ani takto rozšířený přístup však zhotoviteli neposkytl všechna data nezbytně nutná

k formulaci odpovědí na otázky definované zadávací dokumentací projektu a požadavky metodiky RPS. Konečným zdrojem požadovaných dat se nakonec stala již zmiňovaná sestava připravená v podobě tabulky MS Excel a naplněná správcem MSSF Monit požadovanými daty k 22. prosinci 2005.

S problémem přístupu k požadovaným údajům obsaženým v MSSF Monit souvisí také způsob, jakým se zhotovitel musel vypořádat s požadavkem na identifikaci „rizikových“ opatření, požadovanou jak zadavatelem, tak i evaluátorem RPS. Problémem zde byla skutečnost, v rámci MSSF Monit používají různé operační programy rozdílnou terminologii označující pozici daného projektu v procesu jeho schvalování a realizace. Z tohoto důvodu došlo v průběhu zejména 2. a 3. etapy k několika změnám v určení, která z pozic v MSSF Monit bude pro projekty předložené v OP RLZ směrodatná pro hodnocení úrovně čerpání příslušného opatření a jeho zařazení mezi „riziková“. Finální verze zvolené metodiky pro analýzu finančního pokroku budou brány v potaz Projekty splňující minimálně formální výběrová kritéria (pozice „zásobník projektů“, „doporučeno k financování“, „prošlo formálním hodnocením“, „prošlo hodnocením přijatelnosti“, „prošlo věcným hodnocením“, „vráceno k přepracování“ a „schválené projekty“), dále Schválené projekty (pozice „smlouva podepsaná“, „vyplacena záloha“, „vyplacena refundace“, „vybráno k financování“ a „smlouvy připraveny“) a Kontrahované projekty (pozice „smlouva podepsána“, „vyplacena záloha“, „vyplacena refundace“). Jako hranice pro zařazení příslušného opatření mezi „riziková“ byla v souladu s metodikou použitou při v evaluaci RPS stanovena úroveň 35% celkové alokace na toto opatření. V případě, že požadavky na podporu schválených projektů v daném opatření uvedených v MSSF Monit k 22.12.2005 nepřekračují 35% celkové alokace na toto opatření, je opatření v příslušné části závěrečné zprávy označeno za „rizikové“.

Ke změnám v připravené metodice došlo také v oblasti zpracování analýzy hospodářského a sociálního vývoje, dle původního záměru sloužícího ke zjištění změn v této oblasti, které by mohly mít vliv na realizaci OP RLZ ve stávající podobě. Vzhledem ke skutečnosti, že tuto analýzu souběžně zpracovává také v rámci evaluace RPS společnost REDECo, bylo v září 2005 na návrh zhotovitele dohodnuto mezi zadavatelem a Rámcem podpory společenství, že zhotoviteli evaluace OP RLZ pro jeho potřeby budou poskytnuty dílčí výstupy zpracovávané analýzy, aby nedocházelo ke zbytečné multiplikaci činností v rámci jednotlivých evaluačních projektů. Tyto dílčí výstupy se staly součástí podkladů pro vyhodnocení případných změn v oblasti hospodářského a sociálního vývoje a jejich potenciálního dopadu na realizaci stávajícího OP RLZ a formulaci nového programového dokumentu v oblasti rozvoje lidských zdrojů a po doplnění údajů z dalších relevantních zdrojů

(statistické ročenky, statistiky zaměstnanosti MPSV apod.) byly využity pro formulaci odpovědi v oblasti relevance OP RLZ.

2. ZJIŠTĚNÍ MAPUJÍCÍ JEDNOTLIVÉ HODNOCENÉ OBLASTI REALIZACE

2.1 RELEVANCE OP RLZ

Při formulaci a tvorbě OP RLZ se vycházelo ze 4 základních referenčních dokumentů, kterými jsou Národní akční plán zaměstnanosti na rok 2002, Společné hodnocení priorit politiky zaměstnanosti ČR, Společné memorandum o sociálním začleňování a Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR. Tyto referenční dokumenty byly zárukou zajištění souladu OP RLZ s národními strategiemi v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, s Evropskou strategií zaměstnanosti a souladu se Společnými cíli boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení EU. Tyto dokumenty vznikly v uplynulých letech a nebyly určeny k další aktualizaci. V roce 2004 a 2005 vznikaly nové strategické a legislativní dokumenty, které se prakticky nepromítají do uskutečňování současného programu, především by však měly být nově vznikající dokumenty využity k přípravě budoucího národního programu zaměřeného na rozvoj lidských zdrojů z prostředků ESF.

V roce 2004 nedošlo v oblasti rozvoje lidských zdrojů k takovým změnám, které by se promítly či měly vliv na průběh a uskutečňování Operačního programu rozvoje lidských zdrojů. V tomto roce došlo k přijetí několika zásadních dokumentů. Nově přijaté dokumenty vycházejí a plně navazují na dříve schválené strategické dokumenty národního a evropského dosahu a neznamenaají tedy změnu v politikách či strategiích České republiky. V roce 2004 probíhala příprava věcného záměru Zákona o sociálních službách, který byl 21. prosince 2005 schválen Poslaneckou sněmovnou a 9. února 2006 Senátem vrácen do Sněmovny k novému projednávání, a věcného záměru Zákona o dalším vzdělávání, který byl 10. února 2006 schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR jako Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Schválen byl nový školský zákon č. 561/2004 Sb. a vyhláška MŠMT o akreditaci vzdělávání. V roce 2004 byl přijat nový Zákon o zaměstnanosti, jež byl novelizován mimo jiné zapracováním odpovídajících směrnic Rady a Evropského parlamentu. Přijetí Národního akčního plánu zaměstnanosti pro období let 2004-2006 znamená naplnění opatření OP RLZ, jakož i využití možností daných jednotlivými prioritami státní politiky zaměstnanosti. V červenci 2004 přijatý Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2004-2006 vycházející z klíčových priorit české vlády a Společného memoranda o sociálním začleňování vyhlášeného Evropskou komisí je plně v souladu s opatřeními operačních programů spolufinancovaných ESF. ESF tak významně přispívá k naplnění tohoto Národního akčního plánu sociálního začleňování.

Na Evropské úrovni přijala Rada Doporučení o implementaci politik zaměstnanosti členských států, které obsahuje doporučení adresovaná jednotlivým státům včetně České republiky. V listopadu 2004 byla vydána Kokova zpráva, která upozornila na minimální pokrok členských zemí směrem ke stanoveným cílům Lisabonské strategie a předznamenala další vývoj v uskutečňování

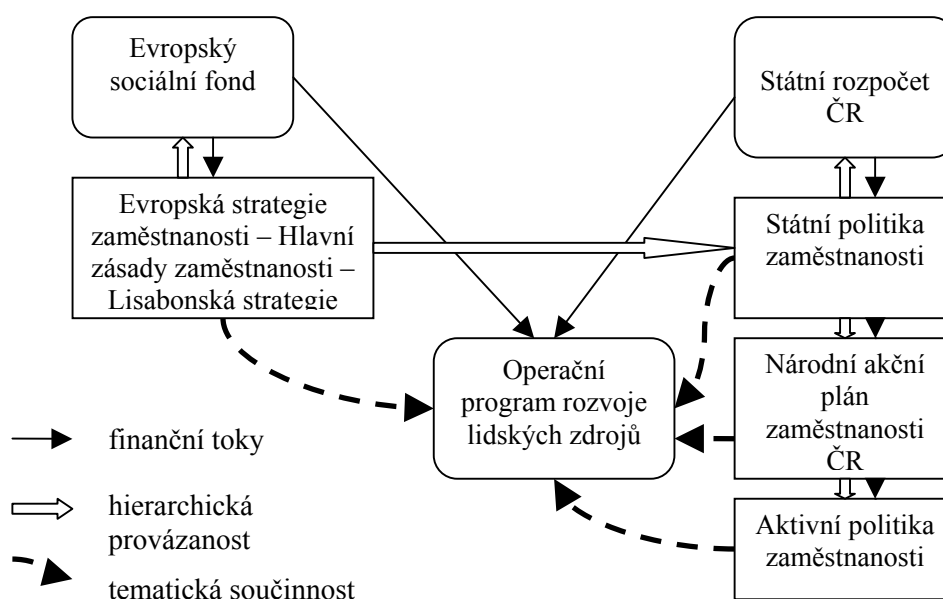
Lisabonské strategie s důrazem na větší soudržnost, důsledné uskutečňování národních politik, větší zapojení sociálních partnerů a jasnější komunikaci zaměřenou na cíle a výsledky. Koncem roku byla přijata Směrnice Rady 2004/113/EC ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování.

V roce 2005 došlo k několika změnám v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti. Některé z nich se teprve postupně začnou projevovat, jiné se už začínají do vývoje lidských zdrojů promítat. 1. ledna 2005 vešel v platnost nový školský zákon, který přinesl řadu změn. Některé začaly platit okamžitě, jako třeba změny v přijímacím řízení na střední školy, jiné budou zaváděny v průběhu nadcházejících let, například nové maturity či přechod od učebních osnov ke školním programům.

Na základě Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady Evropy č. 2241/2004/ES ze dne 15.12.2004 o jednotném rámci Společenství pro transparentnost kvalifikací a kompetencí pověřilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v březnu 2005 Národní ústav odborného vzdělávání zřízením Národního centra Europass v ČR. Na evropské úrovni probíhala čtená jednání o revizi Lisabonské strategie a o přijetí opatření, která povedou k jejímu naplnění. Pro oblast zaměstnanosti se stal stěžejním dokument Společně k růstu a zaměstnanosti – Nový začátek lisabonské strategie z února 2005. V současné době je spolupráce členských zemí EU na půdě Evropské rady motorem prací na Národním programu reforem vedoucích k naplnění ukazatelů stanovených lisabonskou strategií a jejich uskutečňování národními vládami. Součástí tohoto procesu bylo zpracování a přijetí strategických dokumentů Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR a Národní strategie regionálního rozvoje důležitých pro další postup v plnění lisabonských cílů.

Pro vládu České republiky bylo zpracování Národního programu reforem jednou z priorit, která je součástí jejího programového prohlášení z 10. května 2005. Národní program reforem poskytuje příležitost přiblížit široké veřejnosti priority hospodářské politiky, resp. politiky zaměstnanosti a seznámit ji s nezbytností přijetí reformních kroků, ke kterým se Česká republika tímto dokumentem zavazuje. Národní program reforem České republiky byl vypracován na základě Integrovaných směrů pro růst a pracovní místa (2005–2008), které přijala Evropská rada v červnu roku 2005. Ty slučují Hlavní směry hospodářské politiky a Směry zaměstnanosti EU do jednotného dokumentu a představují významný krok v procesu nového nasměrování a pojmání Lisabonské strategie. V plánovaném termínu v roce 2004 nebyl předložen vládě Program realizace strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR, což bylo způsobeno personálními změnami ve vládě a poté přeobsazením Rady vlády pro rozvoj lidských zdrojů. K jeho schválení vládou nakonec došlo 21.12.2005 (Usnesení vlády č. 1670). Od počátku roku 2006 je v platnosti novela zákona č. 111/1998 o vysokých školách.

Kontext, do něhož je Operační program Rozvoj lidských zdrojů zasazen je v národním a v evropském měřítku značně široký a je ovlivňován mnoha klíčovými faktory, jak ukazuje následující srovnání. Národní akční plán zaměstnanosti na léta 2004 – 2006 se nese ve znamení 4 následujících priorit v duchu Lisabonské strategie přijatých v roce 2004 vládou České republiky: podpora hospodářského růstu a konkurenceschopnosti, zaměstnanost, reforma veřejných financí a udržitelný rozvoj. K plnění těchto priorit byly stanoveny tři průřezové cíle, jež jsou navázány na kvantitativní cíle lisabonského procesu: plná zaměstnanost, zlepšování kvality a produktivity práce, posilování sociální soudržnosti a začleňování. Základní vazba mezi Evropskou strategií zaměstnanosti, Národním akčním plánem zaměstnanosti a OP RLZ je znázorněna následujícím schématem.

Provázanost Evropské strategie zaměstnanosti – obecných zásad zaměstnanosti závazných pro všechny členské země, Národního akčního plánu zaměstnanosti a Operačního programu rozvoje lidských zdrojů je zachycena v následujících tabulkách jednotlivých priorit společných Evropské strategii a Národnímu akčnímu plánu zaměstnanosti pro období 2004-2006. Tabulky ilustrují návaznost opatření OP RLZ na opatření Národního akčního plánu zaměstnanosti a na Hlavní směry politiky zaměstnanosti Evropské unie ve vztahu k Doporučením Rady Evropské unie České republiky. Předložené srovnání rovněž ukazuje, jakým způsobem přispívá Operační program rozvoje lidských zdrojů k naplňování Evropské strategie zaměstnanosti a vyjadřuje zároveň míru důležitosti určitých obecných směrů evropské strategie zaměstnanosti pro politiku zaměstnanosti v České republice. Takové srovnání dobře ilustruje míru konkrétnosti jednotlivých strategických dokumentů, jež by měla odpovídat úrovni, ke které se přímo vztahují (evropská, národní, místní) a potřebám, které má na daném trhu práce řešit. U opatření Operačního programu tuto odpovídající míru konkretizace řeší specifikace podporovaných aktivit a cílových skupin spolu se specifickými či operačními cíli danými pro konkrétní opatření.

Priorita č. 1 – aktivní a preventivní opatření pro nezaměstnané a neaktivní osoby

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Poradenství a pomoc pro všechny uchazeče o práci při hledání práce a formulaci individuálních akčních plánů		1.1 – posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání	
Přístup k efektivním a účinným opatřením na podporu zaměstnatelnosti a šanci na trhu práce	Jsou nezbytná preventivní a aktivní opatření na trhu práce ve spojení s antidiskriminačními opatřeními.	1.1 – posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání	MPSV spolu s VÚPSV zabezpečí zpracování systému metodiky pravidelného hodnocení efektivnosti a účinnosti programů APZ a jeho zavedení do praxe.
Každému mladému nezaměstnanému do 6 měsíců a do 12 měsíců dospělému nabídnout konkrétní možnost nové šance			Od 1.1.2004 všechny úřady práce uskutečňují program prevence dlouhodobé nezaměstnanosti „První příležitost“ určený všem uchazečům o zaměstnání do 25 let věku a do 6 měsíců jejich evidence (včetně absolventů). Pilotně je na 10 úřadech práce ověřován program „Nový start“ pro uchazeče o zaměstnání nad 25 let a do 12 měsíců evidence.
Do roku 2010 by se mělo 25% dlouhodobě nezaměstnaných účastnit určitého opatření na podporu zaměstnatelnosti			V roce 2006 se má 20% dlouhodobě nezaměstnaných (vč. Příslušníků romských komunit) účastnit některého aktivního opatření na podporu zaměstnatelnosti.

Priorita č. 2 – tvorba pracovních míst a podnikání

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Zjednodušení a snížení administrativní a regulační zátěže pro začínající podniky a MSP, pro přijímání pracovníků, snazší přístup ke kapitálu pro začínající firmy, nové a existující MSP a podniky s vysokým potenciálem růstu a tvorby pracovních míst	Je třeba podporovat podnikavost a tvorbu pracovních příležitostí.		MPO a další resorty ve spolupráci se zástupci veřejného a soukromého sektoru se v „Radě pro rozvoj podnikatelského prostředí zaměří na zjednodušení a snížení administrativní a regulační zátěže pro začínající podniky a MSP, pro přijímání pracovníků, snazší přístup ke kapitálu pro začínající firmy, nové a existující MSP a podniky s vysokým potenciálem růstu a tvorby pracovních míst. Rozvoj malého a středního podnikání bude podporován programem Phare 2003.
Podpora vzdělávání a odborného výcviku v oblasti podnikatelských a manažerských dovedností, vč. odborného výcviku, který zajistí všem možnost zvolit si podnikání jako svou kariéru			MŠMT ve spolupráci s MPSV a MPO zabezpečí podporu vzdělávání a odborného výcviku v oblasti podnikatelských a manažerských dovedností (prostřednictvím průběžné aktualizace učebních dokumentů), vč. odborného výcviku, který zajistí všem možnost zvolit si podnikání jako svou kariéru. MPSV ve spolupráci se sociálními partnery a MŠMT připraví návrh uznávání pracovních zkušeností s platností ve vybraných odvětvích, který nemá vliv na získání stupně vzdělání.

Priorita č. 3 – řešení změn a posilování adaptability a mobility na trhu práce

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Reformovat příliš restriktivní prvky pracovněprávní legislativy, podporovat rozmanitá smluvní uspořádání, která se týkají pracovní doby, kariérního postupu, lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a mezi flexibilitou a ochranou pracovníků			Návrh nového zákoníku práce s předpokládanou účinností do 30. června 2006.
Podporovat přístup ke školení, zejména pro málo kvalifikované pracovníky		4.2 – specifické vzdělávání	Zaměřit se v programu realizace Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR na vytváření podmínek pro zlepšení přístupu ke školení, i pro málo kvalifikované zaměstnance obtížně umísťované na trhu práce a pro uchazeče o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání.
Přijímat vhodná opatření na podporu lepších pracovních podmínek vč. ochrany zdraví a bezpečnosti práce a dosáhnout podstatného snížení výskytu pracovních úrazů a nemocí z povolání			Návrh zákona o inspekci práce (zákon č. 251/2005 Sb. o inspekci práce již platí od 1.7.2005), který vytvoří systém nezávislého a komplexního státního dozoru nad dodržováním pracovněprávních předpisů a má dosáhnout podstatného snížení výskytu pracovních úrazů a nemocí z povolání. Návrh zákona o pojištění pro případ poškození zdraví při pracovním úrazu nebo nemocí z povolání.
Přijímat vhodná opatření na podporu tvorby a šíření inovativních a udržitelných forem organizace práce podporujících produktivitu a kvalitu práce	Při pokračování strategie hospodářského růstu a růstu zaměstnanosti musí Česká republika zajistit, aby vývoj mezd odpovídal vývoji produktivity		Sociální partneři budou usilovat o zapracování možností, které umožňuje zákoník práce v oblasti flexibilních schémat pracovní doby s cílem udržet zaměstnanost a zvýšit konkurenceschopnost zaměstnanců a podniků na trhu práce.

	produktivity.		Nový zákon o nemocenském pojištění s předpokládanou účinností od 1.1.2006.
Přijímat vhodná opatření na podporu předvídání a pozitivní řízení hospodářských změn a restrukturalizace	Za prioritu by se měla považovat modernizace veřejných služeb zaměstnanosti.	1.2 – modernizace veřejných služeb zaměstnanosti 4.1 – zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	Opatření 1.4 – řešit otázku rozdělení koncepčního a operativního řízení Správy služeb zaměstnanosti MPSV, vč. Posílení obou linií řízení. Příslušné pracovní týmy RHSD připraví pro plénum RHSD návrhy na zvýšení geografické mobility cestou zvýhodnění dopravy zaměstnanců do zaměstnání.
Do roku 2005 mají mít všichni uchazeči o práci možnost konzultovat všechna volná místa nabízená prostřednictvím služeb zaměstnanosti členských států			

Priorita č. 4 – podpora rozvoje lidského kapitálu a celoživotního vzdělávání

Hl. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Uskutečňovat strategii celoživotního vzdělávání vč. zlepšování kvality a efektivnosti systémů vzdělávání a odborného výcviku	V návaznosti na nedávnou strategii k rozvoji lidských zdrojů se za rozhodující k zachování tvorby pracovních příležitostí a k podpoře profesní a geografické mobility zdá být vyšší účast na vysokoškolském vzdělávání a odborné přípravě, a to jak celkově, tak i u osob s nízkou kvalifikací.	3.1 – zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání 3.2 – podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje 3.3 – rozvoj dalšího profesního vzdělávání	Zpracovat a předložit do 30. září 2004 Program realizace strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR, který umožní realizaci strategie celoživotního vzdělávání. MŠMT předloží návrh věcného zákona o dalším vzdělávání a bude pokračovat ve zpracování vlastního zákona. MPSV zpracuje návrh zásad pro budování regionální sítě vzdělávacích středisek a jejich postupný rozvoj. Ministerstvo zemědělství zabezpečí zavedení resortního systému dalšího odborného vzdělávání.
Do roku 2010 by v EU mělo alespoň 85% osob ve věku 22 let mít dokončené vyšší středoškolské vzdělání			
Do roku 2010 by v EU měla být průměrná úroveň účasti na celoživotním vzdělávání alespoň 12,5% dospělé populace v produktivním věku (25-64 let)			MPSV rozšíří nabídku vzdělávacích programů profesního vzdělávání pro uchazeče o zaměstnání v úzké návaznosti na poradenské programy a další podpůrné aktivity, vč. aktivit IPS, rozšíření informačního systému nabídky vzdělávacích aktivit DAT CZ.
Firmy by měly zvýšit investice do odborného výcviku dospělých, podporovány budou efektivní investice zaměstnavatelů do lidského kapitálu	Je třeba klást větší důraz na vzdělávání, odbornou přípravu.	3.3 – rozvoj dalšího profesního vzdělávání	Pokračovat v jednáních RHSD se sociálními partnery a dalšími resorty o restrukturalizaci nemzdových nákladů práce s cílem získat finanční zdroje na zabezpečení celoživotního učení, zejm. dalšího profesního vzdělávání. Pracovní týmy RHSD připraví pro plénum RHSD návrhy na zvýšení motivace zaměstnavatelů k podpoře dalšího odborného a profesního

			vzdělávání jejich zaměstnanců a obdobně na zvýšení motivace zaměstnanců dále se vzdělávat.

Priorita č. 5 - zvyšování nabídky pracovních sil a podpora aktivního stárnutí

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Zvyšovat účast na trhu práce využitím potenciálu všech skupin obyvatel	Prioritou by mělo být zvýšení zapojení žen a starších pracovníků, i když jsou odpovídající míry nad průměrem EU. V tomto ohledu by mohlo významně přispět posílení pobídek k práci na částečný úvazek.	opatření 2.2 – rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce odpovídá pouze částečně, protože mezi cílovými skupinami nejsou zahrnuti muži v předdůchodovém věku	
Podporovat aktivní stárnutí, zejména podporou pracovních podmínek příznivých k udržení pracovního místa, kde by měli hrát silnou úlohu sociální partneři (do roku 2010 zvýšit průměrný věk odchodu do důchodu o 5 let)			MPSV při přípravě nové reformy důchodového systému navrhne taková řešení, která budou podporovat plnou nebo alespoň částečnou ekonomickou aktivitu starších zaměstnanců (souběh částečného starobního důchodu paralelně s částečným pracovním úvazkem). Sociální partneři budou usilovat o zpracování sociálních programů pro věkově starší zaměstnance orientované na zabezpečování odborných znalostí a dovedností starších lidí, aby nemuseli být propuštěni a mohli vykonávat jiné činnosti u zaměstnavatele, aby mohli více využívat práce na kratší než stanovenou týdenní pracovní dobu. MŠMT ve spolupráci s MI a MPSV zabezpečí podmínky přístupu věkově starších zaměstnanců a uchazečů a zájemců o zaměstnání k doplnění a rozšíření nezbytných dovedností a znalostí k udržení zaměstnání (počítačová a funkční

			gramotnost, rekvalifikace).
V případě potřeby zvažovat dodatečný příliv pracovní síly z imigrace			7.5 – MPSV bude pokračovat v realizaci pilotního projektu „Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“ a rozvíjet jej ve funkční systém migračního managementu a bude urychlovat nezbytné legislativní změny závislosti na poznatcích pilotního projektu.

Priorita č. 6 – rovnost žen a mužů

III. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Do roku 2010 podstatně snížit rozdíl v míře zaměstnanosti, nezaměstnanosti a odměňování mužů a žen (silná role sociálních partnerů)		2.2 – rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce	MPSV při realizaci politiky zaměstnanosti bude koordinovat jednotlivé resorty a sociální partnery při podpoře zvýšení účasti žen na trhu práce s cílem dosáhnout podstatného snížení rozdílů v míře zaměstnanosti, v míře nezaměstnanosti a v odměňování mužů a žen.
Věnovat pozornost sladění práce a rodinného života (péče o děti, sdílení povinností, usnadnění návratu do zaměstnání po absenci)			
Do roku 2010 zajistit péči o děti alespoň pro 90% dětí ve věku 3-6 let a alespoň pro 33% dětí ve věku do 3 let			

Priorita č. 7 – podpora integrace osob znevýhodněných na trhu práce a boj proti jejich diskriminaci

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Do roku 2010 má být dosaženo v průměru v EU maximálně 10% míry nedokončení školní docházky.			
Do roku 2010 má být dosaženo v každé členské zemi podstatného snížení rozdílů v nezaměstnanosti znevýhodněných osob.	Je zapotřebí většího úsilí k integraci nejvíce znevýhodněných skupin na trh práce. To platí pro regiony jiné než Praha a pro romské obyvatelstvo.	2.1 – integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	MPSV ve spolupráci s MZd, MŠMT a Vládním výborem pro zdravotně postižené občany zpracuje a předloží vládě návrh zákona o rehabilitaci osob se zdravotním postižením. MPSV cíleně zaměří aplikaci programů zaměstnanosti na lokální úrovni na uchazeče o zaměstnání z odlišného kulturního prostředí, zejména příslušníky romských komunit, na azylanty a cizince s trvalým pobytem v ČR. Místopředseda vlády pro výzkum a vývoj a lidské zdroje ve spolupráci se zmocněncem vlády pro lidská práva zpracuje Akční plán ČR pro tzv. Dekádu integrace Romů 2005-2015 a zabezpečí naplňování stanovených priorit. Místopředseda vlády pro výzkum a vývoj a lidské zdroje ve spolupráci s výkonným místopředsedou Vládního výboru pro zdravotně postižené občany předložit do 30.6.2005 nový národní plán pro podporu a integraci občanů se zdravot. Postižením na období 2006-2009.
Do roku 2010 má být dosaženo v každé členské zemi podstatného snížení rozdílů v nezaměstnanosti mezi osobami s národností patřící do EU a lidí s národností mimo EU v souladu s národními cíli.			

Priorita č. 8 – zajistit, aby se vyplácelo pracovat prostřednictvím pobídek ke zvyšování atraktivity práce

Hl. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Členské státy budou reformovat finanční stimuly s cílem zatraktivnit práci a povzbuzovat muže a ženy ke hledání a udržení práce			MPSV předloží vládě věcný záměr zákona o hmotné nouzi a zásady novely zákona o životním minimu s předpokládanou dobou účinnosti od 1.1.2006. MPSV bude pokračovat ve zvyšování odstavu minimální mzdy od životního minima s cílem dosáhnout min. 50% podílu nejnižší čisté mzdy na čisté národní průměrné mzdě. MF upraví zákon o daních z příjmu s cílem zajištění finanční výhodnosti práce prostřed. stimulů zvyšujících atraktivitu práce, které mohou řešit přechod z nezaměstnanosti do zaměstnání u nízko příjmových skupin, v návaznosti se zpracováním zákona o hmotné nouzi.
Členské státy by měly rozvíjet vhodné politiky zaměřené na snižování počtu chudých pracujících osob.			
Členské státy přehodnotí a v případě potřeby zreformují daňové systémy a systémy dávek a jejich vzájemné vazby se záměrem eliminovat nezaměstnanost, pasti chudoby a neaktivity a podpořit účast žen, nízko kvalifikovaných pracovníků, starších pracovníků, osob se zdravotním postižením a osob, které jsou na trhu práce a zaměstnání nejdéle.	Poměrně vysoké daňové zatížení práce a nemzdové náklady práce tvoří překážku pro tvorbu pracovních příležitostí a vytlačují pracovní síly s nízkou kvalifikací z trhu práce do systému sociálních dávek nebo nenahlášené práce.	2.3 – posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	MF ve spolupráci s MPSV bude pracovat na zlepšení kombinovaného stimulačního účinku daní a dávek s cílem omezit nezaměstnanost, past chudoby a pracovní neaktivitu, v návaznosti se zpracováním zákona o hmotné nouzi.

Priorita č. 9 – transformovat práci načerno na řádné zaměstnání

HI. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Členské státy budou realizovat aktivity, které zahrnují zjednodušení podnikatelského prostředí, odstranění demotivace a přípravu vhodných stimulů v systému daní a dávek, lepší vynucování zákonů a využívání sankcí a které vedou k eliminaci práce načerno.	Soudržná reforma daňového systému a systému sociálních dávek by proto měla dále odrazovat od závislosti na sociálních dávkách a zajistit, aby se vyplatilo regulérní zaměstnání.		MPSV v roce 2005 zavede vedení individuálních účtů pojištěnců ČSSZ a vybuduje centrální registry pojištěnců a nezaměstnaných. MF, MPSV a MZd navrhnu úpravu legislativních předpisů, která v případě prvního odhalení nedeklarované práce u zaměstnavatele umožní snížení nebo upuštění od sankcí při zpětném doplacení daně z příjmu, sociálního a zdravotního pojištění případávajících na zaměstnáváné osoby, jejichž práce nebyla deklarována. MF ve spolupráci s MPSV zabezpečí výkon clení správy při kontrolní činnosti nelegálního zaměstnávání a podnikání, vč. nelegálního zaměstnávání cizinců. MV ve spolupráci s příslušnými resorty bude realizovat Akční plán boje s nelegální migrací zaměřený na snížení nelegálního přistěhovalectví a nelegálního zaměstnávání cizinců.
Členské státy vyvinou nezbytné úsilí na národní a evropské úrovni k zajištění měření rozsahu tohoto problému a pokroku dosaženého na národní úrovni.			

Priorita č. 10 – řešení regionálních nerovností v zaměstnanosti

Hl. směry politiky zaměstnanosti EU	Doporučení Rady České republiky	Odpovídající opatření OP RLZ	Příklad opatření NAPZ 2004-2006, pokud je to vhodné
Členské státy budou podporovat příznivé podmínky pro aktivity soukromého sektoru a investice do zaostávajících regionů s využitím Fondu soudržnosti, strukturálních fondů a Evropské investiční banky.			MMR ve spolupráci s MPO a MPSV zkoordinují programy na podporu regionálního rozvoje a programy na podporu malého a středního podnikání ve smyslu větší provázanosti a řešení situace v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností. MMR bude pokračovat v podpoře rozvoje hospodářsky a sociálně zaostávajících regionů zejména prostřednictvím Regionálního programu podpory rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů na území NUTS 2 Severozápad a Moravskoslezsko, Regionálního programu podpory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského kraje a Regionálního programu podpory hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů.
Členské státy zajistí, aby byla v zaostávajících regionech veřejná podpora zaměřena na investice do lidského kapitálu a vědomosti i do příslušné infrastruktury.			MPSV ve spolupráci s MPO budou realizovat Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech s větší než 14% mírou nezaměstnanosti.

Srovnání vazeb opatření OP RLZ na opatření nejaktuálnějšího Národního akčního plánu zaměstnanosti na období let 2004-2006, jež jsou uskutečňována současně, ukazuje synergii programu se státní politikou zaměstnanosti a na druhé straně v některých případech výlučnost státní politiky při řešení určitých problémů na národní úrovni a posilující součinný vliv opatření Operačního programu vzhledem k opatřením Národního akčního plánu zaměstnanosti. Poukazuje ale i na bílá místa státní politiky zaměstnanosti či oblasti nepokryté stávajícím Operačním programem.

Při podrobnějším prozkoumání shody Hlavních směrů politiky zaměstnanosti EU (PZ EU), Doporučení Rady České republiky na jedné straně a odpovídajících opatření Operačního programu rozvoje lidských zdrojů a opatření Národního akčního plánu zaměstnanosti na straně druhé se plně projeví komplexní a meziresortní povaha Evropské strategie zaměstnanosti a její obdoba na národní úrovni, Národní akční plán zaměstnanosti. Některé Hlavní směry PZ EU jsou na národní úrovni naplňovány součinností několika resortů. Naši pozornost jsme zaměřili především na ty směry a doporučení, jež nejsou vůbec nebo jsou pouze nedostatečně pokryta opatřeními na národní úrovni. Při posuzování relevance OP RLZ jsme pracovali s vědomím, že některé Hlavní směry PZ EU a Doporučení Rady ČR jsou směřovány zákonodárcům a vládě a nemohou být řešena v rámci projektů OP RLZ. Pro posuzování míry relevance OP RLZ byla zcela zásadní situace na českém trhu práce včetně regionálních odlišností, které jsou v ČR v porovnání s ostatními zeměmi značné, a tendencí, kterými se český trh práce dlouhodoběji vyznačuje.

2.2 MONITOROVACÍ SYSTÉM OP RLZ

2.2.1 Použitá metodika

V první fázi projektu si zhotovitel vyžádal od zadavatele relevantní zdroje, ze kterých v průběhu projektu dále čerpal. Zhotoviteli byl umožněn velmi omezený přístup do informačního systému MSSF MONIT bez práva měnit či vkládat data, formulovat a tisknout sestavy atp. Zhotovitel měl přístup pouze ke třem modulům, a to: Projekty, Náповěda, O aplikaci a Zavřít. S dalšími moduly tedy nemohl pracovat, což vedlo k tomu, že byl nucen vycházet zejména z údajů a informací zprostředkovaných zástupci jednotlivých subjektů, kteří se systémem pracují.

Po prostudování relevantních, výše uvedených zdrojů byly dostupné informace z oblasti monitoringu (a z nich vyplývající předpoklady) ověřovány v rámci fokusní skupiny a strukturovaných rozhovorů v průběhu druhé fáze projektu. První fokusní skupina byla zorganizována na téma „Informační systém a procesní analýza“ a uskutečnila se dne 9. listopadu v prostorách MPSV v Kartouzské ulici.

Cílem této fokusní skupiny bylo:

- ověření informací, jež zhotovitel získal studiem dostupných zdrojů,
- identifikace silných a slabých míst v rámci informačního systému a procesní analýzy monitoringu.

V rámci druhé fáze zpracování projektu rovněž došlo ke strukturovaným rozhovorům na téma „Indikátory a jejich nastavení“, a to se zástupci zprostředkujících subjektů.

Ve třetí fázi projektu byly shrnovány výstupy z této tématické oblasti a byla formulována doporučení ke slabým místům v rámci monitoringu.

Zároveň se zástupci všech zainteresovaných subjektů zapojili do připomínkování zhotovitelem zpracovaných výstupů, čímž se podíleli na verifikaci či naopak vyvrácení hypotéz zhotovitele.

2.2.2 Souhrn zjištění

ÚVOD DO OBLASTI MONITORINGU

V kontextu implementace SF ve členských státech EU je monitorováním základní nástrojem k dosažení efektivního nastavení a následné implementace programů a projektů. Jde o činnost, která metodicky upravuje a systematicky se zabývá sběrem, tříděním, agregováním a ukládáním relevantních informací pro potřeby kontroly (zpětné vazby) řízených procesů. Upozorňuje na oblasti, které pracují dobře, a na ty, které vyžadují nápravná opatření. Důležitou funkcí monitoringu je informování EK o dosaženém pokroku v procesu implementace programů. Nedostatečně efektivní monitorování může vést k sankcím ze strany EU.

Základní legislativní rámec monitorování strukturálních fondů je ze strany EU dán jednak Nařízením Rady (ES) 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, jednak Nařízením Evropské komise č. 438/2001 vymezujícím detailnější pravidla implementace stanovené v citovaném Nařízení Rady. Evropská komise na základě těchto právních norem vyžaduje důsledné a pravidelné monitorování realizace s využitím monitorovacích ukazatelů, kvalitní vstupy pro vypracování výročních zpráv a závěrečné zprávy, podporu průběhu intervence, především podporu plné absorpce alokovaných zdrojů a podporu procesů s prokazatelnými výsledky a kvalitní podklady pro rozhodování monitorovacích výborů.

Monitorování má několik úrovní, které odrážejí strukturu programů spolufinancovaných ze SF v hierarchii: RPS – OP – priorita – opatření – projekt. Předkládaná tématická zpráva za oblast monitoringu se zabývá monitoringem na úrovni OP RLZ.

Dle bodu 3.1 Zadání pro předkladatele nabídek projektu „Zhodnocení dosaženého pokroku v realizaci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů“ je cílem evaluace formativní hodnocení založené na popisu, analýze a shrnutí vstupů, výstupů a v mezích krátkého programovacího období též zhodnocení dosažených výsledků OP RLZ.

Analýza monitorovacího systému má přispět k zodpovězení evaluační otázky specifikované v bodě 4.1, a to: „Jak účelný a efektivní je monitorovací systém a jaké lze identifikovat problémy a potíže při získávání a interpretaci monitorovacích dat?“

Zhotovitel v rámci zpracování tohoto projektu hodnotil následující okruhy z oblasti monitoringu:

- informační systém monitoringu,
- organizace monitoringu,
- indikátory.

ANALÝZA INFORMAČNÍHO SYSTÉMU MONITORINGU

Povinnost zřízení informačního systému monitoringu

Jak specifikuje OM OP RLZ, vytvoření Monitorovacího systému strukturálních fondů (MSSF) vychází z požadavku Evropské komise na existenci systému pro monitorování (hl. IV čl. 34 odst. 1a Nařízení Rady (ES) 1260/1999 z 21. června 1999), pověření Ministerstva pro místní rozvoj v usnesení vlády číslo 148 ze 14. února 2001 vybudovat takový systém a v další návaznosti úkolů stanovených ministrem pro místní rozvoj v usnesení vlády číslo 102 ze dne 23. ledna 2002. Nařízení Rady (ES) č. 438 ze 2. března 2001 pak stanovuje podrobná pravidla pro provádění Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999.

Monitorovací systém strukturálních fondů je využíván na všech úrovních implementace a spolufinancování projektů, jeho uživateli jsou zejména pracovníci Řídicího orgánu, Zprostředkujících subjektů a Konečných příjemců.

Kromě toho, že je informační systém využíván k monitoringu projektů, vyhodnocování projektů a k efektivní správě Operačních programů, lze ho používat jako nástroj pro zajištění reportů pro příslušná generální ředitelství Evropské komise, vládu, parlament a v neposlední řadě i pro regiony. Informační systém monitoringu musí plně respektovat českou i evropskou legislativu týkající se strukturálních fondů.

Informační systém pro monitorování strukturálních fondů je nástroj zpětné vazby k řízení strukturální intervence Evropského společenství v ČR, který podporuje monitoring a jeho procesy měření výstupů, výsledků a dopadů programů a projektů spolufinancovaných z fondů EK.

EK očekává od monitorovacího systému důsledné a pravidelné monitorování realizace s využitím monitorovacích ukazatelů, kvalitní vstupy pro vypracování výročních zpráv a závěrečné zprávy, podporu průběhu intervence, především podporu plné absorpce alokovaných zdrojů a podporu procesů s prokazatelnými výsledky a kvalitní podklady pro rozhodování monitorovacích výborů.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů uvádí, že ŘO zodpovídá za zavedení jednotného informačního systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických údajů a informací o provádění pomoci z OP RLZ u všech subjektů monitorujících plnění programu.

Účelem informačního systému dle příslušné dokumentace je:

- zabezpečení sběru věcných a finančních údajů o realizaci projektů;
- sledování monitorovacích ukazatelů na úrovni jednotlivých opatření a priorit programu;

- agregace výsledků monitorování za účelem vyhodnocení pomoci z ESF v souladu s požadavky ŘO, MV, ŘO RPS, PO a EK v jednotlivých fázích plnění programu;
- zajištění komunikace mezi jednotlivými Řídicími orgány a Platebním orgánem, resp. útvary těchto orgánů.

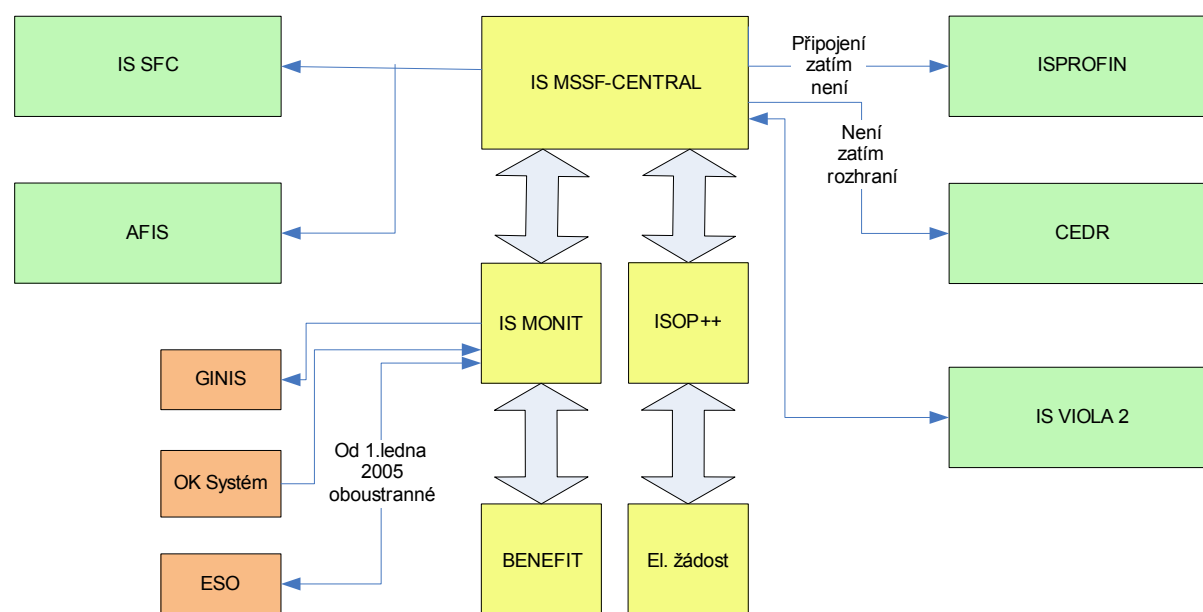
ŘO na základě informací, údajů a dílčích zpráv o plnění programu, vytvořených implementačními orgány, sestavuje zprávy pro MV, ŘO RPS, PO, orgány kontroly a EK. Informace a údaje o plnění programu jsou poskytovány ŘO v dohodnuté struktuře partnerským ministerstvům a regionálním orgánům za účelem hodnocení vlivu pomoci z OP RLZ na plnění národních politik.

Tři úrovně informačního systému monitoringu v ČR

Informační systém pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o provádění pomoci je v České republice tříúrovňový – tzn. skládá se ze třech základních částí, které se vzájemně doplňují. Propojení těchto částí by mělo zajistit komplexnost a transparentnost vytvořeného monitorovacího systému.

Úrovně monitorovacího systému jsou vytvořeny v rámci jednoho integrovaného celku v gesci MMR. Každá úroveň je určena jinému organizačnímu stupni realizace pomoci EU, ale při tvorbě tohoto systému byla snaha, aby jednotlivé úrovně měly kompatibilní datovou základnu a byly propojeny funkčními a bezpečnými rozhraními (XML), které by zajišťovaly komunikaci s ostatními informačními systémy bez nutnosti manuálně přepisovat data.

Schéma 1: Základní schéma vazeb mezi informačním systémem monitoringu OP RLZ a ostatními informačními systémy

- **V ČR je nejvyšší úrovní informačního systému monitoringu, tj. centrálním místem technické podpory monitoringu, informační systém MSSF-CENTRAL.**

Jde o společný informační systém všech řídicích orgánů, který používají ke své činnosti, a který shromažďuje data o projektech a programech. Jedná se o plně centralizovaný softwarový systém, který je provázán s dalšími informačními systémy (viz. Schéma č. 1 výše). MSSF-CENTRAL zajišťuje plánování rozvoje, programování a vyhodnocování operačních programů z hlediska věcného a finančního monitoringu. Poskytuje souhrnné informace o stavu realizace jak jednotlivých OP, tak celého RPS a slouží jako základní monitorovací nástroj Řídicích orgánů a RPS.

V rámci systému MSSF-CENTRAL jsou alokace programů a rozpočty projektů evidovány v českých korunách i v eurech, a to v přepočtu dle měsíčních kursů stanovených EK (kurs platný ke dni účinnosti schválení programu).

Vlastní MSSF-CENTRAL je umístěn na terminálovém serveru MMR, správcem tohoto systému je ŘO RPS. Na správě tohoto systému spolupracuje MMR s dalšími ministerstvy, která se podílejí na implementaci Operačních programů (MF, MZe, MD, MPO, MŽP, MPSV, MŠMT). Externími dodavateli (zhotoviteli) MSSF-CENTRAL jsou firma S&T a TESCO SW, a.s.

Přístup do centrální databáze MSSF-CENTRAL je realizován prostřednictvím meziresortních sítí GOVBONE a GOVNET tak, aby byl umožněn bezpečný přístup externích uživatelů. Uživatelé na úrovni zprostředkujících subjektů a regionálních orgánů mohou data v MSSF-CENTRAL nahlížet prostřednictvím webového přístupu.

- **Druhou úrovní informačního systému monitoringu strukturálních fondů je informační systém využívaný Řídicím orgánem k monitoringu projektů.**

Druhá úroveň zajišťuje výkonné činnosti přípravy a realizace vlastních projektů, tj. sběr a vyhodnocování žádostí, operativní evidenci projektů, věcné a finanční monitorování na úrovni projektu, reporting či poskytování dat nadřízeným orgánům.

V případě realizace OP RLZ se jedná o MSSF MONIT¹⁰, ve kterém ŘO, ZS a KP aktualizují současný stav implementace programu a realizace projektů. ŘO využívá k monitoringu projektů MSSF Central, nicméně z této úrovně informačního systému

¹⁰ V případě implementace opatření 4.2 OP RLZ je k monitoringu využíván informační systém ISOP++, který je nainstalován na CzechInvestu a jehož vlastníkem je MPO. Informace z tohoto informačního systému jsou zasílány ŘO OP RLZ, který je zadává do MSSF MONITu.

by měl být ŘO OP RLZ schopen generovat informace o současném stavu v rámci implementace programu u jednotlivých subjektů, u kterých je MSSF MONIT instalován. Za data v informačním systému MONIT nesou vůči ŘO zodpovědnost ZS a KP¹¹. Z pohledu ŘO RPS v MSSF CENTRAL pak celkovou odpovědnost nese ŘO OPRLZ.

Podle výroční zprávy OP RLZ za rok 2004 byl informační systém MSSF MONIT (jehož vlastníkem je odbor monitorování programů na MMR) ŘO OP RLZ nainstalován dne 1. května 2004. Aplikace MSSF MONIT byla převzata od společnosti TESCO SW a.s. počátkem května 2004, dále následovalo přizpůsobování systému uživatelským potřebám. U ostatních subjektů implementační struktury byla instalován v průběhu května a června 2004.¹²

MSSF MONIT je nainstalován na MPSV, NROS a MŠMT. MPO má nainstalovaný odlišný informační systém, a to ISOP++ pro OP RLZ. Na server MPSV se připojují vedle zaměstnanců MPSV i zaměstnanci MŽP, MMR, kraje a PÚP.

Monitorovací systém realizace OP RLZ zohledňuje implementační strukturu OP RLZ.

Jak je uvedeno v OM OP RLZ, Řídicím orgánem pro Operační program Rozvoj lidských zdrojů je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Výkonem této funkce byl pověřen příkazem ministra odbor 72 - odbor řízení pomoci z ESF. Řídicí orgán programu nese plnou odpovědnost za realizaci OP RLZ.

Řízení programu je zajišťováno na dvou základních úrovních:

- Řídicí orgán OP RLZ nese celkovou zodpovědnost za realizaci programu a za komunikaci směrem k Řídicímu orgánu Rámce podpory Společenství a EK na jedné straně a k Ministerstvu financí (jakožto Platebnímu orgánu a ústřednímu správnímu úřadu pro finanční kontrolu) na straně druhé.
- Řídicí orgán deleguje některé ze svých pravomocí na Zprostředkující subjekty a Konečné příjemce.

Informační systém ZS a KP zajišťuje výkonné činnosti přípravy a realizace vlastních projektů, tj. sběr a vyhodnocování žádostí, operativní evidenci projektů, věcné a finanční monitorování na úrovni projektu, reporting či poskytování dat nadřízeným

¹¹ Kromě opatření 4.2, kde zodpovědnost za data nese CzechInvest, který je vlastníkem licence k ISOP++

¹² Nastavení přístupových práv k aplikaci je řízeno na úrovni ŘO. Pověřený pracovník přijímá schválené žádosti o přidělení/zrušení přístupových práv a po odsouhlasení zajišťuje zavedení nových uživatelů do systému. Evidence uživatelů systému je pak zajištěna v samotné aplikaci. Jednotlivé skupiny uživatelských práv odpovídají funkčnímu rozdělení činností v rámci administrace.

orgánům. MSSF MONIT slouží u OP RLZ jako základní SW nástroj ZS a KP pro GS, národní i systémové projekty.

V části MSSF MONIT se na základě údajů poslaných z úrovně MSSF-CENTRAL zakládá Výzva k projektům a připravují se zde také žádosti ke konkrétním typům projektů (GS, NP, SP).

V případě opatření 4.2 OP RLZ, kde je KP MPO, MŽP a MMR, je pro monitoring využíván ISOP++. Informační systém Konečného příjemce - MPO zajišťuje výkonné činnosti přípravy a realizace vlastních projektů, tj. sběr a vyhodnocování žádostí, operativní evidenci projektů, věcné a finanční monitorování na úrovni projektu, reporting či poskytování dat nadřízeným orgánům. Data z ISOP++ jsou přenášena do nadřízené úrovně MSSF CENTRAL.

- **Nejnižší úrovní informačního systému je softwarový nástroj pro konečného příjemce a konečného uživatele.**

V případě OP RLZ se jedná o MSSF BENEFIT¹³. Žádost MSSF BENEFIT se generuje na základě údajů z MSSF MONIT. Pro grantové schéma, systémový i národní projekt je generován samostatný formulář žádosti. Každý nově vygenerovaný formulář žádosti je po kontrole KP či ZS vyvěšen na webové stránky www.esfcr.cz.

Distribuce tohoto softwaru obsahujícího mimo jiné formulář žádosti usnadňuje práci ZS a KP pro GS v tom, že žadatelé používají tento program při vyplňování žádosti. Jednotný formát MSSF BENEFIT zaručuje odstranění chybovosti a jednotný formát projektů se všemi předepsanými informacemi. Zabudované funkčnosti zaručují vyplnění všech povinných položek. Úroveň slouží pro další komunikaci v případě zadávání žádosti o platbu. MSSF BENEFIT je základní úrovní MSSF, která slouží pro sběr dat.

Informační systém monitoringu SF je tedy využíván na všech úrovních implementace, jeho uživateli jsou pracovníci RPS a všech Řídících orgánů (MSSF-CENTRAL), Zprostředkujících subjektů a Konečných příjemců (v případě OP RLZ: MSSF MONIT a ISOP++); a dále žadatelé (v případě OP RLZ: MSSF BENEFIT či el. žádost).

ŘO OP RLZ odpovídá za vyplnění kompletních a věcně správných informací do informačního systému monitoringu včetně včasného předávání dat. Zálohování dat provádí odbor informatiky MMR. Za ochranu osobních údajů (dle zákona 101/2000 Sb.) odpovídá ŘO OP RLZ.

¹³ Nebo o specifickou elektronickou žádost v případě opatření 4.2.

• **SLABÉ MÍSTO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU MONITORINGU: HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ PROVÁZANOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ IS MONITORINGU**

Mezi systémem IS ZS (MSSF MONIT a ISOP++) dochází k duplicitě dat a informací. Data, která evidují jednotlivé IS ZS jsou dále shromažďována a evidována na úrovni MSSF-CENTRAL.

S účastníky fokusní skupiny byl diskutován dílčí návrh, který byl součástí výstupu evaluačního projektu 1/04 „Analýza a vyhodnocení slabých míst systému implementace SF a rizik poruch“. Tento návrh spočíval ve snížení počtu úrovní informačního systému monitoringu SF, a to na dvě (vypuštění prostřední úrovně, tj. MSSF MONIT a ISOP++). Tím by se dle zhotovitelů projektu 1/04 dospělo k lepšímu porovnání kvality projektů a programů na centrální úrovni a dále k jednotné metodice při práci s informačním systémem monitoringu SF, což by bylo velmi žádoucí při očekávání většího přílivu finančních prostředků a předpokladu většího množství zpracovávaných projektů. V praxi by to pak znamenalo propojení SW nástroje žadatele přímo na centrální úroveň sloužící jak ŘO, tak i RPS.

Účastníci fokusní skupiny se shodli, že za současného stavu implementace OP RLZ a na základě zkušeností, které získali při práci s MSSF MONIT a s ISOP++ by toto řešení nedoporučovali, a to z těchto důvodů:

- složitost výběrového řízení na zhotovení takového rozsáhlého informačního systému,
- náročnost přípravy takového softwarového řešení (vč. časové náročnosti),
- nepřehlednost a menší uživatelská příjemnost jednotného uživatelského softwaru při zahrnutí specifik všech operačních programů (a z toho vyplývající vyšší chybovost vyplněných údajů),
- opětovné proškolení relevantních zaměstnanců zabývajících se prací s IS pro monitoring na odlišný software (a to na úrovni všech ŘO) a z toho vyplývající časová a finanční náročnost školení.

Účastníci fokusní skupiny rovněž definovali jako určitý nedostatek informačního systému ten fakt, že jednotlivé zprostředkující subjekty, jež mají nainstalovaný MSSF MONIT, mají přehled pouze o části MSSF MONIT, kterou sami spravují. Nemají tedy ani rámcový přehled o celkové realizaci OP RLZ – chtějí-li jej mít, musí požádat ŘO OP RLZ o zprostředkování této informace.

Jak vyplývá ze schématu č. 1 výše, vedle základní sítě informačních systémů pro monitorování, existují další IS, které s procesem monitorování souvisejí. Informace

týkající se OP RLZ se z MSSF MONIT prostřednictvím MSSF-CENTRAL odrážejí do těchto externích IS (z optiky MSSF MONIT se tedy jedná o nepřímou vazbu):

- IS Viola 2
- IS Ministerstva financí:
 - ISPROFIN
 - CEDR
- IS MSSF-CENTRAL má přímou vazbu na IS Evropské komise, kterými jsou:
 - IS SFC¹⁴ a
 - AFIS
- Informační systémy sloužící pro Úřady práce a kraje:
 - GINIS
 - OK System
 - ESO

Přenos dat mezi jednotlivými úrovněmi

Technickou stránku přenosů z MSSF MONIT do MSSF-CENTRAL a naopak zajišťuje OMP MMR ve spolupráci s příslušnými ZS a odborem informatiky na MMR. Struktura dat, která se přenášejí z MSSF MONIT do MSSF-CENTRAL je definována v dokumentaci rozhraní interface IS MSSF-CENTRAL x MSSF MONIT. Obsah těchto přenosů tvoří několik typů informací:

- informace dané přílohou 4 Nařízení Komise č. 438/2001 (viz kapitola 2). Tyto informace vyžaduje po členských státech přímo EK;
- data, která jsou prostřednictvím IS MSSF-CENTRAL předávána do IS VIOLA, včetně údajů o spolufinancování, a která na základě systému certifikace od ŘO umožňují uvolnění finančních prostředků ze zdrojů EU;
- ostatní data, která pro systém monitorování RPS vyžaduje na základě svých pravomocí ŘO RPS. Tato data se týkají nejen schválených projektů, ale i přijatých žádostí a dalších údajů nezbytných pro účinné provádění.

Z MSSF-CENTRAL jsou do MSSF MONIT přenášeny:

¹⁴ IS SFC (z anglického “Structural Funds Common Database”) – IS EK provozovaný pro monitoring a agregaci finančních dat z členských států. Tento systém využívají příslušná generální ředitelství EK pro finanční řízení a monitoring prostředků poskytovaných v rámci SF a FS. Členské státy mají systém k dispozici zejména pro informativní účely, nicméně v rámci systému SFC je realizováno rozhraní, jež umožňuje odesílání standardizovaných finančních tabulek týkajících se SF a FS z členských států do EK elektronickou cestou. Údaje v systému SFC nesmí být žádným subjektem přímo zadávány či aktualizovány bez schválení ŘO RPS a PO.

- číselníky (matriční soubory nutné pro pořizování dat v MSSF MONIT);
- údaje o programech;
- přenos údajů o schválených programech, které mají být distribuovány do MSSF MONIT dle rozhodnutí správce programu;
- údaje o programech jsou zadávány na resortech správci programů do MSSF - CENTRAL.

Z MSSF MONIT putují při přenosu do MSSF-CENTRAL:

- věcné a finanční informace o schválených projektech¹⁵;
- údaje jsou zadávány na úrovni ZS/KP do systému MSSF MONIT, přenášeny do centrálního MSSF-CENTRAL a dále do externích systémů (ISPROFIN, CEDR, VIOLA).

Jak již bylo uvedeno výše, přenos dat mezi MSSF MONIT a MSSF-CENTRAL probíhá na základě rozhraní definovaného v Dokumentaci rozhraní interface MSSF-CENTRAL x MSSF MONIT. Tento dokument je aktualizován a předáván vždy k 10. dni v měsíci v pracovní verzi a následně ke 20. dni v měsíci ve finální verzi s popisem eventuelních změn datových polí.

Faktický transfer dat probíhá tak, že nejprve jsou z IS MSSF-CENTRAL odeslány elektronické údaje o programech, tzv. „rámec programu“, který obsahuje název programu, jeho priority, opatření, podopatření, monitorovací ukazatele, finanční ukazatele, dotčená území, kde se projekty budou realizovat atd. Aktualizovaný „rámec programu“ se v rozsahu popisu interface odesílá jednou týdně, většinou v neděli (pouze v případě MŠMT je tomu tak v úterý).

Na tuto informační kostru se pak vážou informace o projektech, které ŘO OP RLZ, resp. ZS zasílají zpět do MSSF-CENTRAL jako průběžné aktualizace dat. V současnosti v závislosti na nastavení spolupráce mezi jednotlivými IS ZS a MSSF-CENTRAL existují 3 druhy přenosů:

- Ruční přenosy (= dávkově s fyzickou přítomností) – odesílání xml souborů emailem a jejich importování příjemcem emailu. Tento způsob přenosů s sebou přináší problém s ochranou dat. V rámci monitoringu OP RLZ se od tohoto způsobu přenosu dat upouští ve prospěch automatických přenosů. Tento způsob přenosů dat do MSSF-

¹⁵ Do MSSF-CENTRAL jsou z hlediska věcného monitoringu plněna data za jednotlivé projekty i v rámci grantových schémat. Data za projekty zůstávají v IS MSSF-CENTRAL a do IS VIOLA jsou exportována data již jen za celá grantová schémata. Platí přitom, že data za projekty v rámci grantových schémat posílají ZS a data za celá grantová schémata ŘO OP RLZ.

CENTRAL používá pouze MŠMT, a to jednou týdně, vždy v pátek. Ostatní ZS používají tento způsob přenosů pouze v případě okamžité potřeby promítnutí určitého projektu nebo GS do MSSF-CENTRAL.

- Poloautomatické přenosy – existuje nastavený informační kanál mezi příslušnými servery MSSF MONIT a MSSF-CENTRAL. Přenos dat je odesílán na základě elektronického příkazu technického správce IS ZS. Problém vzniká pro ostatní uživatele ve chvíli, kdy v době tohoto přenosu nemohou vstupovat do příslušných částí systému. Tento způsob přenosu dat se v rámci monitoringu OP RLZ nevyužívá.
- Automatické přenosy (= dávkově bez fyzické přítomnosti), kdy existuje nastavený komunikační kanál mezi jednotlivými servery. V rámci OP RLZ je přenos dat předem nastaven na pravidelné periodické odesílání v pravidelném čase na základě harmonogramu odsouhlaseného oběma stranami, s ohledem na objem odesílaných souborů je harmonogram nastaven mimo denní režim. Tento typ přenosu využívá MPO(respektive CzechInvest) jako KP pro 4.2, dále pak NROS a SSZ.

Všechny výše uvedené způsoby přenosů jsou založeny na principu odesílání všech informací obsažených v IS ZS/KP, byť již byly do MSSF-CENTRAL v minulosti odeslány. V prvním kvartále roku 2006 se však plánuje zavedení inkrementálních přenosů, které spočívají v tom, že do MSSF-CENTRAL budou odesílány pouze změny provedené od poslední zaslané dávky.

Informační toky jsou nastaveny tak, aby od data zaregistrování žádosti (při přenosech údajů o žádostech), resp. od data jakékoli další rozhodné skutečnosti (schválení projektů, podpisu smlouvy, podání žádosti o platbu) byly do 7 dnů přeneseny do MSSF-CENTRAL v rámci nejbližší dávky. Přenos dat z IS ZS/KP do MSSF-CENTRAL je prováděn každý pracovní den od půlnoci do sedmi hodin do rána.

- **SLABÉ MÍSTO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU MONITORINGU: PŘENOS DAT DO MSSF-CENTRAL**

Stanovenou lhůtu pro přenos dat do MSSF-CENTRAL se v určitých případech nedaří dodržet. Podle účastníků fokusní skupiny je to z následujících důvodů:

- Dávky dat od ZS/KP se za sebou řadí do jakési pomyslné fronty. Někdy se ovšem přenos dat díky velkému objemu a díky nedostatečné validaci dat zpomalí a část dávky se nestihne do MSSF-CENTRAL načíst. Společnost TESCO SW, a.s. připravuje v současné době změnu nastavení časů pro přenos tak, aby se celá pomyslná fronta stihla načíst.

- Dávky neprošly z různých důvodů validací dat a nebylo tak zjištěno chybné zapsání jednotlivých projektů/GS. Nevalidní část projektu/GS pak nepustí celou dávku dat. Tato validace se dá v MSSF MONIT nastavit formou sestavy, ovšem někdy ji pracovníci z časových a kapacitních důvodů či z důvodu nedostatečných praktických zkušeností práce s MSSF MONIT nepoužívají. Pro kontrolu správného přenosu dat z IS ZS/KP do MSSF-CENTRAL je vždy třeba, aby ŘO OP RLZ zkontroloval projekty/GS v MSSF-CENTRAL. Tento postup je však velmi zdlouhavý, nadměrně a zbytečně zatěžuje pracovníky monitoringu OP RLZ.
- Zpoždění při přenosu do MSSF-CENTRAL bylo zejména na počátku implementace programu způsobováno nesystémově zadávanými požadavky na MSSF MONIT, kdy docházelo ke změnám požadavků na systém ze dne na den bez předešlého varování (např. ze strany MF ČR). Tyto změny pak nebylo možno z časových důvodů v systému odzkoušet a sladit (testování systému bylo naposledy provedeno na začátku roku 2005, ale i tehdy bylo předčasně ukončeno a v současné době není na testování systému vůbec kapacita). Proto pracovníkům často přibývala práce díky následné potřebě kontroly a doplňování dat k jednotlivým projektům/GS. Tím stoupaly požadavky na čas zaměstnanců a pracnost při aktualizaci dat (mnohokrát to nutilo pracovníky zpětně doplňovat informace do již podaných projektů a GS), zvyšovala se chybovost (např. nebyly doplněny informace, které původně nebyly povinné – např. PSČ).

Z výše uvedených důvodů často neprocházelo do MSSF-CENTRAL mnoho projektů (až 30% objemu), nebo procházely s velkým zpožděním. Nyní se již tento stav zlepšil a v současné době takto neprojde cca 5% objemu. Poté, co projekty/GS z výše uvedených důvodů neprojdou do MSSF-CENTRAL, musí být opětovně překontrolovány a relevantní data musí být doplněna. Než se tyto doplňované projekty/GS dostanou do MSSF-CENTRAL, uplyne určitá doba - maximálně však jeden měsíc. V průměru je toto zpoždění zhruba v trvání jednoho týdne.

Než se ZS dozvedí, že data za projekty/GS neprošly do MSSF-CENTRAL (či se v datech vyskytují určité nedostatky nebo je třeba doplnit), uplyne rovněž nějaká doba. Faktem totiž zůstává, že ZS nemají přístup do MSSF-CENTRAL a tudíž nemohou zaslaná data překontrolovat. Přístup do MSSF-CENTRAL má pouze ŘO. Pokud by však měly přístup do MSSF-CENTRAL i ZS, částečně by se tím vyřešila otázka sestav v MSSF MONIT, neboť ZS by mohly generovat sestavy v centrálním systému a získávaly by tak kompletnější a objektivnější informace, na které by mohly rychleji reagovat.

Výše uvedené komplikace při přenosu však mají vážné následky. IS ZS/KP z výše uvedených důvodů obsahuje aktuálnější informace o projektech/GS než MSSF-CENTRAL. To však způsobuje problémy při agregaci dat na úrovni MSSF-CENTRAL, kterou pro své

další účely provádí např. PO (má přístup pouze do MSSF-CENTRAL, nikoliv do jednotlivých IS ZS/KP), RPS a může tak dojít i ke zkreslení informací poskytovaných EK.

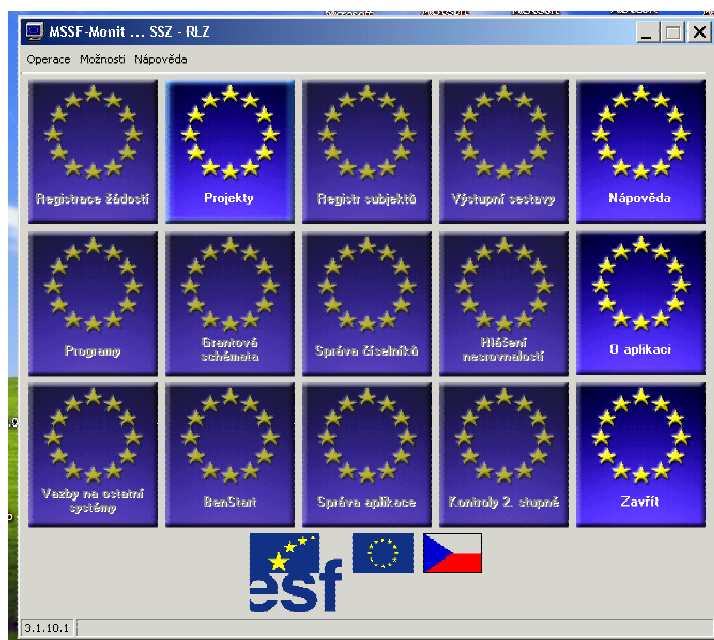
MSSF MONIT

Jak je popsáno v operačním manuálu pro OP RLZ, MSSF MONIT je nad sdílenou datovou základnou rozdělen na dvě základní logické části:

- předprojekční - určenou pro práci s náměty (žádostmi o finanční pomoc a jejich vyhodnocení, výběr a přípravu pro realizaci);
- projekční - určenou pro podporu zpracování realizovaných projektů (vybraných v předprojekční části aplikace) a činnosti související s jejich financováním a věcným monitorováním.

MSSF MONIT se v současnosti skládá ze 15ti modulů tak, jak je patrné na obrázku č. 1 níže:

Obrázek č. 1: Moduly MSSF Monit

Práce uživatelů s daty v MSSF MONIT

K seznámení s prací v informačním systému MONIT slouží zainteresovaným pracovníkům monitoringu Uživatelská příručka pro práci s MSSF MONIT (k verzi aplikace 3.0.12.0). Tato příručka byla vydána společností, jež informační systém sloužící ZS/KP zpracovávala, tj. společností TESCO SW, a.s. Tato příručka detailně popisuje celou aplikaci, včetně jednotlivých modulů v rámci této aplikace.

• SLABÉ MÍSTO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU MONITORINGU: PRÁCE S DATY V MSSF MONIT

Slabou stránkou, již pracovníci, kteří se zúčastnili fokusní skupiny, identifikovali, je práce s MSSF MONIT. Účastníci fokusní skupiny byli vyzváni, aby shrnujícím způsobem ohodnotili příjemnost práce v informačním systému. K dispozici měli škálu hodnocení od 1 do 5, kde 1 znamenala maximální spokojenost a 5 maximální nespokojenost. V průměru hodnotili pracovníci monitoringu práci s tímto informačním systémem známkou 3, ovšem zdůrazňovali, že v průběhu doby dochází u systému k postupnému zlepšování. Nicméně svou současnou nespokojenost s MSSF MONIT zdůvodňovali zejména následujícími příčinami:

- Nastavení systému dle jejich názorů nevychází z potřeb KP/ZS (např. systém neeviduje historii – informace o minulých stavech se generují z archivace databáze; filtry, které jsou pro ně velmi důležité, zatím fungují nedokonale atd.).

- Neexistence detailního manuálu pro práci s MSSF MONIT, který by popisoval přesný procesní postup práce s MSSF MONIT od příjmu žádostí, přes jejich nahrání do systému až po žádosti o platbu a proplacení projektu. Uživatelská příručka zpracovaná firmou Tesco SW, a.s. bohužel tento postup detailně nerozvádí, což může zaměstnancům monitoringu působit problémy zejména při zaučování nových zaměstnanců (ještě před tím, než mohou být posláni na školení). V současné době zaměstnancům monitoringu slouží k těmto účelům prezentace – procesní příručka pro projektové i finanční manažery v ppt formátu, kterou zpracoval ŘO a jež je umístěna na vzdálené ploše MSSF MONIT. ŘO tuto prezentaci v současné době využívá při školení nových zaměstnanců – zejména projektových a finančních manažerů.

- Generování sestav, jež jsou pro zaměstnance monitoringu velmi důležité. Problémy, jimž zainteresovaní pracovníci při generování sestav čelí, jsou následující:

- a) Uživatelé MSSF MONIT si nemohou sami tvořit sestavy, jež by ke své práci využili. Sestavy jsou v informačním systému společností TESCO SW, a.s. předdefinovány na základě požadavků ŘO OP RLZ a odpovídají tedy požadavkům na sestavy zejména ze strany ŘO OP RLZ. MSSF MONIT obsahuje cca 20 takto předdefinovaných sestav, které však obsahují minimum sestav sumarizačních.
- b) Zodpovědní pracovníci ZS/KP jsou často povinni podávat relevantním subjektům informace o současném stavu implementace a realizace OP RLZ. Bohužel však často neexistuje předdefinovaná sestava, kterou by pro tuto potřeby mohli využít. Tento

problém tedy řeší buď tak, že si vygenerují dvě předdefinované sestavy, jež obsahují potřebná data a tyto sestavy se poté snaží v MS Excel spojit a dále s nimi pracovat; nebo s daty pracují bez využití sestav, potřebná data si vypisují a sčítají pomocí kalkulačtoru nebo MS Excel). Zpracovávání dat tímto způsobem s sebou tedy přináší značné nároky na čas a vytížení relevantních zaměstnanců.

- c) Práce s již předdefinovanými sestavami je často ještě ztížena faktem, že tyto sestavy v některých případech nelze překopírovat do MS Excel takovým způsobem, aby se s nimi dalo dále pracovat.

Na druhou stranu však valná většina z účastníků fokusní skupiny zmiňovala dobrou spolupráci a komunikaci se společností TESCO SW, a.s. Rovněž většina z nich uváděla výrazně zlepšující se tendenci při nastavení systému a práci s ním. Toto zlepšení odůvodňovali i tím, že byla zavedena pravidelná měsíční setkání skupiny zabývající se prací s informačním systémem MONIT, na kterých jsou projednávány aktuální problémy monitoringu. Na těchto schůzkách jsou přítomni i zástupci společnosti TESCO SW, a.s., kteří se poté starají o potřebné úpravy systému.¹⁶

ANALÝZA ORGANIZACE MONITORINGU

Subjekty monitoringu OP RLZ a jejich personální aspekty

V oblasti monitorování OP RLZ lze identifikovat následující klíčové aktéry:

- ŘO OP RLZ,
- ZS (MPSV-SSZ-odbor implementace programů ESF – č. 45; odbor pro záležitosti EU MŠMT – č. 60; NROS) a
- MV OP RLZ.

Celková personální kapacita subjektů zúčastněných v rámci implementace OP RLZ a personální kapacita monitoringu OP RLZ je uvedena v tabulce č. 1 níže.

¹⁶ Smluvním partnerem společnosti TESCO SW, a.s. je ŘO OP RLZ. Ve smlouvě je stanoveno, že připomínky a požadavky se mají společnosti TESCO SW, a.s. zasílat do 20. dne v měsíci. Společnost TESCO SW, a.s. je poté povinna do 1. dne druhého následujícího měsíce tyto připomínky a požadavky vypořádat.

Tabulka č. 1: Personální kapacity monitoringu OP RLZ¹⁷

SUBJEKT	Počet zaměstnanců zabývajících se monitoringem
ŘO OP RLZ	1
ZS – MPSV – SSZ -odbor implementace programů ESF (opatření 1.1, 1.2, 2.2, 3.3, 4.1, část 2.1)	2
ZS – odbor pro záležitosti EU MŠMT (opatření 3.1 a 3.2) ¹⁸	4 ¹⁹
ZS – NROS (globální grant)	7 ²⁰
CELKEM	14

Tabulka č. 1 obsahuje mimo jiné personální kapacity monitoringu u SSZ – odboru implementace programů ESF a NROS, přičemž je třeba si uvědomit, že tyto personální kapacity jsou společné i pro monitoring JPD 3.

- Dalším relevantním subjektem v oblasti monitoringu je Monitorovací výbor OP RLZ.

Zástupci Zprostředkujících subjektů, kteří se zúčastnili první fokusní skupiny, uvedli, že jejich personální kapacity vyčleněné na monitoring OP RLZ jsou pro stávající programovací období postačující. ŘO uvádí, že jeho personální kapacity jsou více než poddimenzované, z toho důvodu, že jedna osoba musí zvládat všechny potřebné dílčí aktivity (např. příprava formulářů, příruček, operativa, zápisy z jednání, příprava metodických dopisů, písemný kontakt s IS, měsíční právy pro RPS, sledování dokumentace z RPS k monitoringu, MI atd.).

¹⁷ Tabulka č. 1 neobsahuje personální kapacity monitoringu OP RLZ u KP (tj. např. PÚP, kraje, MŽP, MMR). Celkový počet zaměstnanců zabývajících se monitoringem OP RLZ vyplývající z tabulky č. 1 bude tedy do značné míry zkreslen. Např. u KP MPO se jedná celkem o 6-7 zaměstnanců zabývajících se implementací SF, z nichž v souhrnu pracovních úkonů a aktivit se průměrně jeden zaměstnanec pražské centrály CzechInvestu zabývá na plný úvazek monitoringem týkajícím se OP RLZ.

¹⁸ Na základě příkazu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy jsou pro realizaci Opatření 3.1 OP RLZ určeny Skupina II – regionálního školství MŠMT (systémové projekty a grantové schéma) a Národní institut pro další vzdělávání (KP/KU pro národní projekty). Pro realizaci Opatření 3.2 OP RLZ (GS) je určena skupina III – vysokého školství, vědy a výzkumu. Ve Skupině II a Skupině III jsou výkonem činností a pravomocí Konečných příjemců pověřeny určené odbory a oddělení.

Národní institut pro další vzdělávání (KP/KU) má 63 členů projektových týmů (což jsou zaměstnanci NIDV na smlouvu), z čehož jsou 3 pracovníci monitoringu.

KP MŠMT má 15 pracovníků celkem, z čehož se 10 pracovníků zabývá monitoringem. Tito zaměstnanci se vedle dalších činností zabývají činnostmi souvisejícími s administrací grantových schémat a systémových projektů. Ani jeden zaměstnanec se však nezabývá monitoringem na plný úvazek.

¹⁹ Zahnuje pracovníky monitoringu a kontrol na místě.

²⁰ V tabulce uvedených 7 zaměstnanců jsou zaměstnanci na plný úvazek. Dále však v NROS pracuje 10 lidí na částečný úvazek, vedle toho dále ještě externí kontroloři (jež budou realizovat monitorovací návštěvy) a brigádníci na výpomoc s administrativou.

Výroční zpráva OP RLZ uvádí, že v období červen-listopad 2004 proběhlo 16 dvoudenních školení na téma MSSF MONIT a BENEFIT, kde bylo proškoleno 226 uživatelů. Tato školení byla organizována společností TESCO SW, a.s. průběžně, vždy na základě požadavku ŘO OP RLZ.

• **SLABÉ MÍSTO ORGANIZACE MONITORINGU: PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ MONITORINGU OP RLZ**

Díky mnoha faktorům (např. finanční ohodnocení, motivační faktory atd.) je v této oblasti poměrně vysoká fluktuace pracovníků. Nejvyšší fluktuace pracovníků je dlouhodobě zaznamenávána u pracovníků úřadů práce a dále též u MŠMT. Jednotlivé subjekty jsou si rizikovosti tohoto faktoru dobře vědomy a snaží se hledat řešení, jak toto riziko minimalizovat.

Pro příští programovací období by se toto riziko již mělo eliminovat, protože pro příští programovací období bude muset být počet zaměstnanců díky očekávanému zvýšení prostředků a projektů přiměřeně navýšen (ne však poměrně, neboť mnoho činností zatěžuje pracovníky monitoringu zcela zbytečně a do budoucna se předpokládá, že budou plně automatizovány díky vylepšení informačního systému).

Počet proškolených zaměstnanců by měl rovněž odpovídat požadavku na zastupitelnost zaměstnanců (v případě nemoci, úrazu atp.), což není u většiny subjektů v současné době plně zohledněno.

Vždy, když relevantní subjekt přijme nového zaměstnance, který by se měl zabývat monitoringem OP RLZ, stává se prvním studijním materiálem operační manuál, operační program, programový dodatek a příručky pro finanční a projektové manažery, které obsahují pravidla práce s MSSF MONIT a jsou dostupné na vzdálené ploše serveru. Dále jsou novému zaměstnanci poskytnuty aktualizace těchto dokumentů, metodické pokyny, metodické dopisy a další relevantní materiály. Základní pravidla práce s IS ZS/KP jej naučí kolegové, kteří již se systémem pracují a mají tudíž praktické zkušenosti. Na proškolení v práci s informačním systémem se bohužel musí určitou dobu počkat – výběr účastníků školení je ponechán na zodpovědnosti a potřebách KP a ZS.

Školení se uskuteční vždy až tehdy, když se nashromáždí dostatečný počet adeptů na proškolení, což může teoreticky způsobovat vyšší chybovost při práci s IS ZS/KP a při přenosu dat do MSSF-CENTRAL v období mezi nástupem nového pracovníka a jeho proškolením v rámci výše uvedeného školení. Účastníci školení týkajícího se IS ZS však často argumentují, že tato školení nemají dostatečnou úroveň díky nedostatku počítačů ve školicí místnosti a díky tomu i počtu připojení k informačnímu systému či nízkým rozdílům

v obsahu školení určeným pro různé cílové skupiny. Těchto školení se také zúčastňují pracovníci, kteří se poté samotným monitoringem nezabývají.

Zodpovědnosti subjektů v rámci monitorování OP RLZ

Dle návrhu metodiky monitoringu strukturálních fondů (Cíle 1) jsou zodpovědnosti subjektů v rámci monitorování OP RLZ rozděleny následovně:

ŘO OP RLZ v oblasti monitorování:

- zodpovídá za řádné, efektivní a včasné monitorování programu ve spolupráci s Monitorovacím výborem OP RLZ;
- zodpovídá za data a jejich validitu vedenou v jednotném informačním systému pro účely monitorování (IS MSSF-CENTRAL), který umožňuje sběr spolehlivých finančních a věcných údajů a dalších informací o poskytování pomoci z programu OP RLZ;
- zodpovídá za naplňování monitorovacích ukazatelů a indikátorů;
- zpracovává každý měsíc zprávu o stavu a výhledu implementace programu, kterou předává k 10. dni v měsíci ŘO RPS;
- průběžně kontroluje a monitoruje činnost ZS/KP na základě pravidelných monitorovacích zpráv zasílaných ZS/KP a souhrnných žádostí o platbu;
- zpracovává zprávy na základě monitorovacích zpráv předložených zprostředkujícími subjekty a konečnými příjemci bez zprostředkujících subjektů;
- zpracovává průběžnou zprávu o pokroku programu;
- zpracovává Výroční zprávu programu;
- zpracovává Závěrečnou zprávu programu;
- hodnotí aktivity podniknuté v rámci OP RLZ z hlediska horizontálních priorit a analyzovaná data začleňuje do zvláštní kapitoly výroční a hodnotící zprávy;
- zpracovává ad hoc zprávy²¹ (na žádost MV, ŘO RPS).

Zprostředkující subjekt (MPSV-SSZ - Odbor implementace programů ESF, MŠMT,

Nadace rozvoje občanské společnosti²²) v oblasti monitoringu:

- zodpovídá za řádné, efektivní a včasné monitorování realizace grantových schémat, národních a systémových projektů;

²¹ ŘO shromažďuje a vkládá údaje o systémových a národních projektech a projektech na administraci GS u KP bez ZS.

²² NROS je zároveň Konečným příjemcem pro opatření 2.3 OP RLZ

- je pověřen zajištěním sběru informací a dat od Konečných příjemců. Získané údaje předává v požadované formě a předepsaném časovém harmonogramu řídicímu orgánu prostřednictvím monitorovacích zpráv a MSSF MONIT;
- shromažďuje a vkládá data o projektech (národní a systémové projekty) Konečných příjemců do MSSF MONIT;
- je povinen na vyžádání Řídicího orgánu poskytnout chybějící údaje do 5 pracovních dnů, doplňující údaje do 10 pracovních dnů, popř. vysvětlit důvod, proč nelze informace v požadované kvalitě a rozsahu poskytnout;
- průběžně kontroluje a monitoruje činnost KP ze svého pracoviště na základě pravidelných monitorovacích zpráv²³ zasílaných KP a souhrnných žádostí o platbu.

Koneční příjemci²⁴ v oblasti monitoringu:

- hodnotí monitorovací zprávy předkládané Konečnými uživateli;
- kontrolují a ověřují projekty na místě z hlediska věcného a finančního plnění, zajištění souladu s politikami Společenství a vypracování zpráv;
- shromažďují a vkládají data o projektech (grantové projekty) konečných uživatelů do MSSF MONIT;
- podávají monitorovací zprávy Zprostředkujícímu subjektu (nebo ŘO - není-li Zprostředkující subjekt stanoven);
- vypracovávají podklady pro příslušné části průběžných a výročních zpráv a závěrečné zprávy o implementaci programu pro Zprostředkující subjekt (nebo pro Řídicí orgán – není-li Zprostředkující subjekt stanoven).

Monitorovací výbor OP RLZ

Posláním Monitorovacího výboru OP RLZ je dohlížet na účinnost a kvalitu provádění pomoci na úrovni OP RLZ. Za tímto účelem Monitorovací výbor zejména:

- schvaluje programový dodatek k OP RLZ a souhlasí s návrhem na jeho změnu;
- schvaluje kritéria pro výběr projektů financovaných v rámci každého opatření;
- schvaluje návrhy na změnu rozhodnutí Evropské komise o příspěvku z fondů - odpovídá za rozhodnutí ohledně spolufinancovaných opatření operačních programů, včetně rozhodnutí o realokaci spolufinancovaných výdajů mezi opatřeními v rámci OP RLZ;

²³ Monitorovacích zpráv za systémové a národní projekty a projekty administrace GS.

²⁴ Koneční příjemci:

- bez stanoveného zprostředkujícího subjektu (MMR, MPO²⁴, MŽP, MPSV-odbor sociálních služeb)
- se stanoveným zprostředkujícím subjektem

- schvaluje výroční a závěrečné zprávy o provádění pomoci před jejich odesláním Komisi a RPS;
- může navrhnout ŘO OP RLZ jakoukoli úpravu nebo přezkoumání programu, která umožní dosažení cílů nebo přispěje ke zlepšení řízení pomoci;
- schvaluje realokace prostředků mezi opatřeními v rámci jednotlivých priorit;
- monitoruje realizaci programu, zejména dosažení cílů stanovených pro jednotlivá opatření;
- analyzuje výsledky realizace a případné příčiny nesouladu realizace;
- dle potřeby ustavuje pracovní skupiny, jejichž vedoucí a členy jmenuje a odvolává předseda MV;
- MV schvaluje svůj jednací řád, který musí být odsouhlasen také ŘO OP RLZ.

Tyto zodpovědnosti vyplývají rovněž z operačního manuálu OP RLZ.

Monitorovací zprávy

Samotný sběr dat pro monitorování probíhá prostřednictvím monitorovacích zpráv Konečných příjemců (za systémový a národní projekt a GS), Zprostředkujících subjektů za Opatření a ŘO za program. V případě potřeby může programový/projektový manažer ŘO/ZS/KP iniciovat ověření údajů uvedených v monitorovacích zprávách formou kontroly na místě.

Podstatou reportingu je příprava a hodnocení zpráv s využitím standardních prostředků a kvantifikace, pokud to je možné. Zprávy představují hlavní výstupy monitorování, tedy sběru, třídění a agregování informací popisujících proces implementace. Zprávy správným vyhodnocováním aktuální situace pomáhají k zajištění maximální absorpce strukturální intervence a prostřednictvím včasné identifikace možných rizik zabránění eventuálnímu vracení finančních prostředků do rozpočtu EU. Za kvalitu a aktuálnost dat za OP RLZ odpovídá ŘO OP RLZ.

Jak je uvedeno v OP RLZ, ŘO OP RLZ zajišťuje v souladu s článkem 37 Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 vypracování výročních zpráv a závěrečné zprávy o provádění pomoci z ESF, včasné a řádné projednání zpráv a jejich schválení MV a předložení zpráv EK v termínech k tomu určených.

Harmonogram zpracování a předkládání zpráv na jednotlivých úrovních monitorování respektuje podmínku předložení výročních zpráv a závěrečné zprávy o provádění pomoci do šesti měsíců od skončení kalendářního roku, resp. do šesti měsíců po závěrečném datu způsobilosti výdajů v případě závěrečné zprávy.

Po projednání a schválení zpráv MV jsou tyto zprávy postoupeny ŘO RPS, PO a ústřednímu kontrolnímu orgánu.

Výroční zprávy a závěrečná zpráva musí obsahovat závazné informace požadované článkem 37 odst.2 Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999.

Jestliže EK po přezkoumání výroční zprávy předloží doporučení pro změny zaměřené na zlepšení účinnosti monitorování nebo řízení pomoci, přijme ŘO po projednání těchto doporučení EK a návrhů na zlepšení s MV příslušná opatření.

Dle OM OP RLZ by při implementaci OP RLZ měly být zpracovány níže uvedené monitorovací zprávy:

Subjekt	Průběžná čtvrtletí / pololetí	Rok	Závěr
KP (projekt i GS)	Průběžná zpráva (min. jednou za 3 měsíce od zahájení realizace)	Výroční zpráva (do 28. února)	Závěrečná zpráva (u GS do 2 měsíců a u projektu do 1 měsíce po skončení projektu)
ZS	Průběžná pololetní zpráva (do 31. srpna)	Výroční zpráva (do 31. března)	Závěrečná zpráva (do 31. března 2009)
ŘO OP RLZ	Průběžná pololetní zpráva (do 30. září)	Výroční zpráva (do 30. června)	Závěrečná zpráva (do 30. června 2009)
MV	Průběžná pololetní zpráva (do 31. října)	Výroční zpráva (do 31. května)	Závěrečná zpráva (do 31. května 2009)

Ve specifické pozici v rámci tohoto schématu se nachází NROS. NROS se nachází v situaci, kdy je ZS, který přímo administruje GS a je příjemcem dotace poskytnuté MPSV. V tabulce „I

– Reporting v oblasti monitoringu OP RLZ“ v kapitole 4.4 níže, jsou tedy sloupce KP a ZS pro NROS identické. Vzhledem k tomuto postavení přejímá monitorovací zprávy za GS ŘO.

• **SLABÉ MÍSTO ORGANIZACE MONITORINGU: NEPŘESNOSTI A NEJASNOSTI V PROGRAMOVÉ DOKUMENTACI**

Z OM OP RLZ jasně nevyplývá další povinnost zpracování sestav a zpráv pro účely monitoringu, které se běžně v rámci monitoringu zpracovávají. Např.:

- kromě zpráv uvedených v OM OP RLZ je příslušný ZS/KP povinen dále pravidelně ŘO OP RLZ poskytovat měsíční sestavy sloužící pro účely RPS (KP dodá podklady vždy do 5. dne měsíce, ZS zpracuje sestavu vždy k 10. dni v měsíci) – tyto měsíční sestavy by měly mimo jiné obsahovat i tzv. identifikační listy. Tyto měsíční sestavy však nejsou díky nastavení systému generovatelné z IS ZS/KP²⁵ a příslušní pracovníci jej tedy musí zpracovat bez využití IS ZS/KP. Tento měsíční report obsahuje 3 tabulky, jež ZS/KP zpracovávají v MS Word nebo v MS Excel, a dále slovní popis. Příprava těchto neautomatizovaných reportů je zbytečně složitá a kapacitně velmi náročná. Dle metodického pokynu č. 5 by se tato měsíční sestava měla od prosince 2005 poskytovat vždy ke konci měsíce a měly by pro ni nyní platit nové parametry.
- KP dále zpracovávají zprávu KP/KU jako přílohu žádosti o platbu, kterou předkládá ŘO, a zpracovává podklady pro čtvrtletní sestavy, které do 5. dne následujícího po ukončení kalendářního čtvrtletí předkládá ZS.
- z OM OP RLZ rovněž nevyplývá, že u monitorovacích zpráv v rámci KP ve stejném časovém období zpracovává partner projektu podklady příjemci finanční podpory.
- z kapitoly 8 OM OP RLZ rovněž zcela jasně nevyplývá, že ZS/KP zpracovává i monitorovací zprávy za projekty TA, a to následovně: čtvrtletní zpráva za projekt (vždy za kalendářní čtvrtletí do 1 měsíce od skončení čtvrtletí), výroční zpráva za projekt (vždy do 28. 2.) a závěrečná zpráva za projekt (vždy do 1 měsíce od skončení projektu).
- Kromě zpráv uvedených v OM OP RLZ a kromě měsíčních sestav musí relevantní subjekty vždy v případě potřeby na příkaz ŘO OP RLZ, případně ZS, zpracovat potřebné ad hoc zprávy.

OM OP RLZ naopak zase uvádí požadavek na zpracování výroční monitorovací zprávy za projekt. Příručka pro příjemce tento požadavek neobsahuje. Ti se tedy o povinnosti zpracovávat výroční zprávu nedozvědí, protože příručka pro monitorování není veřejným

²⁵ V případě ISOP++ by měla být tato měsíční sestava generovatelná od prosince 2005 automaticky – jedná se však o jiný IS ZS/KP.

dokumentem. Kromě toho, z důvodu obecně nastavené tříměsíční periodicity odevzdávání pravidelných monitorovacích zpráv, se vypracování této zprávy zdá nepotřebné.

Procesní analýza monitoringu OP RLZ

Níže uvedená procesní analýza monitoringu OP RLZ zachycuje reálné činnosti pracovníků zabývajících se oblastí monitoringu v rámci programu OP RLZ, a to ve dvou oblastech.²⁶

Těmito hlavními oblastmi jsou:

- reporting (např. sestavování výročních a závěrečné zprávy programu) – viz. níže; a
- tvorba koncepcí.

Procesní analýzou bohužel nemohly být zachyceny následující oblasti:

- práce s informačním systémem OP RLZ (naplňování všech typů monitorovacích ukazatelů prostřednictvím průběžných zpráv Konečných příjemců, sběr dalších údajů a informací prostřednictvím systému výročních a závěrečné zprávy Zprostředkujících subjektů a Konečných příjemců; průběžné sledování pokroku projektů na úrovni ZS a KP pomocí informačního systému MSSF - MONIT (popř. MSSF - CENTRAL) a průběžné sledování pokroku programu na úrovni ŘO za pomoci MSSF – CENTRAL) – bohužel nebyl zhotoviteli tohoto projektu umožněn plný přístup do MSSF MONIT a zároveň ani neexistuje procesní manuál pro práci s tímto systémem, takže nebylo možné procesní analýzu práce s MSSF MONIT provést;
- kontrola (např. kontrola na místě) – prolíná se s průběžnou zprávou za oblast implementace.

Úmyslně nebyly mezi tyto oblasti zahrnuty administrativní činnosti (údržba webových stránek, účast na poradách atp.), které, byť s monitoringem OP RLZ souvisejí, nejsou cílovou oblastí evaluací.

²⁶ Metodika zachycení procesní analýzy ve formě tabulky byla zhotoviteli tohoto projektu navržena zhotoviteli projektu 4/05: Evaluace střednědobého pokroku realizace Rámce podpory Společenství

I.	Reporting v oblasti monitoringu OP RLZ	KU	KP	ZS	ŘO	MV
1.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv za projekt (Průběžná monitorovací zpráva nejméně jednou za tři měsíce, pouze u GG jednou za šest měsíců od zahájení realizace projektu, Závěrečná monitorovací zpráva do jednoho měsíce ²⁷ od skončení projektu)	X ²⁸	X			
2.	Převzetí, kontrola a evidence pravidelných monitorovacích zpráv za projekt			X	X	
3.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv za GS (Průběžná monitorovací zpráva nejméně jednou za tři měsíce od podpisu smlouvy o financování, Výroční zpráva do 28. 2. následujícího roku, Závěrečná monitorovací zpráva do dvou měsíců od skončení posledního projektu v GS)		X			
4.	Převzetí, kontrola a evidence pravidelných monitorovacích zpráv za GS				X	
5.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv projektů TA			X	X	
6.	Převzetí, kontrola a evidence pravidelných monitorovacích zpráv projektů TA				X	
7.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv za Opatření (Průběžná monitorovací zpráva do 31.8. daného roku, Výroční monitorovací zpráva 31.3. následujícího roku, Závěrečná monitorovací zpráva do 31.9.2009)			X		
8.	Převzetí pravidelných monitorovacích zpráv za Opatření				X	
9.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv za projekt na administraci GG (Průběžná monitorovací zpráva nejméně jednou za tři měsíce od zahájení realizace projektu, Závěrečná monitorovací zpráva do dvou měsíců od skončení projektu)			X		
10.	Převzetí, kontrola a evidence pravidelných monitorovacích zpráv za projekt na administraci GG				X	
11.	Zpracování měsíčních sestav – sestavy z MSSF MONIT + tabulky ve MS Word (k zaslání na ŘO)		X	X		
12.	Zpracování podkladů od ZS (načítání tabulek v MS Wordu a MS Excelu do jedné)				X	

²⁷ Zde je nejasnost: část 8 příručky pro příjemce uvádí 2 měsíce, příručka monitorování pouze jeden měsíc.

²⁸ V případě NIDV u opatření 3.1 OP RLZ, kde ZS je MŠMT a v případě opatření 2.3, kde ZS je NROS.

13.	Zpracování a předkládání pravidelných monitorovacích zpráv za OP MV (<i>Průběž.monitor.zpráva</i> do 30.9. daného roku, <i>Výroč.monitor. zpráva</i> , <i>Závěreč. monitor. zpráva</i>)				X	
14.	Předání požadavku na chybějící nebo doplňující informace (Kdykoliv)		X	X	X	
15.	Vypracování a odeslání požadavku ŘO (KP, ZS) (<i>Chybějící údaje</i> do pěti dní, <i>Doplňující údaje</i> do deseti dní)	X	X	X		
16.	Projednání a schválení pravidelných monitorovacích zpráv za OP (<i>Průběžná monitorovací zpráva</i> do 31.10. daného roku, <i>Výroční monitorovací zpráva</i> do 31.5. následujícího roku, <i>Závěrečná monitorovací zpráva</i> do 31.5. 2009)					X
17.	Převzetí a odeslání pravidelných monitorovacích zpráv EK (<i>Výroční monitorovací zpráva</i> do 30.6. následujícího roku, <i>Závěrečná monitorovací zpráva</i> do 30.6. 2009)				X	

II.	Koncepce v oblasti monitoringu OP RLZ	KU	KP	ZS	ŘO OP RLZ	MV
1.	Monitoring realizace OP RLZ				X	X
2.	Analýza výsledků realizace OP RLZ			X	X	X
3.	Podání návrhu na úpravy nebo přezkoumání programu				X	
4.	Schvalování návrhu na úpravy nebo přezkoumání programu					X
4.	Přezkoumání programu (ad hoc evaluace)				X	
5.	Návrh na úpravy v rámci realizace OP RLZ				X	
6.	Schválení návrhu na úpravy v rámci realizace OP RLZ					X

INDIKÁTORY

Nastavení indikátorů/ukazatelů

Jak vyplývá z výroční zprávy OP RLZ za rok 2004, byl v souladu s článkem 36 Nařízení Rady (ES) 1260/1999 Řídicím orgánem navržen systém pro měření plnění celkových cílů OP RLZ a následně vytvořen systém monitorovacích indikátorů, které měří plnění cílů OP RLZ na úrovni opatření, priorit i celého programu. Indikátory na úrovni programu, priorit a opatření zahrnují v souladu s požadavky a metodickými pokyny Evropské komise ukazatele čtyř typů, tj. ukazatele vstupů, výstupů, výsledků a dopadů. Pro úroveň programu byly stanoveny kontextové ukazatele²⁹.

Operační manuál i výroční zpráva OP RLZ za rok 2004 uvádí, že vytváření systému indikátorů bylo založeno na partnerském přístupu a konzultacích se zúčastněnými ministerstvy a dalšími partnery – členy implementační struktury, zodpovědnými za jednotlivá opatření, i v rámci Pracovní skupiny pro hodnocení, která prezentovala v prosinci 2003 jejich definitivní podobu.

Systém indikátorů byl vytvářen hlavně s ohledem na jejich výstižnost a měřitelnost agregovatelnou až na úroveň OP, aby mohlo být zdokumentováno naplňování globálního cíle OP RLZ – „vysoké stabilní úrovně zaměstnanosti, založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje“.

Schválením zásad monitorování programu v Programovém dodatku Monitorovacím výborem OP RLZ byl vytvořen solidní základ systému monitorovacích ukazatelů (indikátorů).

Jako společné jádro ukazatelů byl stanoven určitý minimální počet výstupů definovaných u všech Opatření, u kterých je zajištěna jednotná metodika, definice měření a sčitatelnost z úrovně Opatření až na úroveň programu. Tyto ukazatele jsou stanoveny tak, aby umožnily podrobněji charakterizovat podpořené osoby, instituce a projekty. Společné jádro tak

²⁹ Definice dle Operačního manuálu OP RLZ:

Ukazatele vstupů se vztahují k rozpočtu přidělenému každé úrovni programu. Sleduje se vždy rozpočet a výše proplacených prostředků.

Ukazatele výstupů se vztahují k aktivitám a jejich přímým účastníkům. Sledují se počty osob, institucí a projektů. Součástí ukazatelů výstupů je tzv. společné jádro ukazatelů.

Ukazatele výsledků se vztahují k přímým a okamžitým účinkům, které program nebo jeho část přinesl a postihují okamžité pozitivní efekty podpory. Zahrnují v sobě hledisko úspěšnosti.

Ukazatele dopadů se vztahují k následkům programu a mají prokázat udržitelnost a míru čistých efektů pomoci. Udržitelnost efektů je s ohledem na zkrácené programové období sledována 12 měsíců po ukončení pomoci. Vztahují se k následkům programu, které překračují rámec bezprostředních účinků na přímé příjemce.

umožňuje agregaci z úrovně Opatření do úrovně Priorit a dále na úroveň programu. OP RLZ má 7 ukazatelů, jež tvoří společné jádro ukazatelů – jsou jimi:

- počet podpořených projektů,
- počet podpořených organizací,
- počet podpořených osob – klienti služeb,
- poskytovatelé služeb a osoby podporující poskytování služeb,
- podíl účastníků kurzů s komponentou informačních technologií,
- podíl účastníků kurzů s komponentou životního prostředí,
- počet nově vytvořených programů s komponentou ŽP/IT.

OP RLZ obsahuje monitorovací ukazatele v následující struktuře:

- kontextové ukazatele programu,
- ukazatele pro horizontální priority/cíle programu,
- ukazatele na úrovni globálního cíle a specifických cílů programu,
- ukazatele na úrovni priorit,
- ukazatele na úrovni opatření.

Ukazatele by vždy měly být vymezeny tak, aby měly následující vlastnosti:

- odpovídají cílům, ke kterým byly přiřazeny;
- jsou jasně definovány pro kvalitativní i kvantitativní aplikace;
- jsou jednoznačné, aby poskytovaly stejnou informaci, i když s nimi pracují různí lidé;
- jsou snadno získatelné, tj. náklady na jejich získávání nemají převážit užitek získaných dat pro monitorování;
- jsou dosažitelné v rozumném časovém horizontu, aby měly smysl pro monitorování a průběžné hodnocení realizace strukturální intervence
- jsou schopny objektivně reflektovat postup realizace strukturální intervence.

• **SLABÉ MÍSTO INDIKÁTORŮ: NASTAVENÍ A AGREGOVÁNÍ INDIKÁTORŮ/UKAZATELŮ**

Všechny indikátory (např. počty osob, počty kurzů, počty subjektů) jsou kromě explicitně vymezených dělení v tabulkách indikátorů jednotlivých opatření dále členěny při sběru dat na ukazatele (např. vymezené skupiny osob, typy kurzů, vymezené skupiny organizací).

Velmi slabým místem systému indikátorů/ukazatelů jsou definice indikátorů. Definice v programových dokumentech jsou nekompletní, zmatečné a často nepřesné (např. indikátor obsahující ve svém názvu počet podpořených osob vyjadřuje počet udělených podpor;

definice indikátoru „počet podpořených organizací“ zase nestanoví, co to znamená „podpořit organizaci“).

Při výzvě k podávání projektů je k formuláři žádosti přiložena tabulka indikátorů/ukazatelů, které jsou pro žadatele povinné. K těm jsou také přidány definice. K dalším indikátorům/ukazatelům zpravidla vysvětlivky přidány nejsou. To tedy může částečně žadatele mást a působit tak větší chybovost v žádostech a rovněž v závazcích žadatelů v žádosti. Může se tedy stát, že žadatelé vyplní pouze součtovou formu a dále již ukazatele nerozdělují, anebo naopak sečtou v součtové formě data vícekrát atp.

V současné době však není ani funkčně nastaven systém agregování indikátorů/ukazatelů. Takže se pak při agregaci dat může stát, že některá data nejsou načtena vůbec, neboť byly vyplněny dílčí ukazatele, ale již nebyl vyplněn jejich součet; anebo jsou některá data načtena vícekrát, jelikož bylo vyplněno více dílčích ukazatelů, a je tudíž k dispozici více součtů. V současné době pak neexistuje metodika, který ze součtů je ten platný a více směrodatný.

Tím, že je při výzvě přílohou žádosti vysvětlení pouze pro žadatele povinných indikátorů/ukazatelů, mohou si někdy žadatelé nevědomky navolit indikátor, jež není pro realizaci jejich konkrétního projektu relevantní. V programové dokumentaci sice vysvětlení indikátorů/ukazatelů je, ovšem pouze dílčí a žadateli může připadat složité a nepřehledné. Matoucí může rovněž být označení indikátorů v informačním systému, kde se zobrazují pouze kódy indikátorů a velmi často i ve zkratkách uvedených zkrácený název indikátoru. To může být rovněž pro žadatele velmi matoucí – ten si poté může špatně nastavit ukazatele.

Dle vyjádření zástupců ZS/KP není přepracování definic koordinováno a tím vzniká problém při agregování nestejně vysvětlovaných indikátorů/ukazatelů.

Dle vyjádření ŘO však ŘO připravil a řídí projekt na metodiku a výpočet MI. Definice měly sice být vypracovány v rámci spolupráce ŘO se ZS a KP již v prosinci 2003 – zřejmě se tak ale z důvodu nezvládnutí komunikace nestalo, a tak byly názvy definic nejasně zapracovány do systému.

To v současné době činí komplikace, neboť je již za stávajícího stavu implementace třeba vycházet právě z těchto nejasných definic v systémech.

ŘO v současné době disponuje vypracovaným návrhem metodiky a výpočtu MI, který bude se ZS a KP dále diskutován.

Z rizik monitoringu obsažených v návrhu metodiky monitoringu RPS vyplývá, že Řídicí orgány často nejsou ochotny dodatečně nastavit ukazatele pro potřeby RPS. Z OM OP RLZ vyplývá, že systém indikátorů by měl být otevřený systém, jehož kvalita bude pravidelně vyhodnocována a v návaznosti na závěry hodnocení budou prováděny případné nezbytné

úpravy. Z výroční zprávy OP RLZ i z výstupů projektu „6/04 – Indikátory“ ovšem vyplývá, že ve stávajícím programovém období nebyl Rámcem podpory společenství doporučen žádný seznam povinných indikátorů/ukazatelů, které by měly ŘO zpracovat. V současné době navíc již není vhodné měnit definice indikátorů/ukazatelů, neboť by to mohlo způsobit nejasnosti pro žadatele a z nich vyplývající větší chybovost v žádostech, naplňování indikátorů, jejich agregovatelnosti a nepřehlednost systému vůbec.

Zdroj dat pro sledování indikátorů/ukazatelů

Dle OM OP RLZ jsou data pro výše uvedené ukazatele získávána způsobem, který je adekvátní jejich charakteru. Ukazatele vstupů, výstupů a výsledků jsou naplňovány daty získávanými z formulářů žádostí (MSSF-BENEFIT) a MSSF-MONIT (resp. ISOP++) a z pravidelných hlášení ZS/KP.

Ukazatele dopadů vyžadují hlubší šetření a budou naplňovány daty získanými ze specifických šetření. Ukazatele globálních dopadů na úrovni programu, které odpovídají jednotlivým specifickým cílům programu, jsou zjišťovány na základě dat běžné statistické evidence.

Dle OP RLZ (kapitola 2.1.7) by měl Řídicí orgán zajistit, aby z databáze byly získávány informace v libovolných časových průřezích a ve flexibilních sestavách podle zvolených monitorovacích aspektů a podle požadavků pro provedení evaluací. Bohužel, jak již bylo uvedeno výše, MSSF MONIT tvorbu libovolných sestav zatím neumožňuje (nebo ji ZS neovládají).

Údaje o finanční realizaci by měly být sledovány v MSSF-CENTRAL na úrovni Opatření, Priorit a Programu a jednotlivých projektů. Naplňovány jsou průběžně informacemi vycházejících z žádostí o platbu a čerpání. Bohužel, MSSF-CENTRAL obsahuje méně informací než MSSF MONIT a tudíž údaje o finanční realizaci čerpané z MSSF-CENTRAL nebudou zřejmě aktuální.

• SLABÉ MÍSTO INDIKÁTORŮ: NAPLŇOVÁNÍ INDIKÁTORŮ/UKAZATELŮ

Z monitorovacích zpráv, jež byly dosud předloženy, bohužel zatím nelze usuzovat na naplňování indikátorů/ukazatelů.

Nelze tudíž zatím ani vyhodnotit, nakolik si žadatelé volili správné ukazatele a jak se jim je daří plnit.

Objevují se sice indicie, že někteří žadatelé své cíle prostřednictvím ukazatelů nadhodnotili, a to buď z toho důvodu, že indikátory/ukazatele špatně pochopili; anebo z důvodu, že chtěli docílit přijetí svého projektu – tuto hypotézu však v současné chvíli nelze vyhodnotit.

Pro následné lepší vyhodnocování dosaženého pokroku v rámci projektu by však bylo žádoucí upravit monitorovací zprávy tak, aby obsahovaly rozsáhlejší slovní popis aktivit (naopak přikládání zpráv z výběrového řízení k monitorovací zprávě lze považovat za nadbytečný, neboť zodpovědným za správně a právně provedené výběrové řízení nese jeho zadavatel).

Při vyhodnocování indikátorů/ukazatelů může být velmi problematické zejména rozporuplné nastavení indikátorů (viz. výše).

2.2.3 Odpovědi na dílčí evaluační otázky

Jak účelný a efektivní je monitorovací systém a jaké lze identifikovat problémy a potíže při získávání a interpretaci dat?

Z analýzy současného stavu vyplývá, že systémy monitoringu SF na úrovni IS ZS/KP a KU jsou v současnosti provozuschopné a mohou poskytovat finanční a statistické údaje o realizaci projektů v rámci programu OP RLZ.

Jsou zde však určitá potencionální rizika do budoucnosti, která by se neměla bagatelizovat, neboť by mohla ohrožovat implementaci OP RLZ v příštím programovacím období, kdy se očekává nárůst finančních prostředků a rovněž počtu projektů/GS. Mezi tato potencionální rizika patří:

- přenos dat mezi jednotlivými úrovněmi monitorovacího informačního systému a provázanost jednotlivých částí informačního systému,
- práce s daty v MSSF MONIT,
- personální zajištění monitoringu,
- nepřesnosti a nejasnosti v programové dokumentaci,
- nastavení a agregování indikátorů/ukazatelů a
- naplňování indikátorů/ukazatelů.

V rámci analýzy provedené ve 2. fázi projektu byly spolu s definicí problémových míst diskutovány také možnosti, jak tato slabá místa eliminovat tak, aby byl jejich případný negativní dopad na stávající implementaci OP RLZ minimalizován, případně aby se popsany problém v systému zvoleném pro období 2007 – 2013 vůbec neobjevil.

2.3 ADMINISTRACE A IMPLEMENTACE OP RLZ

2.3.1 Použitá metodika

V první fázi projektu si zhotovitel vyžádal od zadavatele relevantní zdroje, ze kterých v průběhu projektu dále čerpal. Po prostudování relevantních zdrojů byly analyzované informace z oblasti implementace ověřovány v rámci fokusní skupiny konané dne 25. listopadu 2005 v prostorách MPSV. Cílem této fokusní skupiny bylo ověření informací, jež zhotovitel získal studiem dostupných zdrojů, a dále identifikace silných a slabých míst v rámci implementačního systému. Po konání fokusní skupiny byl všem nominovaným pracovníkům zaslán zápis z fokusní skupiny s možností vyjádřit se k tomuto zápisu, doplnění relevantních dat k systému implementace a doporučit míru detailu jednotlivých diskutovaných témat.

Dále při přípravě zprávy probíhaly individuální pohovory s relevantními pracovníky na Řídícím orgánu, ve Zprostředkujících subjektech a u Konečných příjemců. Celkem tak do hodnocení implementační struktury OP RLZ bylo zapojeno více než 20 pracovníků podílejících se na implementaci tohoto programu.

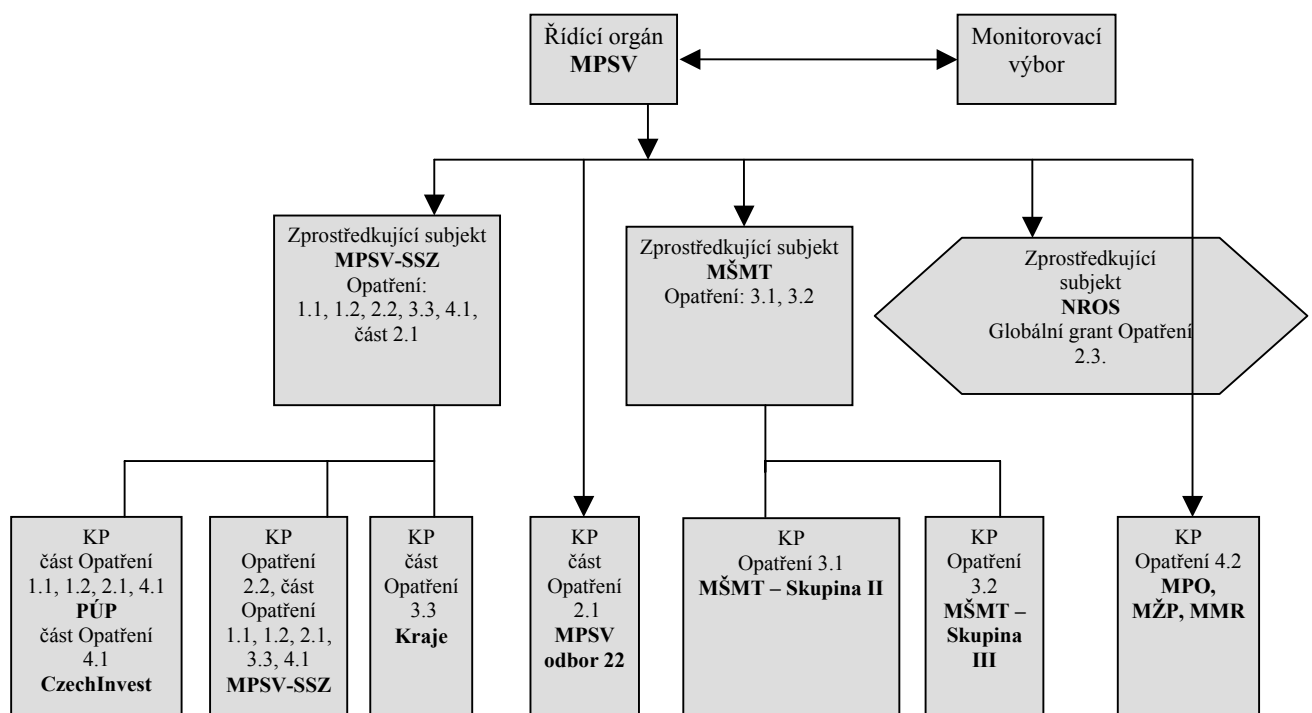
2.3.2 Souhrn zjištění

Implementační struktura (viz. obr.1), která byla pro OP RLZ zvolena s ohledem na široký záběr programu se jeví jako poměrně složitá. Do systému implementace jsou zapojeni tři zprostředkující subjekty a dále Řídícím orgánem určení Koneční příjemci, kteří v určitých opatřeních jsou zároveň i Konečnými uživateli. V Operačním manuálu pro OP RLZ jsou detailně popsány činnosti těchto subjektů a tento detailní popis je základním předpokladem pro zpracování smluv mezi Řídícím orgánem a dalšími subjekty v implementační struktuře. Tabulka č. 1 shrnuje subjekty zapojené do implementační struktury OP RLZ.

Tabulka č. 1: Subjekty v Implementaci OP RLZ (zdroj: Operační manuál OP RLZ)

Název subjektu v implementační struktuře	Organizace odpovědná za pracovně právní řízení
Řídící orgán	MPSV, odbor 72 – Odbor řízení pomoci z ESF
Platební jednotka	MPSV, odbor 65 – Odbor zahraničního financování a platební jednotky
ZPROSTŘEDKUJÍCÍ SUBJEKTY	MPSV, odbor 45 – Odbor implementace programů ESF
	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, odbor 60 – Odbor pro záležitosti EU
	Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS)
Určení Koneční příjemci dle Programového dodatku OP RLZ	Pověřené úřady práce
	Kraje
	MPSV, odbor 22 – Odbor sociálních služeb
	MPSV, odbor 41 – Odbor trhu práce
	MPSV, odbor 42 – Odbor poradenství a zprostředkování
	MPSV, odbor 43 – Odbor financování služeb a zaměstnanosti
	MŠMT – Skupina II – regionálního školství
	MŠMT – Skupina III – vědy a vysokého školství
	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor 042 – Odbor podpory podnikání a konkurenceschopnosti
	Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor 82 – Odbor rozvojových programů v cestovním ruchu
	Ministerstvo životního prostředí, odbor 130 – Odbor vnějších vztahů
	CzechInvest

Obrázek 1 - Schéma implementace OP RLZ (zdroj: Operační manuál OP RLZ)

Koneční příjemci v implementační struktuře jsou subjekty zodpovědné za zajištění realizace projektů (může jít o systémové nebo národní projekty, grantová schémata či grantové projekty). V implementační struktuře OP RLZ jsou Koneční příjemci bez stanoveného Zprostředkujícího subjektu, tak i se stanoveným Zprostředkujícím subjektem.

Z výše uvedeného rozboru způsobu implementace vyplývá, že čtyři věcná opatření v rámci OP RLZ jsou realizována více než jedním implementačním schématem. Tato skutečnost tak klade vysoké požadavky na řízení programu, metodické vedení a komunikaci v rámci implementační struktury.

Tabulka č. 2 zobrazuje přehledně zapojení relevantních subjektů do implementační struktury OP RLZ.

	Implementační schéma opatření 1.1	Implementační schéma opatření 1.2	Implementační schéma opatření 2.1	Implementační schéma opatření 2.2	Implementační schéma opatření 2.3	Implementační schéma opatření 3.1	Implementační schéma opatření 3.2	Implementační schéma opatření 3.3	Implementační schéma opatření 4.1	Implementační schéma opatření 4.2
ŘO: MPSV- odbor 72	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ZS: MPSV – odbor 45	X	X	X	X				X	X	
ZS: MŠMT – odbor 60						X	X			
ZS: NROS					X					
KP: PÚP*	X	X	X						X	
KP: CzechInvest									X	
KP: Kraje								X		
KP: MPSV - odbor 22			X							
KP: MPSV – odbor 41	X	X		X					X	
KP: MPSV – odbor 42		X	X					X		
KP: MPSV – odbor 43		X								
KP: MŠMT – Skupina II						X				
KP: MŠMT – Skupina III							X			
KP: MPO – odbor 042										X
KP: MŽP – odbor 130										X
KP: MMR – odbor 82										X

Přijímání a hodnocení projektů jsou zásadní postupy ovlivňující rychlost alokace finančních prostředků na jednotlivé projekty. S ohledem na blížící se konec termínu přijímání žádostí o dotaci v roce 2006 jsou tyto postupy zásadní pro nasmlouvání finančních prostředků pro realizaci projektů v programovacím období 2004-2006.

* Pověřený úřad práce

Systémové a národní projekty

Národní a systémové projekty jsou předkládány Konečnými příjemci k posouzení Zprostředkujícímu subjektu nebo Řídícímu orgánu (v případě, že Konečný příjemce nemá přidělený Zprostředkující subjekt) pro příslušné opatření (viz. tabulka č. 2). Projekty jsou předkládány ke stanovenému datu nebo průběžně na základě výzvy, kdy řídicí orgán vyzve vhodnou formou Zprostředkující subjekt a ten následně vyzve Konečné příjemce.

Hodnocení projektů se skládá ze dvou částí, a to formálního hodnocení a přijatelnosti žádostí a věcného hodnocení. Formální hodnocení a hodnocení přijatelnosti žádosti provádí Zprostředkující subjekt nebo Řídící orgán (v případě, že Konečný příjemce nemá přidělený Zprostředkující subjekt) po registraci projektu a detailní postup je popsán v Příručce pro formální hodnocení žádostí o finanční podporu z OP RLZ a Příručce pro postup při schvalování systémových/národních projektů OP RLZ, která je přílohou Operačního manuálu OP RLZ.

Věcné hodnocení žádostí, které splnily kritéria formálního hodnocení a hodnocení přijatelnosti provádí nejméně dva členové hodnotící komise, kteří splňují kritéria pro hodnotitele projektů nebo dva nezávislí externí hodnotitelé. Kritéria pro věcné hodnocení a postup při hodnocení jsou popsány v Příručce pro hodnotitele projektů OP RLZ. Zprostředkující subjekt nebo Řídící orgán zajistí před zahájením hodnotícího procesu školení pro vybrané hodnotitele. školení pro hodnotitele je povinné a zaměřuje se na způsob hodnocení žádostí, časový plán hodnocení a zpracování a odevzdání hodnocení.

Konečné schválení projektů pro financování provede Zprostředkující subjekt nebo Řídící orgán (v případě, že Konečný příjemce nemá přidělený Zprostředkující subjekt) na základě doporučení hodnotící komise nebo výsledků hodnocení externích hodnotitelů. Po schválení projektů učiní Zprostředkující subjekt, popř. Řídící orgán další kroky vedoucí k uzavření smlouvy.

Grantová schémata

Grantové schéma obsahuje jeden nebo více programů podpory, což jsou jednotlivá témata vyhlášená vyhlášovateli v rámci daného grantového schématu, na něž předkládají Koneční příjemci nebo Koneční uživatelé konkrétní grantové projekty. Grantové schéma je spravováno vyhlášovatelem grantového schématu. Náklady na administraci grantových

schémat jsou hrazeny z prostředků přidělených na grantové schéma. Jejich výše je omezena na 5 – 7 % celkového finančního objemu grantového schématu.

Postup pro předkládání, registraci, hodnocení a schvalování grantových schémat je popsán v Příručce pro postup schvalování grantových schémat, která je přílohou Operačního manuálu pro OP RLZ.

Příjmu návrhu grantového schématu předchází vyhlášení výzvy k předkládání grantového schématu ze strany Zprostředkujícího subjektu nebo Řídícího subjektu. Návrh grantového schématu se předkládá formou vyplněného formuláře včetně všech povinných příloh elektronicky a jedenkrát v tištěné podobě.

Hodnocení grantových schémat není spojeno s výběrem, protože k dispozici pro posouzení je vždy jen určitý počet grantových schémat pro určitou oblast v rámci Opatření. Hodnocení je z toho důvodu zaměřeno na zjištění, zda konkrétní grantové schéma odpovídá zadání z Operačního programu a programového dodatku a nikoliv na to, zda vyplněná žádost je lepší a vykazuje vyšší parametry než jiná grantová schémata.

Při hodnocení grantového schématu není použito výběrových kritérií ve formě bodovací tabulky. Grantové schéma buď uspěje nebo je vráceno k dopracování.

Grantové projekty

Vyhlašovatel grantového schématu vyhlašuje výzvu k předkládání projektů, a to minimálně 8 týdnů před dnem ukončení příjmu žádostí u grantových schémat, vyhlášených s konkrétním datem uzávěrky příjmu žádostí. U průběžných grantových schémat je minimálně jednou čtvrtletně prováděno připomenutí výzvy.

Grantová schémata mohou stanovit jeden či více termínů uzávěrky žádostí s ohledem na kvalitní zpracování a vyhodnocení žádostí a jejich vzájemného porovnání.

Maximálně do 30 dnů od uzávěrky příjmu žádostí je provedeno hodnocení formálních náležitostí žádosti a hodnocení přijatelnosti. Hodnotí se zejména kompletnost žádosti a příloh a správnost formálních náležitostí. Detailní postup je popsán v Příručce pro formální hodnocení žádostí, která je přílohou Operačního manuálu pro OP RLZ. Vyhovuje-li žádost s přílohami předepsaným náležitostem, je předána k posouzení přijatelnosti. V případě objevení nedostatků u formálního hodnocení je žadatel vyzván k doplnění či odstranění

formálních nedostatků s termínem nápravy nejpozději do 25 dnů od uzávěrky příjmu žádostí, ve výjimečných případech do 30 dnů. Náprava žadatelem musí být provedena tak, aby mohly být vyhlášovatelem akceptovány do ukončení hodnocení formálních náležitostí, tzn. 30 dnů do uzávěrky přijímání žádostí. Při delších termínech dodání by docházelo k narušování následných hodnotících procesů. Pokud žadatel ve stanoveném termínu žádosti nedoplní, resp. neodstraní nedostatky, je žádost vyřazena a žadatel je o této skutečnosti písemně informován nejpozději do 7 dnů od uplynutí termínu.

Po ukončení kontroly formálních náležitostí žádost a přijatelnosti žádosti je vyhlášovatelem provedeno věcné hodnocení žádosti u těch žádostí, které prošly formální kontrolou a kontrolou přijatelnosti. Věcné hodnocení probíhá pomocí externích hodnotitelů, které zajistí vyhlášovatel přímým oslovením ze seznamu hodnotitelů v Centrální databázi hodnotitelů. Povinností vyhlášovatele je také proškolit hodnotitele. Postup při hodnocení a věcná kritéria jsou popsány v Příručce pro hodnotitele projektů.

Výstupy věcného hodnocení jsou zpracovány do 60 dnů od uzávěrky příjmu žádostí. Tyto výstupy jsou podkladem pro zasedání výběrové komise. Termín zasedání výběrové komise je do 30 dnů od ukončení věcného hodnocení u programů podpory s pevným datem příjmu žádostí a minimálně jednou za tři měsíce u žádostí v programu podpory s průběžným podáváním žádostí. Výběrová komise může rozhodnout o schválení projektu s podmínkou, že bude snížen jeho rozpočet. Může k tomu dojít např. tehdy, kdy žadatel zvažoval financovat aktivity, které výběrové komise na základě stanovených pravidel nepovažuje za uznatelné nebo v případě, kdy je hodnotitelem upozorněna na nepřiměřenost nebo nehospodárnost rozpočtu. U grantových schémat vyhlášovaných krajem vypracuje výběrová komise návrh vybraných projektů. Konečný výběr a schválení vybraných projektů musí na základě návrhu výběrové komise provést orgány kraje, tj. Rada a Zastupitelstvo.

Do 15 dnů od rozhodnutí výběrové komise či relevantních krajských orgánů jsou vyhlášeny výsledky a informováni žadatelé o přidělení, resp. nepřidělení finanční podpory. Po obdržení podkladů pro uzavření smlouvy od Konečného uživatele vypracuje vyhlášovatel smlouvu a podepíše ji.

Pokud se vyčerpá finanční alokace pro danou výzvu v rámci grantového schématu, je nutné kvalitní grantové projekty uložit do tzv. zásobníku projektů. Z tohoto zásobníku mohou být podle pořadí, v jakém jsou v něm podle rozhodnutí výběrové komise uloženy, vybrány žádosti, na něž se uvolnily finanční prostředky např. z důvodu, že některý z vybraných Konečných uživatelů odstoupil od svého grantového projektu. Grantové projekty mohou být

zařazeny mezi vybrané projekty kdykoli, nejpozději však do vyhlášení nového kola výzvy pro předkládání žádostí na finanční podporu v rámci daného grantového schématu.

Globální grant

Globální grant je implementován jako grantové schéma, které je používáno pro přidělování finančních prostředků na realizaci malých projektů (minimální dotace je 150 000 Kč a maximální výše dotace je 650 000 Kč). Vyhlášovatelem globálního grantu je NROS.

NROS vypracoval návrh globálního grantu a předložil jej Řídícímu orgánu ke schválení. Přestože globální grant představuje jednodušší formu přidělování finanční podpory z OP RLZ jsou dodržovány zásady pro podávání žádostí obdobné u grantových schémat. V reálné praxi jsou však na globální grant aplikovány v převážné většině stejné zásady jako u grantových schémat, což s ohledem na zaměření globálního grantu a velikost projektů způsobuje vyhlášovateli grantu vysoké nároky na administraci žádostí a také Konečným uživatelům při realizaci projektů.

Do 30 pracovních dnů je provedena registrace žádosti do informačního systému, dále formální hodnocení žádosti a přijatelnost žádosti. Do 60 dnů od podání žádosti je provedeno věcné hodnocení žádosti na základě metodiky hodnocení žádostí v globálním grantu. Po ukončení hodnocení žádostí je zřízena výběrová komise rozhoduje o schválení projektů k financování a její rozhodnutí je konečné, nelze je měnit a ani se proti němu odvolat. Po rozhodnutí výběrové komise zašle NROS Řídícímu orgánu ke schválení seznam projektů vybraných pro financování do 5 pracovních dnů od rozhodnutí. NROS informuje žadatele o rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory do 15 dnů ode dne rozhodnutí Výběrové komise. V rámci těchto 15 dní posílá seznam vybraných projektů ke schválení na ŘO, kde ale v Operačním manuálu pro OP RLZ není stanovena lhůta na odpověď.

Zpoždění schvalování jednotlivých projektových žádostí způsobily zejména legislativní a metodické problémy, které se objevily po schválení grantových schémat v OP RLZ . Přestože se jeví příprava grantových schémat jako časově rychlý proces je nutno podotknout, že zahájení procesů souvisejících se schválením grantového schématu, popř. globálního grantu se neobešlo bez legislativních a metodických problémů spojených s právní formou jednotlivých subjektů zapojených do implementační struktury a právní vztahy těchto subjektů vůči Konečným uživatelům v grantových schématech. Upřesňování metodických pravidel v implementaci vyvolalo revize Operačního manuálu OP RLZ. Na tyto revize musely reagovat také jednotlivé Zprostředkující subjekty a Koneční příjemci, změnou svých interních

manuálů, což si vyžádalo poměrně vysoké časové nároky na straně Zprostředkujících subjektů a také Konečných příjemců.. V této souvislosti bylo Řídícím orgánem navrženo opatření provádět revize manuálů maximálně dvakrát ročně.

Administrace projektů u vyhlášovateli grantových schémat je na základě jednotlivých výzev, což může vyžadovat nerovnoměrné časově rozložené nároky na počet pracovníků pro postupy uvedené v Operačním manuálu pro OP RLZ. Zlepšení systému implementace je podmíněno zavedením efektivního systému plánování a řízení lidských zdrojů v celé implementační struktuře. Efektivní řízení lidských zdrojů nejen z hlediska časových kapacit, ale také zodpovědností a pravomocí umožní nastavit zdravý management řízení celé struktury. Toto řízení je také zásadní pro budování dlouhodobých týmů v systému implementace.

Tento krok se neobejde bez detailních analýzy potřeb personálních kapacit na základě podrobné analýzy postupů. S ohledem na příští programovací období je na zvážení založení jedné implementační agentury, která bude společně s vhodně vytipovanými dodavateli služeb zajišťovat administrativní postupy vyžadované Operačním manuálem. Tímto by se administrativní činnosti netříštily na jednotlivé subjekty, ale koncentrovaly se do jedné instituce s jednotnou metodikou. Subjekty zapojené do implementační struktury by tak realizovali program zejména věcně a metodicky.

Na základě rozhovorů s vyhlášovateli grantových schémat byla identifikována nedostatečná kapacita relevantních hodnotitelů ke grantovým projektům a také jejich rozdílná kvalita. Centrální databáze hodnotitelů obsahuje stručné profily vložených hodnotitelů, které však mnohdy nesměřují k vyslovení závěru, zda je pro některou z priorit hodnotitel použitelný. Dle Operačního manuálu pro OP RLZ musí být všichni školitelé proškoleni, avšak tento údaj není v databázi zaveden a je toto třeba ověřovat u každého hodnotitele před jeho nominací. Z důvodu nedostatku všech potřebných údajů v Centrální databázi hodnotitelů si vedou vyhlášovatelé podrobnější údaje o hodnotitelích vhodných pro jejich grantová schémata.

Současně by také mohlo napomoci hodnocení hodnotitelů zadavatelem hodnocení. Tento postup, by umožnil selekci kvalitních a dobře spolupracujících hodnotitelů, které by všichni vyhlášovatelé grantových schémat mohli efektivně využívat v dalším hodnocení.

Věcné hodnocení žádostí je z hlediska transparentnosti základní činností při výběru projektů a je třeba tomuto postupu věnovat dostatečnou pozornost. Administrativně věcné hodnocení představuje přibližně polovinu času potřebného k výběru projektů. Představuje tak také jeden z klíčových postupů s ohledem na dodržování termínů.

Dále z rozhovorů s relevantními vedoucími pracovníky na ŘO, ZS a KP vyplynula, nedostatečná personální kapacita pro administraci žádostí. Některé subjekty již vytvořili analýzy potřeb pracovních míst pro požadované postupy, avšak metodické a také politické okolnosti neumožňují doposud přijmout nové pracovníky, kteří budou hrazeni z prostředků určených na implementaci OP RLZ.

Hlavní zásadou využívání prostředků na projekty OP RLZ je jednoznačné oddělení řídicích a implementačních, finančních (platebních) a kontrolních funkcí. Financování projektů z OP RLZ je založeno jak na prostředcích z ESF, tak i ze státního rozpočtu. Žádný projekt v OP RLZ nesmí čerpat prostředky z příspěvku poskytnutého z ESF pro financování OP RLZ spolu s prostředky iniciativ Společenství a současně nemůže být spolufinancován z jiného programu Evropské unie nebo České republiky. Také jeden projekt nemůže čerpat prostředky současně z různých opatření, a to ani v rámci OP RLZ. U všech finančních prostředků musí být dodržen zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zároveň musí být splněna i kritéria vyplývající z legislativy ES.

V rámci finančního řízení strukturálních fondů je každému členskému státu EU dána povinnost zřídit Řídicí a Platební orgány. Právní předpisy stanovují, že transfery finančních prostředků z všeobecného rozpočtu EU členskými státy se uskutečňují pouze prostřednictvím určeného Platebního orgánu, přičemž zodpovědnost za samotnou implementaci programu má příslušný Řídicí orgán. V České republice byly řídicí orgány a platební orgány jmenovány usnesením vlády č. 102/2002.

S ohledem na právní vztahy mezi jednotlivými poskytovateli podpory z OP RLZ a jejich příjemci bylo nutno definovat několik smluvních vztahů, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Právní vztahy mezi subjekty implementační struktury

subjekt	Poskytovatel	Příjemce podpory	
MPSV	Organizační složka státu	Organizační složka státu	Koordinační dohoda, podmínky použití finančních prostředků technické pomoci
MŠMT	Organizační složka státu	Organizační složka státu	Oznámení
MPSV, MPO, MŽP, MMR	Organizační složka státu	Není organizační složka státu	Dohoda o poskytnutí dotace
Kraj, NROS	Není organizační složka státu	Není organizační složka státu	Smlouva o poskytnutí grantu

Projekty schválené v rámci OP RLZ mohou mít až 100% krytí z veřejných rozpočtů. V některých opářeních se však musí míra veřejné podpory projektů z veřejných zdrojů (EU a národních veřejných rozpočtů) řídit podle výjimky ze zákazu veřejné podpory, kterou udělil ÚOHS svým rozhodnutím č.j. VP/S 79/04 – 160 a bude tedy pro podnikatelské subjekty nižší. V takovém případě se na financování projektů podílí i žadatel (nebo partneři) vlastními zdroji.

Za uznatelný výdaj se považuje takový výdaj, který se uskutečnil v rámci období stanoveného v Rozhodnutí Evropské komise ze dne 16. 7. 2004 o schválení OP RLZ. Řídící orgán pro OP RLZ na základě požadavku MMR stanovil, že obecně jsou z časového hlediska uznatelné výdaje akceptovány od 1. 5. 2004.

Náklady na administraci grantových schémat předložených ke schválení do 31.12.2004, jsou uznatelné ode dne vyhlášení OP RLZ, tj. 28. 5. 2004. U grantových schémat předložených po tomto termínu jsou za uznatelné náklady považovány náklady vzniklé na administraci nejdříve 3 měsíce před předložením návrhu grantového schématu.

Náklady související s realizací systémových a národních projektů předložených ke schválení do 31. 12. 2004 jsou uznatelné ode dne vyhlášení OP RLZ, tj. 28. 5. 2004. U systémových a národních projektů předložených po tomto termínu jsou za uznatelné náklady považovány náklady související s realizací projektu vzniklé nejdříve 3 měsíce před předložením systémového či národního projektu.

U grantových projektů se za uznatelné náklady považují náklady projektu vzniklé po uzavření smlouvy o financování projektu.

Všechny typy projektů musí být ukončeny nejpozději do 31.12.2008. Řídící orgán doporučil Konečným příjemcům, aby žadatelé ukončovali projekty nejpozději do 30. 6. 2008. Závěrečnou žádost o platbu však může Konečný uživatel podat i po tomto termínu, nejpozději však do 28.2.2009. Tam kde nejsou Nařízením rady (ES) č. 448/2004 dána obecná pravidla uznatelnosti výdajů, se uplatňují národní pravidla stanovená v souladu s právními předpisy České republiky. Za uznatelné se považují také výdaje, které byly uskutečněny po ukončení projektu, ale věcně s obdobím, ve kterém se projekt realizoval souvisejí (např. audit projektu, telefonní účty za období, kdy se projekt realizoval apod.).

Finanční toky z ESF probíhají ve třech základních liniích:

- Evropská komise stanoví celkový objem svého závazku na program a programovací období. Po schválení programu zašle Platebnímu orgánu v České republice (na účet Platebního orgánu) zálohovou platbu.
- Evropská komise zasílá průběžně platby a platbu Konečného zůstatku (na účet Platebního orgánu) na základě žádostí doložených certifikací.
- Platební orgán provádí platby na účet Platební jednotky a ta následně převede platbu na příslušný účet Konečného příjemce nebo Konečného uživatele.

V těchto termínech uvedených v Operačním manuálu, probíhá komunikace mezi ZS, ŘO, PJ, správcem rozpočtu a účtárnou. Jsou vystavovány nebytné doklady, které nejsou ve sdružených postupech pro finanční toky uváděny.

S očekávaným rostoucím počtem předkládaných žádostí o platbu v grantových schématech, systémových a národních projektech lze očekávat nárůst časových požadavků kladených na současné pracovníky zapojených do finančních toků.

Jako nevyřešené se doposud jeví předkládání kopií všech dokladů k žádostem o platbu. Stoprocentní dokladová kontrola klade vysoké časové požadavky na pracovníky provádějící kontrolu a také s tím související požadavky na archivaci těchto kopií. Účelné se jeví zavést povinný audit u všech příjemců podpory založený na obvyklých mezinárodních auditorských standardech a tím redukovat časové a personální kapacity na kontrolu dokladů a také s tím související náklady na archivaci.

Požadované lhůty, které jsou uvedeny Operačním manuálem pro jednotlivé typy projektů a vyhledávatelů nejsou dle vyjádření většiny subjektů v implementační struktuře nastaveny s ohledem na personální kapacity, které jsou pro administraci žádostí o platbu vyčleněny.

Jako nedostačující je všemi subjekty zapojenými do systému implementace hodnocena funkčnost informačního systému MSSF Monit. S ohledem na nedostatečnou metodickou pomoc při práci se systémem, pomalost systému a jeho nepříliš uživatelskou příjemnost je tento systém chápán jako „brzda“ při práci pracovníků implementace.

Zodpovědnost Zprostředkujících subjektů a také přímo Řídícího orgánu za správnost proběhnutých výběrových řízení, správnost vedení účetnictví, správnost zaúčtování poskytnuté dotace u Konečného uživatele, správnost určení výše veřejné podpory, uznatelnost výdajů, dodržování horizontálních priorit při realizaci projektů apod. klade vysoké

odborné požadavky na pracovníky implementace provádějící autorizace žádostí o platbu. Nabízí se zde možnost využít externí dodavatele služeb v dobře vytipovaných činnostech kontroly popř. zřízení samostatné agentury, které bude v sestavených týmech tuto oblast zajišťovat.

Z rozhovorů s relevantními pracovníky zapojených do implementace OP RLZ vyplývá, že potřebují větší metodickou pomoc, zejména v oblastech jako jsou:

- veřejná podpora
- uznatelné výdaje
- problematika DPH
- výběrová řízení
- ověření žadatele z hlediska již čerpané pomoci (např. pravidlem de minimis apod.)

Konečná rozhodnutí jsou činěna právě jednotlivými pracovníky. V této souvislosti je vhodné vytvořit dobře řízené pracovní týmy vytvořené z pracovníků na všech úrovních implementace, které budou s největší pravděpodobností zahrnovat i externí poradce k přesné identifikaci a řešení jednotlivých problémů. Jednotný výklad a rychlá rozhodnutí tak mohou velmi napomoci realizaci programu OP RLZ.

S ohledem na to, že implementace programu je založena na více implementačních schématech má způsob komunikace v systému implementace zásadní vliv na řízení a realizaci OP RLZ.

Zprostředkující subjekty a Koneční příjemci očekávají od vnitřní komunikace zejména rychlé a správné metodické vedení, které jim umožňuje dodržovat včas nastavené termíny a řešit problémy, které se v průběhu realizace OP RLZ objevily.

Za účelem metodického vedení Zprostředkujících subjektů zavedl Řídící orgán několik forem:

- řízená dokumentace (Operační manuál pro OP RLZ včetně příloh),
- metodické pokyny,
- komunikace se Zprostředkujícími subjekty (pracovní schůzky),
- pracovní skupiny.

Pracovní skupiny v rámci OP RLZ jsou tvořeny jednak skupinami zřízenými Řídícím orgánem, a také pracovní skupiny zřizované dalšími subjekty, v nichž jsou ŘO a ZS

zastoupeny. Některé pracovní skupiny jsou společné pro více programů ESF. Pracovní skupiny zaměřené na některá opatření OP RLZ měly za úkol přípravu grantových schémat, případně i posuzování národních či systémových projektů v daném opatření.

Kromě pracovních skupin v rámci OP RLZ jsou pracovníci Řídícího orgánu zastoupeni i v pracovních skupinách Rámce podpory společenství (Formuláře, Nesrovnalosti atd.).

Z rozhovorů se všemi relevantními subjekty v implementační struktuře vyplynulo, že v současné době je komunikace nejčastěji uskutečňována formou emailové a telefonické komunikace s ohledem na jejich operativnost a rychlost.

S ohledem na většinu shodných dokumentů v OP RLZ a JPD 3 vzniká povinnost subjektům zapojených do obou programů připomínkovat a sledovat dva stejné dokumenty, připravovat dva stejné dokumenty (např. interní manuály, příručky pro žadatele a příjemce). Za účelem zefektivnění implementace v obou programech, které jsou si vzájemně velmi podobné stojí za úvahu vytvořit v dalším programovacím období jednotnou koordinaci, bude-li toto možné.

Řídící orgán OP RLZ nese konečnou odpovědnost za správnost věcného využití poskytnutých prostředků v rámci OP RLZ, a tedy má i zodpovědnost za vytvoření kontrolního systému v souladu s evropskou i národní legislativou.

Kontrolní systém v implementaci OP RLZ je tvořen čtyřmi typy kontrol, a to:

- řídicí kontrola,
- kontrola dle čl. 4 Nařízení Komise (ES) č. 438/2004 (veřejnosprávní kontrola a kontrola fyzické realizace projektů),
- interní audit,
- kontrola dle čl. 10-11 Nařízení Komise (ES) č. 438/2004 (kontrola vzorku operací).

Vzhledem k množství typů prováděných kontrolních aktivit bude nutné koordinovat zaměření těchto kontrol a zároveň sdílet výsledky. V průběhu evaluace nebyla identifikována oficiální platforma, která by zajišťovala sdílení a koordinaci jednotlivých typů kontrol (procesní, projektové a kontrola dle čl. 10-12 Nařízení č. EK 438/2001). Vzhledem k tomu, že každý typ kontroly může provádět různý subjekt v implementační struktuře, je vhodné nastavit systém koordinace při plánování těchto aktivit, aby nedocházelo ke střetu jednotlivých kontrolních útvarů na jednom místě ve stejnou dobu (především u Konečných příjemců a u Konečných uživatelů) a nebo k často opakovaným kontrolám zaměřující se na již dříve kontrolované oblasti, u kterých nebyly identifikována závažná zjištění.

Požadavek provést alespoň jednou kontrolu fyzické realizace projektu u všech projektů v OP RLZ bude v budoucnosti vyžadovat navýšení pracovníků, kteří budou tuto kontrolu provádět.

Zodpovědnost pracovníků za správnost všech kontrolovaných oblastí v průběhu kontroly na místě klade vysoké odborné požadavky na pracovníky implementace provádějící kontroly na místě. V budoucnosti budou pravděpodobně vznikat kontrolní týmy a bude vhodné upřesnit nejen metodiku výběru projektů ke kontrole, ale také kontrolovaných oblastí v průběhu kontroly.

S cílem technické pomoci je zajistit řádnou implementaci, řízení, monitorování a kontrolu OP RLZ byla vytvořena Priorita 5 OP RLZ, tzv. technická pomoc.

Postupy při realizaci technické pomoci v jednotlivých opatřeních se řídí Metodickým pokynem pro provádění technické pomoci pro OP RLZ a vycházejí z Operačního manuálu pro OP RLZ a podléhají stejným realizačním pravidlům jako ostatní projekty podporované z Evropského sociálního fondu.

Zaměření technické pomoci podle činností v opatřeních 5.1 a 5.2:

Opatření 5.1

- Monitoring
- Řízení a implementace
- Kontroly a kontrolní systémy

Technická pomoc v opatření 5.1 je určena Řídícímu orgánu - odbor řízení pomoci z ESF (72) MPSV a Zprostředkujícím subjektům - Správě služeb zaměstnanosti MPSV – odbor implementace programů ESF (45) a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy – pro záležitosti EU.

Opatření 5.2

- Informace a publicita
- Zabezpečení monitorovacího systému
- Hodnocení programu
- Studie a výměna zkušeností

Technická pomoc v opatření 5.2 je určena Řídícímu orgánu - odbor řízení pomoci z ESF (72) MPSV a Zprostředkujícím subjektům - Správě služeb zaměstnanosti MPSV – odbor

implementace programů ESF (45) a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy – pro záležitosti EU. Na základě výzvy z října 2004 jsou předkládány průběžně projekty technické pomoci.

S ohledem na metodicky a legislativně nedořešené záležitosti při spuštění programu nebylo možno čerpat technickou pomoc dle představ jednotlivých subjektů zapojených do systému implementace. V současné době jsou řešeny problematické oblasti zejména ve využití prostředků technické pomoci pro mzdové náklady. Vzniklá situace bude vyžadovat revizi plánu technické pomoci a navrhnout konkrétní projekty u subjektů, které čerpají TP s ohledem na jejich reálné potřeby a možnosti. Projekty technické pomoci by měly systémově řešit identifikovaná slabá místa implementace a pravděpodobně se tedy bude jednat o projekty s vyššími rozpočty (nad 2 mil. Kč) a časově delší realizací. Tato revize plánu si vyžádá zvýšené nároky na řízení a administraci technické pomoci a s tím pravděpodobně spojené vytvoření samostatného týmu technické pomoci.

2.3.3 Odpovědi na dílčí evaluační otázky

Provedená analýza umožnila formulovat odpovědi na tři dílčí evaluační otázky, které byly zadavatelem formulovány v zadávací dokumentaci.

Jaké změny by bylo vhodné uskutečnit v implementační struktuře OP RLZ za účelem zvýšení transparentnosti a efektivity co do rychlosti čerpání prostředků a včasnosti realizace programu? Jaké jsou možné příčiny zpoždění realizace Programu a jaké lze učinit nápravy?

Na základě provedené evaluace byla identifikována tři hlavní slabá místa v implementační struktuře, která mají za následek další problémy v realizaci programu OP RLZ, které jsou detailněji popsány ve shrnutí závěrů v kapitole 2.3.2.

Prvním slabým místem lze označit **vysoké odborné požadavky na jednotlivé pracovníky implementace OP RLZ**, jako např. v oblastech veřejné podpory, DPH, výběrových řízení, uznatelnosti nákladů, účelnosti nákladů, efektivnosti nákladů, nesrovnalostí apod. Složitost detailních případů, které pracovníci implementace řeší na různých stupních implementace ve svých projektech způsobuje zpoždování v realizaci postupů. Z rozhovorů s pracovníky implementace OP RLZ vyplývá, že pociťují nedostatečnou metodickou pomoc a vedení v těchto oblastech. Konečná rozhodnutí jsou činěna právě jednotlivými pracovníky. V této souvislosti je vhodné vytvořit dobře řízené pracovní týmy vytvořené z pracovníků na všech úrovních implementace, které budou s největší pravděpodobností zahrnovat i externí

poradce k přesné identifikaci a řešení jednotlivých problémů. Jednotný výklad a rychlá rozhodnutí tak mohou velmi napomoci realizaci programu OP RLZ.

Druhým základním slabým místem jsou **lidské zdroje**. Administrace většiny projektů v OP RLZ je realizována formou kolových výzev, což vyžaduje nerovnoměrné časově rozložené nároky na personální kapacity. V souvislosti s očekávaným nárůstem činností související s předkládáním žádostí o platby u již schválených projektů bude efektivního systém plánování a řízení lidských zdrojů v celé implementační OP RLZ strukturu klíčovým. Efektivní řízení lidských zdrojů nejen z hlediska časových kapacit, ale také jednoznačně definovaných zodpovědností a pravomocí umožní nastavit zdravý management pro řízení celé struktury programu OP RLZ. Toto řízení je také zásadní pro budování dlouhodobých pracovních týmů v systému implementace OP RLZ. Tento krok se neobejde bez detailních analýzy potřeb personálních kapacit na základě podrobné analýzy postupů formou personálního auditu.

Třetím základním problémem při realizaci programu OP RLZ je **informační systém**, který dle názoru převážné většiny pracovníků implementace není uživatelsky příjemně nastaven a pracovníků implementace OP RLZ způsobuje přidané problémy. S ohledem na tuto skutečnost je informační systém používaný v OP RLZ chápán pracovníky jako „brzda“ při práci.

Jaké jsou překážky při získávání informací? Jaký způsob komunikace mezi implementačními orgány je nejvíce využíván (semináře, elektronická korespondence, telefonické konzultace) a který způsob se ukazuje jako prospěšný a účinný pro zapojené subjekty co do pohodlnosti, rychlosti a účinnosti? Jak ZS, KP hodnotí kvalitu poskytovaných informací a podpory?

Provedená analýza ukázala, že pracovníci v implementační struktuře používají zejména elektronickou korespondenci a telefonické dotazy při komunikaci uvnitř implementační struktury. Tento způsob komunikace je používán zejména z důvodu její rychlosti a efektivnosti. Jako klíčový problém při komunikaci se nejvíce používá komunikační nástroje, ale jednoznačnost a závazná platnost odpovědí na nejrůznější dotazy jak na obecné, tak i specifické úrovni v jednotlivých projektech. Všechny subjekty zapojené v implementační struktuře by více uvítaly zefektivnění činnosti jednotlivých pracovních skupin, které budou pomáhat řešit takové příklady, jelikož nejednoznačné stanovisko brzdí jednotlivé subjekty, které sami nedokáží příklady vyřešit, v jejich další činnosti. Za tímto účelem budou pravděpodobně vznikat pracovní týmy, které budou schopny tyto příklady jednoznačně vyřešit a dát tak i závazné stanovisko ostatním subjektům.

Jaké jsou překážky a problémy při využívání technické pomoci? Jaké jsou možnosti maximálního využití TA?

Překážky a problémy při využívání technické pomoci způsobily zejména metodicky a legislativně nedořešené záležitosti při spuštění programu. Toto způsobilo pomalé čerpání technické pomoci a technickou pomoc nebylo možno čerpat dle představ jednotlivých subjektů zapojených do systému implementace. Požadavky jednotlivých subjektů zapojených do systému implementace jsou mnohdy záležitostí i jiných odděleních, která přísluší dané organizaci. V této souvislosti byly metodicky řešeny postupy v oblasti technické pomoci. Současný stav čerpání technické pomoci bude vyžadovat revizi plánu technické pomoci a navrhnout konkrétní projekty u subjektů, které čerpají technickou pomoc s ohledem na jejich reálné potřeby a možnosti. K zefektivnění čerpání prostředků technické pomoci zcela jistě napomůže metodicky přizpůsobení uznatelných nákladů tak, aby subjekty v implementační struktuře mohly využívat technickou pomoc k úhradě mzdových nákladů a externích služeb, které by napomohly subjektům časově a také odborně vyřešit identifikovaná úzká místa v systému implementace. V neposlední řadě rychlé odsouhlasení a schválení jednotlivých akcí technické pomoci na straně Řídícího orgánu umožní lepší plánování technické pomoci u Zprostředkujících subjektů.

2.4 FINANČNÍ A VĚCNÝ POKROK OP RLZ

2.4.1 Použitá metodika

Zdrojem pro analýzu finančního a věcného pokroku byly následující podklady:

- data na úrovni individuálních projektů v MS Excel vygenerované fa TESCO SW,a.s. z databáze MSSF Monit ke dni 22.12.2005
- data na úrovni individuálních projektů v MS Excel od CI z IS ISOP ke dni 12.1.2006
- Programový dokument OP RLZ, listopad 2003
- Dodatek k programu Operační program Rozvoj lidských zdrojů, verze 1.2, červen 2005
- podklady k finanční analýze od ŘO (email ze dne 24.2.2006)
- metodické postupy RPS pro střednědobé evaluace představené fa REDECo – zpracovatelem MTE RPS
- „Studie – Pravidlo „n+2“, MMR, srpen 2005

Zhotovitel pro účely této analýzy použil kurz z Programového dokumentu 31,00 Kč/EUR³⁰.

Zhotovitel získal pro účely evaluace požadovaná data na úrovni jednotlivých projektů v MS Excel na základě vlastního jednání se zástupci fa TESCO SW a.s. ke dni 22.12.2005. Data za projekty k opatření 4.2 evidována zvlášť v informačním systému ISOP obdržel zpracovatel přímo od CzechInvestu k 12.1.2006. Tato data byla následně v lednu a únoru 2006 tříděna a analyzována s ohledem na zodpovězení evaluačních otázek definovaných v zadávací dokumentaci. První průběžné výsledky zpracovatel představil zadavateli na jednání dne 31.1.2006.

Za účelem sladění postupů a možnosti syntézy střednědobých evaluací OP aplikoval zpracovatel následující metodiku pro analýzu finančního a věcného pokroku:

Příspěvek z EU v kategorii „**Předložené projekty**“ odpovídá součtu stavů „Příspěvek EU“ ze žádostí všech projektů evidovaných v IS MSSF Monit.

³⁰ Od doby schválení programu OP RLZ česká koruna postupně posiluje kurz vůči EURO a tento vývoj je potřeba monitorovat s ohledem na n+2. Aktuální kurz ČNB k referenčnímu datu, tj. 22.12.2005, byl 28,865 Kč/EUR co znamená rozdíl o 680,7 mil. Kč méně v ESF alokaci programu.

Příspěvek z EU v kategorii „**Projekty splnily min.formální výběrová kritéria**“ odpovídá součtu stavů „Příspěvek EU“ ze žádostí – aktuální stavy MSSF Monit: „zásobník projektů“, „doporučeno k financování“, „prošlo formálním hodnocením“, „prošlo hodnocením přijatelnosti“, „prošlo věcným hodnocením“, „vráceno k přepracování“ a dále stavy odpovídající kategorii „schválené projekty“.

Příspěvek z EU v kategorii „**Schválené projekty**“ odpovídá součtu stavů „Příspěvek EU“ ze žádostí a u kontrahovaných projektů ze smluv³¹ – aktuální stavy MSSF Monit: „projekt vybrán k financování“, „změna nákladů“, „smlouva připravena“, „smlouva podepsaná“, „vyplacena záloha“, „vyplacena refundace“.

Příspěvek z EU v kategorii „**Kontrahované projekty**“ odpovídá součtu stavů „Příspěvek EU“ ze smluv - aktuální stavy MSSF Monit: „smlouva podepsaná“ , „změna nákladů projektu“, „vyplacena záloha“ a „vyplacena refundace“.

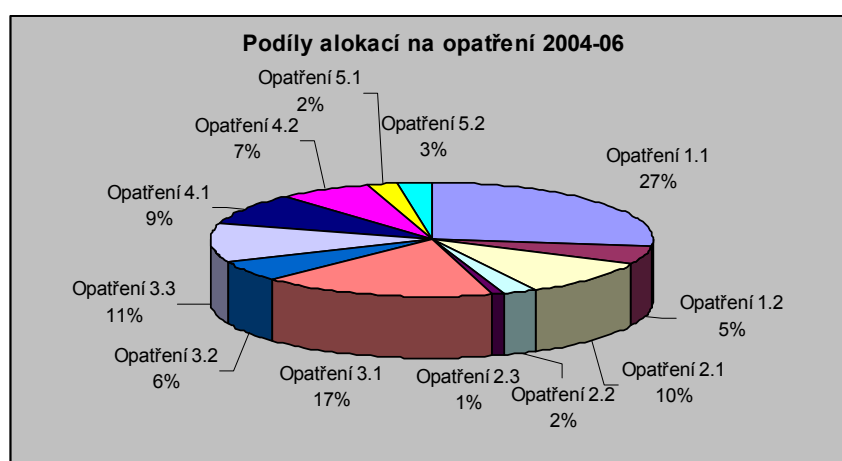
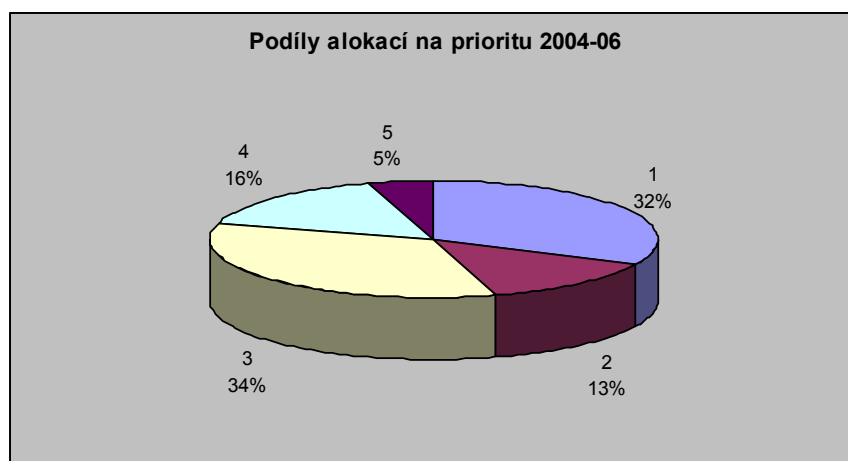
³¹ za účelem získání pokud možno reálného obrázku o vývoji opatření

2.4.2 Odpovědi na dílčí evaluační otázky

Kolik bylo alokováno pro jednotlivé priority a opatření a kolik bylo vyčerpáno? Jsou jednotlivé priority schopny vyčerpat alokované prostředky?

Alokace ESF pro program OP RLZ na období 2004-06 činí celkem 318 819 283 EUR (9 883 397 773 Kč). Alokace podílů na jednotlivé priority byla projednána se stakeholdry programu. Zohledňuje jednak charakteristiky a potřeby regionů a vycházela také z expertních odhadů.

Nejvyšší váha programu byla stanovena pro prioritu č. 3 a 1, kam plyne po cca 1/3 prostředků ESF. Přehled o poměru alokací na jednotlivé priority a opatření poskytují následující grafy.

Největší rozdíly uvnitř priorit v alokacích na opatření jsou u priority 1, kde největší část ESF prostředků připadá na opatření 1.1 - Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání (84% alokace priority).

K referenčnímu datu pro sběr dat, tj. k 22.12.2005, byly na základě údajů DB MSSF Monit čerpány³² EU prostředky v celkovém objemu 66 mil. Kč, co činí 0,67 % z celkové alokace na program. Nulové čerpání vykazovala opatření 1.2, 2.2 a 3.2.

Uskutečněné výdaje EU prostředků³³ k referenčnímu datu byly v celkovém objemu 119,8 mil. Kč, tj. 1,21% z celkové alokace OP RLZ.

Tabulka – Přehled o uskutečněných EU výdajích a vyčerpaných EU prostředcích k 22.12.2005

USKUTEČNĚNÉ VÝDAJE (podané žádosti o platbu)			VYČERPANÉ PROSTŘEDKY (skutečně proplacené prostředky)		
Opatření	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)	Opatření	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
1.1	5 644 187,09	0,21	1.1	0,00	0,00
1.2	0,00	0,00	1.2	0,00	0,00
2.1	1 737 132,64	0,18	2.1	0,00	0,00
2.2	0,00	0,00	2.2	0,00	0,00
2.3	2 338 791,65	2,37	2.3	1 319 146,90	1,33
3.1	82 603 932,40	4,86	3.1	55 149 173,06	3,25
3.2	1 367 271,74	0,24	3.2	0,00	0,00
3.3	1 232 644,69	0,11	3.3	0,00	0,00
4.1	2 838 041,24	0,31	4.1	0,00	0,00
4.2	1 662 451,95	0,25	4.2	0,00	0,00
5.1	5 735 540,82	2,69	5.1	1 423 591,96	0,67
5.2	14 604 963,45	5,65	5.2	8 182 256,10	3,16
OP RLZ	119 764 957,67	1,21	OP RLZ	66 074 168,02	0,67

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI k 12.1.2006, vlastní výpočty

³² „Vyčerpané prostředky“ = prostředky schválené platebním orgánem

³³ „Uskutečněné výdaje“ = výdaje schválené platební jednotkou

Tabulka s celkovým přehledem o uskutečněných výdajích a vyčerpaných prostředcích v členění na finanční příspěvky:

Opatření	USKUTEČNĚNÉ VÝDAJE (podané žádosti o platbu)						
	Příspěvek z EU (Kč)	Příspěvek ze SR (Centrální spolufinancování)	Regionální spolufinancování	Místní spolufinancování	Jiné spolufinancování	Soukromé spolufinancování	Rozpočet projekt - celkem
1.1	5 644 187,09	1 881 396,47					7 525 583,56
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1	1 737 132,64	434 283,16					2 171 415,80
2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.3	2 338 791,65	779 597,22					3 118 388,87
3.1	82 603 932,40	27 534 651,94					110 138 584,34
3.2	1 367 271,74	455 757,66					1 823 029,40
3.3	1 232 644,69	410 881,62					1 643 526,31
4.1	2 838 041,24	946 014,36					3 784 055,60
4.2	1 662 451,95	554 150,65					2 216 602,60
5.1	5 735 540,82	1 908 014,94					7 643 555,76
5.2	14 604 963,45	4 868 322,21					19 473 285,66
OP RLZ	119 764 957,67	39 773 070,23	0,00	0,00	0,00	0,00	159 538 027,90

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI k 12.1.2006, vlastní výpočty

VYČERPANÉ PROSTŘEDKY (skutečně proplacené prostředky)							
Opatření	Příspěvek z EU (Kč)	Příspěvek ze SR (Centrální spolufinancování)	Regionální spolufinancování	Místní spolufinancování	Jiné spolufinancování	Soukromé spolufinancování	Rozpočet projekt - celkem
1.1	0,00	583 320,57					583 320,57
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1	0,00	41 383,40					41 383,40
2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.3	1 319 146,90	439 715,64					1 758 862,54
3.1	55 149 173,06	12 625 725,77					67 774 898,83
3.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.3	0,00	94 020,74					94 020,74
4.1	0,00	162 263,84					162 263,84
4.2	0,00	222 256,90					222 256,90
5.1	1 423 591,96	1 582 546,30					3 006 138,26
5.2	8 182 256,10	2 312 248,68					10 494 504,78
OP RLZ	66 074 168,02	18 063 481,84	0,00	0,00	0,00	0,00	84 137 649,86

Jaká opatření jsou ohrožena pravidlem n+2 a jaké kroky je možné učinit pro minimalizaci rizika?

Pravidlo n+2 znamená, že Komise automaticky zruší tu část závazku (kromě zálohové platby obdržené na účet, která se zúčtovává ke konci celého období), pro kterou neobdrží žádost o platbu do konce druhého roku následujícího po roku, kdy je závazek přijat.

V České republice je rok 2006 prvním rokem, kdy je uplatněno pravidlo n+2. Pro program OP RLZ v tomto roce končí dvouleté období pro závazek 2004 v objemu 2,3 mld. Kč pro ESF.

Zpracovatel při aplikaci pravidla n+2 vycházel z jednotné metodiky pro střednědobé evaluace OP (MTE RPS), která se řídí doporučeními „Studie – Pravidlo „n+2“, MMR. Jako tzv. „částka v riziku“ se ocitne ta část závazku, pro kterou není v daném dvouletém období odpovídající objem vyčerpaných prostředků. Zpracovatel při kalkulaci částky v riziku vycházel z dat v DB MSSF Monit k 22.12.2005 a podkladů od CI z IS ISOP k 12.1.2006. V kategorii „uskutečněné výdaje“ načítal EU prostředky schválené PJ a v kategorii „vyčerpané prostředky“ načítal EU prostředky schválené PO.

Vzhledem ke skutečnosti, že na základě dat v DB MSSF Monit nebylo možné přiřadit kontrahované prostředky závazkům jednotlivých roků (u příslušných výzev není uveden údaj, ze které alokace a v jaké výši čerpají) a ani v aplikaci IS MSSF Monit přístupné přes webové rozhraní tato informace není ve výstupních sestavách sledována, přistoupil zpracovatel k tomu, že tyto kontrahované prostředky uměle rozdělil. V případě, kdy kontrahované prostředky byly vyšší než závazek roku 2004, objem kontrahovaných prostředků do výše 100% alokace 2004 byl připsán tomuto závazku a rozdíl byl pak připsán k závazku roku 2005.

Následující tabulka uvádí předpoklad čerpání finančních prostředků z pohledu pravidla n+2 za celý program, kdy zálohová platba (ve výši 2,17 mld.Kč) byla odečtena ze závazku 2004 a odrazila se tudíž v „částce v riziku“ závazku 2006, která zbývá vyčerpat (151% alokace 2006).

Program: OP RLZ

Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“ (částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
2004	74 308 763,00	2 303 571 653,00	23,31	1 970,54	85,54	119,76	5,20	66,07	2,87	63,04	2,74
2005	106 433 869,00	3 299 449 939,00	33,38	1 042,45	31,59	0,00	0,00	0,00	0,00	3 299,45	100,00
2006	138 076 651,00	4 280 376 181,00	43,31	13,04	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	6 454,84	150,80

Zdroj: Dodatek k Operačnímu programu Rozvoj lidských zdrojů, 17. 6. 2005 - Číslo vydání: 1 - Číslo revize: 2
 DB MSSF Monit ke dni 22.12.2005, podklady od CI - data z ISOP ke dni 12.1.2006, vlastní výpočty

Z údajů v tabulce je zřejmé, že částka v riziku tvoří 2,75 % závazku 2004 a tato částka v objemu 63 mil. Kč je ohrožena z pohledu „n+2“. K 22.12.2005 zbývalo ještě cca 14% alokace 2004 OP RLZ pokryt smlouvami. Závazek roku 2005 se začal postupně kontrahovat (ke konci roku 2005 32% závazku 2005).

Z dat „částka v riziku“ plyne, že k 22.12.2005 nebyly v IS MSSF Monit zaneseny vyčerpané prostředky k jednotlivým opatřením mimo prioritu 5 a tudíž jsou alokované částky u všech priorit ohrožené de facto ze 100% na základě pravidla n+2. Je zde však potřeba vzít v úvahu obdržanou zálohovou platbu od Komise, která snižuje závazek 2004 o cca 2,2 mld. Kč a z pohledu programu jako celku tudíž snižuje i částku v riziku na 2,7 % alokace 2004.

Kontrahované a vyčerpané prostředky na úrovni jednotlivých opatření s ohledem na pravidlo n+2 bez odečtení zálohy přijaté na účet od EK):

Operační program Rozvoj lidských zdrojů

Priorita : 1

Opatření : 1.1

Fond: ESF

Kurz : 31,00 CZK/EUR

Zdroj: *Dodatek k Operačnímu programu Rozvoj lidských zdrojů, 17. 6. 2005 - Číslo vydání: 1 - Číslo revize: 2
DB MSSF Monit ke dni 22.12.2005, podklady od CI - data z ISOP ke dni 12.1.2006, vlastní výpočty*

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	20 002 257,00	620 069 967,00	23,31	620 069 967,00	100,00	5 644 187,09	0,91	0,00	0,00	620 069 967,00	100,00
2005	28 649 617,00	888 138 127,00	33,38	374 946 613,03	42,22	0,00	0,00	0,00	0,00	888 138 127,00	100,00
2006	37 167 146,00	1 152 181 526,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 152 181 526,00	100,00

Priorita : 1

Opatření : 1.2

Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	3 911 654,00	121 261 274,00	23,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	121 261 274,00	100,00
2005	5 602 737,00	173 684 847,00	33,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	173 684 847,00	100,00
2006	7 268 430,00	225 321 330,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	225 321 330,00	100,00

Priorita : 2

Opatření : 2.1

Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	7 447 765,00	230 880 715,00	23,31	230 880 715,00	100,00	1 737 132,64	0,75	0,00	0,00	230 880 715,00	100,00
2005	10 667 576,00	330 694 856,00	33,38	175 444 998,00	53,05	0,00	0,00	0,00	0,00	330 694 856,00	100,00
2006	13 839 046,00	429 010 426,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	429 010 426,00	100,00

Priorita : 2
 Opatření : 2.2
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“ (částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	1 773 277,00	54 971 587,00	23,31	54 971 587,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	54 971 587,00	100,00
2005	2 539 899,00	78 736 869,00	33,38	78 736 869,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78 736 869,00	100,00
2006	3 295 011,00	102 145 341,00	43,31	5 209 074,50	5,10	0,00	0,00	0,00	0,00	102 145 341,00	100,00

Priorita : 2
 Opatření : 2.3
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“ (částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	743 088,00	23 035 728,00	23,31	23 035 728,00	100,00	2 338 791,65	10,15	1 319 146,90	5,73	21 716 581,10	94,27
2005	1 064 339,00	32 994 509,00	33,38	32 994 509,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32 994 509,00	100,00
2006	1 380 767,00	42 803 777,00	43,31	7 827 381,08	18,29	0,00	0,00	0,00	0,00	42 803 777,00	100,00

Priorita : 3
 Opatření : 3.1
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“ (částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	12 767 597,00	395 795 507,00	23,31	395 795 507,00	100,00	82 603 932,40	20,87	55 149 173,06	13,93	340 646 333,94	86,07
2005	18 287 274,00	566 905 494,00	33,38	272 653 641,75	48,10	0,00	0,00	0,00	0,00	566 905 494,00	100,00
2006	23 724 080,00	735 446 480,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	735 446 480,00	100,00

Priorita : 3
 Opatření : 3.2
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	4 255 865	131 931 815,00	23,31	131 931 815,00	100,00	1 367 271,74	1,04	0,00	0,00	131 931 815,00	100,00
2005	6 095 758	188 968 498,00	33,38	35 056 793,49	18,55	0,00	0,00	0,00	0,00	188 968 498,00	100,00
2006	7 908 026	245 148 806,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	245 148 806,00	100,00

Priorita : 3
 Opatření : 3.3
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	8 086 144,00	250 670 464,00	23,31	78 833 946,00	31,45	1 232 644,69	0,49	0,00	0,00	250 670 464,00	100,00
2005	11 581 940,00	359 040 140,00	33,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	359 040 140,00	100,00
2006	15 025 250,00	465 782 750,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	465 782 750,00	100,00

Priorita : 4
 Opatření : 4.1
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	6 809 385,00	211 090 935,00	23,31	211 090 935,00	100,00	2 838 041,24	1,34	0,00	0,00	211 090 935,00	100,00
2005	9 753 213,00	302 349 603,00	33,38	32 724 636,24	10,82	0,00	0,00	0,00	0,00	302 349 603,00	100,00
2006	12 652 842,00	392 238 102,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	392 238 102,00	100,00

Priorita : 4
 Opatření : 4.2
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	4 965 176,00	153 920 456,00	23,31	119 796 437,00	77,83	1 662 451,95	1,08	0,00	0,00	153 920 456,00	100,00
2005	7 111 718,00	220 463 258,00	33,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	220 463 258,00	100,00
2006	9 226 031,00	286 006 961,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	286 006 961,00	100,00

Priorita : 5
 Opatření : 5.1
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	1 602 713,00	49 684 103,00	23,31	43 871 334,00	88,30	5 735 540,82	11,54	1 423 591,96	2,87	48 260 511,04	97,13
2005	2 295 596,00	71 163 476,00	33,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	71 163 476,00	100,00
2006	2 978 077,00	92 320 387,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	92 320 387,00	100,00

Priorita : 5
 Opatření : 5.2
 Fond: ESF

Rok	Alokace finančních prostředků (celkem)			Prostředky kryté smlouvou		Uskutečněné výdaje (podané žádosti o platbu)		Vyčerpané prostředky (čerpání z alokace)		Zbývá vyčerpat v roce „n+2“(částka v riziku)	
	EUR	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
2004	1 943 842,00	60 259 102,00	23,31	60 259 102,00	100,00	14 604 963,45	24,24	8 182 256,10	13,58	52 076 845,90	86,42
2005	2 784 202,00	86 310 262,00	33,38	39 894 773,00	46,22	0,00	0,00	0,00	0,00	86 310 262,00	100,00
2006	3 611 945,00	111 970 295,00	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	111 970 295,00	100,00

Z provedené analýzy plyne riziko ohrožením pravidlem n+2 z pohledu celého programovacího období u všech opatření (zálohu bude potřeba vyúčtovat do konce trvání závazku 2006). Doporučení na snížení tohoto rizika by proto měla směřovat do několika oblastí:

- urychlení kroků a postupů ZS-ŘO-PJ s cílem rychlejšího čerpání finančních prostředků
- realokace finančních prostředků z opatření 1.2 (pouze z alokace 2006) a z opatření 3.3 (ve vztahu na předpověď vývoje míry absorpce)
- monitorovat vývoj a podporovat kvalitní přípravu systémových a národních projektů s ohledem na jejich významný podíl na čerpání alokace a tím i jejich vyšší rizikovost než je tomu u malých projektů
- připravenost kapacit s ohledem na sestavené časové plány (termíny ukončování projektů, schvalování zpráv KP, certifikace výdajů,...)
- podpořit akvizici projektů u nízko výkonných opatřeních ve zbývajících kolech výzev
- využít zásobník projektů pro kontrahování v těch opatřeních, kde projekty nenaplní poslední kolo výzvy
- zavést v IS MSSF Monit systém včasného varování s ohledem na plnění pravidla n+2
- doplnit do IS MSSF Monit výstupní sestavy sledující pravidlo n+2 na úrovni jednotlivá. opatření
- zpřesňovat časový finanční plán na základě jednotné metodiky (pro všechny implementační struktury) a aktuálních dat a na jeho základě formulovat opatření na snížení rizika pravidla n+2
- zajistit kvalitní monitorování projektů a vytipování „rizikových“ projektů (tam zvýšit podporu příjemci při implementaci), zvláštní pozornost věnovat velkým projektům, kde jejich selhání (např. odstoupení KP od smlouvy, nenaplnění cílů, nevyčerpání rozpočtu, nedodržení harmonogramu) může výrazně ovlivnit čerpání alokace
- včas a průběžně komunikovat příjemcům pomoci náležitosti a termíny pro předání zpráv, daňových dokladů a dalších podkladů k vyúčtování pomoci
- monitorování vývoje měnového kurzu

Jsou všechna opatření dostatečně pokryta projekty? V jakých opatřeních byl identifikován nadbytek a naopak nedostatek návrhů projektů odpovídajících minimálně formálním výběrovým kritériím? Jaké jsou důvody malého čerpání?

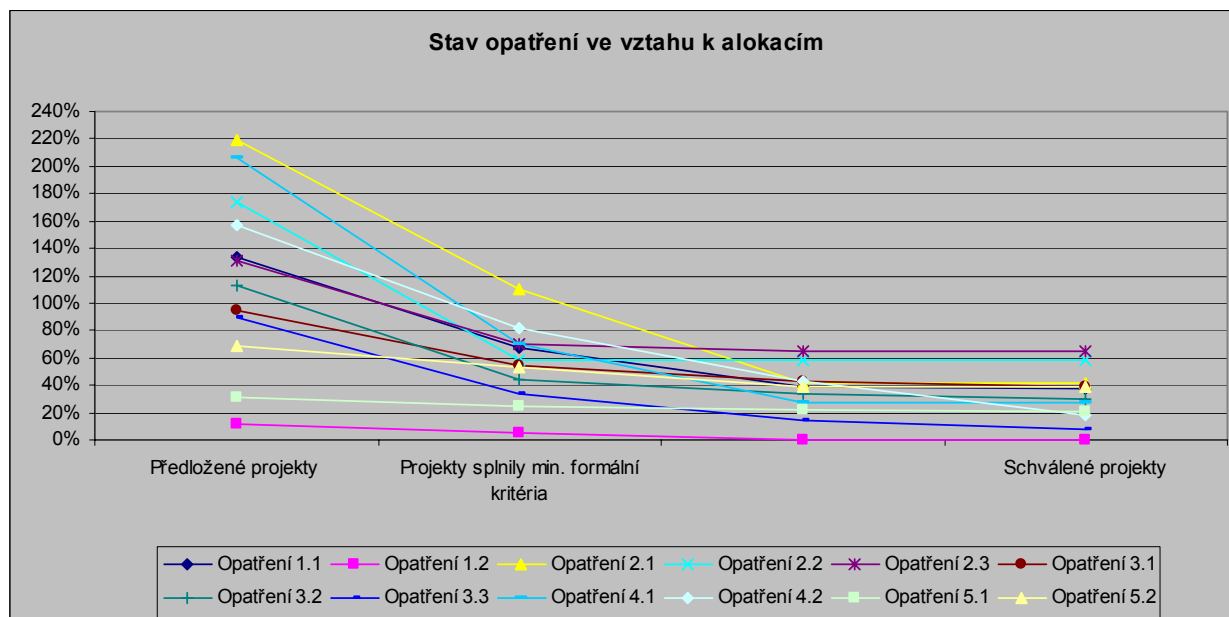
K 22.12.2005 bylo předloženo celkem 3 185 projektů žádajících o 12,7 mld. Kč EU prostředků, co činí 128% z alokace na program. Z tohoto objemu 61% žádostí se nacházelo v kategorii „projekty, které splnily minimálně formální výběrová kritéria“. Úspěšnost při formálním hodnocení se pohybovala na úrovni priorit v rozsahu 40% – 50% předložených žádostí. U priority 5 úspěšnost činila 77%.

Na základě analýzy počtu projektů a předložených žádostí o EU prostředky je možno konstatovat, že priority 1, 2 a 4 vykazují ve vztahu k alokacím dostatečné množství předložených projektů. Naopak nedostatek předkládaných projektů je identifikován u priorit 3 a 5.

Následující graf poskytuje přehled o podílech EU prostředků na alokaci opatření v členění na 4 základní kategorie³⁴:

- předložené žádosti
- žádosti, které splnily min. formální výběrová kritéria
- schválené žádosti
- kontrahované projekty

³⁴ Viz popis metodiky v úvodu této zprávy

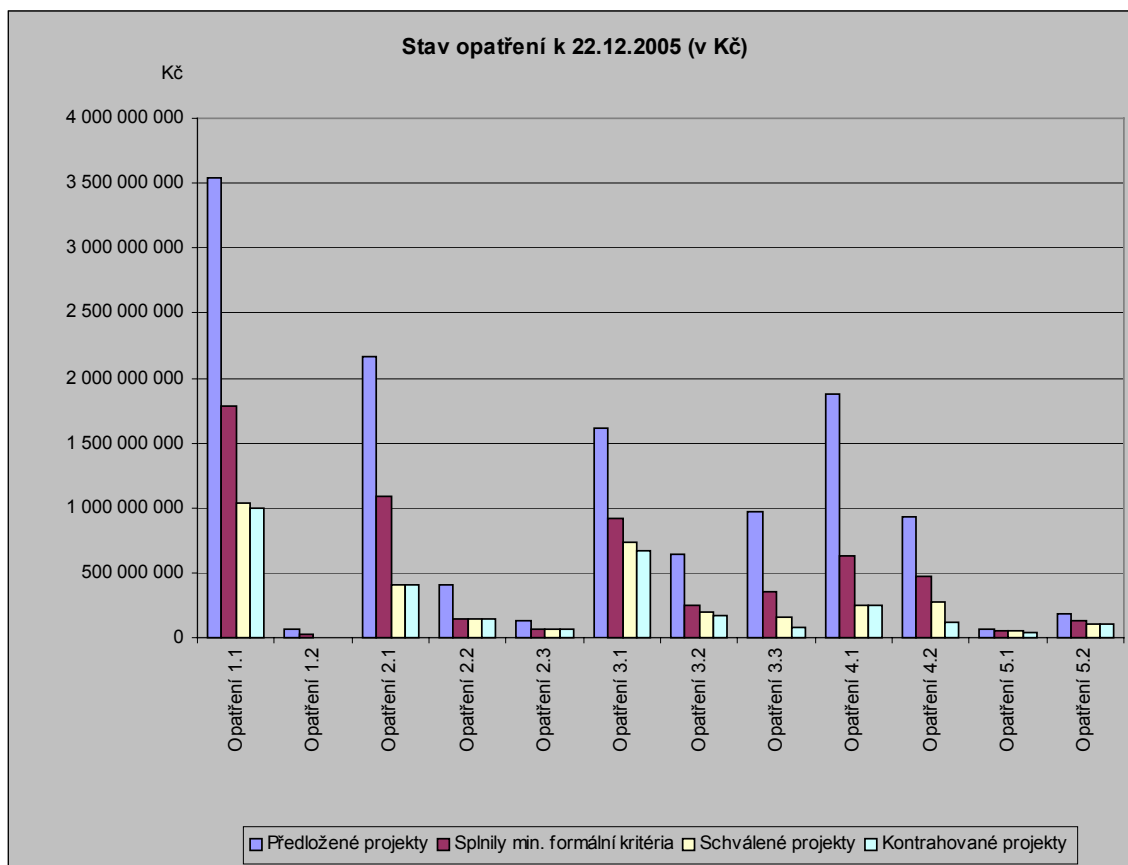

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI z IS ISOP k 12.1.2006, vlastní výpočty

U většiny opatření převyšoval objem EU prostředků v předložených žádostech celkovou alokaci 2004-06 na příslušné opatření. Nízký počet předložených žádostí byl zaznamenán pouze u opatření 1.2 a u opatření technické pomoci - 5.1.

Z grafu uvedeného níže je vidět, že u **opatření 2.2 a 4.1 je velký propad při hodnocení projektů**, kdy pouze 34% všech předložených žádostí o EU prostředky splnilo formální výběrová kritéria. Tato opatření jsou těsně následována s 37-39% úspěšnosti opatřeními 3.3 a 3.2. Priorita 4 svými 41% žádostí splňujících formální výběrová kritéria z objemu předložených žádostí určuje nejnižší hranici úspěšnosti při formálním hodnocení. Nejvyšší úspěšnost při formálním hodnocení, 77%, vykazují projekty technické pomoci, čemu odpovídá také jiný proces přípravy těchto projektů. **Relativně nejvyšší úspěšnost při formálním hodnocení** vzhledem k předloženým žádostem **dosahuje opatření 3.1 (57%)**. Méně než 50% úspěšnost při hodnocení formálních výběrových kritérií vykazují opatření 2.2, 3.2, 3.3 a opatření 4.1.

U **opatření 1.2** sice 50% předložených žádostí splnilo formální výběrová kritéria, ale **doporučena VK** ke schválení financování **není k 22.12.2005 žádná z předložených žádostí**. Opatření 2.2 vykazuje stejnou hodnotu u projektů, které splnily minimální formální výběrová kritéria, a u schválených projektů, což svědčí o tom, že k referenčnímu datu nejsou v systému hodnocení u tohoto opatření žádné žádosti.

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI z IS ISOP k 12.1.2006, vlastní výpočty

Na základě koordinace střednědobých evaluací převzal zpracovatel pro zhodnocení míry absorpce jednotlivých opatření metodiku RPS, kde míra absorpce je uváděna jako podíl schválených EU prostředků z celkové alokace na opatření. Pro definici výkonnosti opatření pak byla jednotně stanovena hranice 35%, kde **opatření nedosahující míru absorpce 35%** jsou považována za „**nízko výkonná**“³⁵ a jsou předmětem bližšího zkoumání příčin malého čerpání.

Následující tabulka shrnuje hodnocení míry absorpce, prognózu jejího vývoje a poskytuje hodnocení a poznatky k jednotlivým opatřením. Prognóza vývoje míry absorpce k 31.12.2006 byla stanovena na základě průměru u minulých schvalování projektů vzhledem k tomu, že u většiny opatření byly v MSSF Monit evidovány projekty z první výzvy a pouze u některých částečně z výzvy druhé. V případě, že v opatření byla realizována pouze 1. výzva, případně 2 výzva nebyla ukončena a tyto projekty nebyly zanesené v IS MSSF Monit k 22.12.2005, je pro další výzvy plánováno se stejným objemem prostředků jako u výzvy první. Zpracovatel v předpovědi míry absorpce vycházel z plánu počtu výzev pro jednotlivá

³⁵ Metodický přístup k evaluaci střednědobého pokroku realizace RPS, srpen 2005, REDECo

opatření zaslaného ŘO. Pouze u opatření 1.2 a 4.1 je predikce upravena o informace od ŘO/ZS.

Míra absorpce: (podíl schválených finančních prostředků z celkové alokace na opatření)						
Priorit a	Opatře ní	Stav (k 22.12.2005)		Prognóza (k 31.12. 2006)		Hodnocení
		v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	
1		1 029 509	32,37%	2 493 189	78,39%	
	1.1	1 058 710	39,80%	2 243 189	84,32%	výkonné opatření
	1.2	0	0,00%	250 000	48,05%	nízko výkonné opatření V současnosti v přípravě SP celkem za 0,5 mld. Kč + 2 SP předložené (není znám objem ESF)
2		609 101	45,96%	1 556 245	117,43%	
	2.1	431 638	43,57%	964 016	97,32%	výkonné opatření
	2.2	139 293	59,06%	394 293	167,18%	výkonné opatření
	2.3	65 979	66,76%	197 936	200,27%	výkonné opatření
3		1 085 897	32,51%	2 642 152	79,11%	
	3.1	787 571	46,38%	1 575 142	92,76%	výkonné opatření
	3.2	208 071	36,76%	624 214	110,28%	výkonné opatření
	3.3	193 026	17,95%	442 795	41,17%	nízko výkonné opatření Realizováno jako GS v gesci KÚ - vyšší nároky na administraci vzhledem ke schvalování krajskými administracemi. Opoždění: skluz v dodání vzorových smluv KÚ. Pouze 37% předložených projektů splnilo formální výběr. kritéria.
4		525 418	33,55%	1 431 547	91,41%	
	4.1	263 006	29,04%	800 597	88,40%	nízko výkonné opatření Projekt CI za celkem 36 mil. Kč předložen v lednu 2006. NGS v 1.výzvě celkem za 80 mil. Kč, v současnosti se realizuje 2.výzva NGS
	4.2	289 911	43,90%	630 950	95,54%	výkonné opatření
5		147 625	31,30%	294 350	62,40%	
	5.1	47 471	22,27%	94 943	44,54%	nízko výkonné opatření Míra součinnosti (spolupráce) je vymezena nařízením ministra č. 33/2005, které v zásadě říká, že věcná náplň projektu TP musí být odsouhlasena s příslušným odborem MPSV. Názor i praktické požadavky při řízení programu ze strany Odboru implementace ESF a příslušných odborů není vždy jednomyslný a hledání konsensu proces absorpce zpožďuje. Druhým důvodem nižší výkonnosti TP je nedostatek řídicí a administrativní kapacity. Stávající pracovníci jsou již přetížení přímou implementační agendou.
	5.2	99 704	38,56%	199 408	77,13%	výkonné opatření
Celkem		3 397 550	34,38%	8 417 483	85,17%	

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI z IS OP k 12.1.2006, vlastní výpočty

Z výše uvedeného vyplývá, že jako **nízko výkonná a tudíž riziková** se jeví následující čtyři opatření:

1.2 – Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti

3.3 – Rozvoj dalšího profesního vzdělávání

4.1 - Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti

5.1 – Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ

V těchto opatřeních byl vzhledem k celkovým alokacím identifikován nedostatečný počet projektů.

Na druhé straně opatření v rámci **priority 2 vykazují vysokou výkonnost**. Na tomto místě je potřeba zdůraznit fakt, že ne všechny projekty z kategorie „schválené“ se dostanou pod smlouvu a i u kontrahovaných projektů je potřeba počítat s určitou mírou „úmrtnosti“ z důvodu odstoupení od smlouvy, nenaplnění finančního plánu, atd. Podle zkušeností členských zemí EU z realizace SF by se měl podíl kontrahovaných prostředků pohybovat na úrovni 110% alokace.

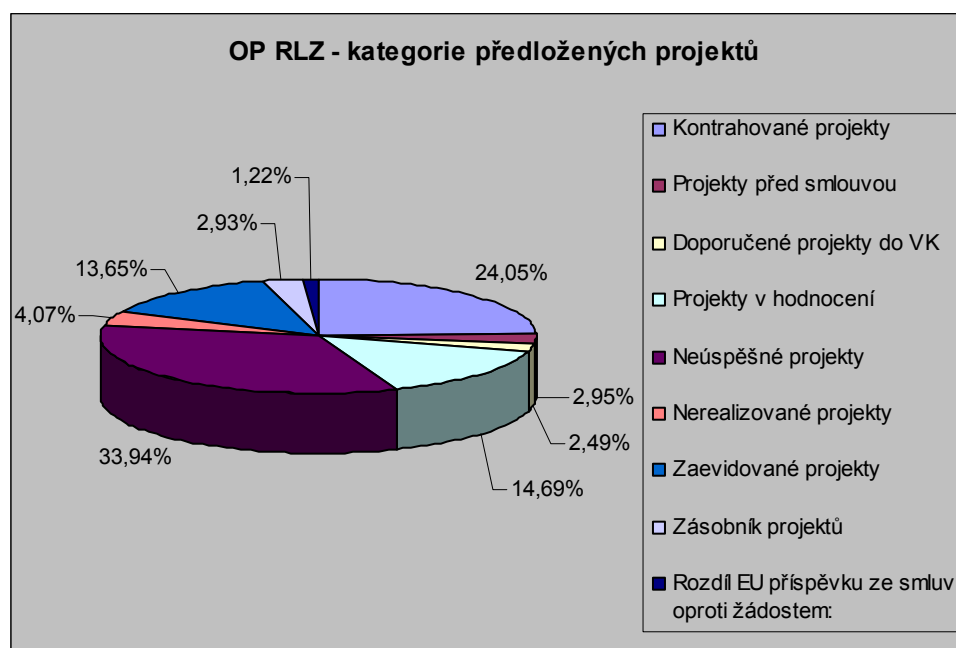
Na základě analýz je zřetelný velký zájem žadatelů zejména o opatření v rámci priorit 2 a 4, kde je potenciál pro vyčerpání alokací. V některých opatřeních je však, jak je již zmiňováno v předchozím textu zprávy, velká část žádostí zamítnuta pro nesplnění formálních výběrových kritérií a je otázkou, zda je možné vhodnými intervencemi **zvýšit jejich formální kvalitu** tak, aby se zvýšila výkonnost těchto opatření.

Zpracovatel dále analyzoval projekty zanesené v IS MSSF Monit s ohledem na stav projektu, pod kterým je projekt v IS evidován:

<i>Stav MSSF Monit</i>	<i>Kategorie</i>
smlouva podepsaná	Kontrahované projekty
vyplacena záloha	Kontrahované projekty
vyplacena refundace	Kontrahované projekty
změna nákladů projektu	Kontrahované projekty
vybráno k financování	Projekty před smlouvou
smlouvy připraveny	Projekty před smlouvou
zamítnuto	Neúspěšné projekty
vyřazeno při formálním hodnocení	Neúspěšné projekty
vyřazeno při hodnocení přijatelnosti	Neúspěšné projekty
vyřazeno při věcném hodnocení	Neúspěšné projekty

projekt zrušen	Nerealizované projekty
vracen k přepracování a stažen	Nerealizované projekty
žadatel odmítl	Nerealizované projekty
staženo žadatelem	Nerealizované projekty
staženo žadatelem - smlouva podepsána	Nerealizované projekty
zásobník projektů	Zásobník projektů
doporučeno k financování	Doporučené projekty do VK
prošly formálním hodnocením	Projekty v hodnocení
prošlo hodnocením přijatelnosti	Projekty v hodnocení
prošlo věcným hodnocením	Projekty v hodnocení
vraceny k přepracování	Projekty v hodnocení
odsouhlaseno ID žádosti	Zaevidované projekty
zaevidováno	Zaevidované projekty
CELKEM	Předložené projekty

Na základě analýzy dat vyplývá, že 24% příspěvku EU ze všech předložených žádostí je k 22.12.2005 pod smlouvou, dalších 5% předložených žádostí se nachází v některé z fází od doporučení VK a podpisem smlouvy. Téměř 15% z předložených žádostí se nachází v některé fázi hodnocení. V zásobníku projektů je zatím evidováno 87 projektů za cca 368,8 mil. Kč (EU příspěvek).

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI z IS ISOP k 12.1.2006, vlastní výpočty

Z této analýzy dále plyne, že **38% všech předložených projektů neuspělo** a bylo v hodnotícím procesu vyřazeno nebo zamítnuto. Cca 4% byly zrušeny nebo staženy žadatelem. Vzhledem k tomu, že MSSF Monit sleduje projekty vždy ve stavu k aktuálnímu datu a nesleduje historii, nebylo možné zpracovat přehled o důvodech vyřazení projektů za celé období realizace programu. Z dat k 22.12.2005 víme, že k tomuto referenčnímu datu bylo ve stavu:

- „vyřazeno při formálním hodnocení“ evidováno celkem 94 projektů
- „vyřazeno při hodnocení přijatelnosti“ evidováno celkem 273 projektů
- „vyřazeno při věcném hodnocení“ evidováno celkem 564 projektů
- „zamítnuto“ evidováno celkem 295 projektů (bez možnosti poznat důvod zamítnutí).

Z analýzy dat byl dále učiněn poznatek, že při kontrahování projektů dochází v rozpočtu oproti žádostem ke snížení EU příspěvku. K referenčnímu datu to bylo v celkové výši 153 mil. Kč, což činí 1,22% z předložených žádostí, ke kterým byly podepsané smlouvy.

# projektů	Kategorie projektů	EU příspěvek v Kč	Podíl na předložených projektech
3 185	Předložené projekty	12 580 913 452,94	
683	Kontrahované projekty	3 026 026 362,09	24,05%
112	Projekty před smlouvou	371 523 512,37	2,95%
51	Doporučené projekty do VK	313 094 549,86	2,49%
359	Projekty v hodnocení	1 848 511 788,83	14,69%
1 250	Neúspěšné projekty	4 270 072 858,79	33,94%
124	Nerealizované projekty	512 308 795,44	4,07%
519	Zaevidované projekty	1 717 380 282,07	13,65%
87	Zásobník projektů	368 755 575,49	2,93%
795	Schválené projekty	3 397 549 874,46	27,01%
1 292	Splnily min. formální kritéria	5 927 911 788,64	47,12%

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, podklady od CI z IS ISOP k 12.1.2006, vlastní výpočty

Následující tabulka uvádí podrobný přehled o počtech projektů a požadavcích EU v žádostech v členění podle kategorií: předložené žádosti, žádosti, které splnily min. formální výběrová kritéria, schválené projekty a kontrahované projekty.

OP RLZ		Předložené projekty			Projekty splnily min. formální kritéria			Schválené projekty			Kontrahované projekty			
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
1		3 180 657 071,00	704	3 602 971 344,02	113,28%	250	1 817 595 430,34	57,15%	126	1 029 508 725,71	32,37%	115	995 016 580,03	31,28%
	1.1	2 660 389 620,00	700	3 543 713 773,52	133,20%	248	1 787 966 645,09	67,21%	126	1 029 508 725,71	38,70%	115	995 016 580,03	37,40%
	1.2	520 267 451,00	4	59 257 570,50	11,39%	2	29 628 785,25	5,69%	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%
2		1 325 273 808,00	663	2 706 108 403,09	204,19%	273	1 294 831 493,47	97,70%	171	609 100 861,58	45,96%	171	609 100 861,58	45,96%
	2.1	990 585 997,00	341	2 165 708 984,59	218,63%	130	1 087 061 432,85	109,74%	39	406 325 713,00	41,02%	39	406 325 713,00	41,02%
	2.2	235 853 797,00	75	410 813 567,10	174,18%	27	138 917 530,50	58,90%	27	138 917 530,50	58,90%	27	138 917 530,50	58,90%
	2.3	98 834 014,00	247	129 585 851,40	131,11%	116	68 852 530,12	69,66%	105	63 857 618,08	64,61%	105	63 857 618,08	64,61%
3		3 339 689 954,00	849	3 222 446 887,20	96,49%	363	1 526 050 869,67	45,69%	234	1 085 896 636,61	32,51%	176	914 271 703,24	27,38%
	3.1	1 698 147 481,00	265	1 614 086 985,83	95,05%	132	919 428 180,70	54,14%	100	732 651 411,57	43,14%	88	668 449 148,75	39,36%
	3.2	566 049 119,00	168	640 960 135,36	113,23%	69	249 265 488,80	44,04%	53	193 617 822,74	34,21%	45	166 988 608,49	29,50%
	3.3	1 075 493 354,00	416	967 399 766,01	89,95%	162	357 357 200,17	33,23%	81	159 627 402,30	14,84%	43	78 833 946,00	7,33%
4		1 566 069 315,00	903	2 911 075 545,38	185,88%	352	1 166 950 136,16	74,51%	215	525 418 441,56	33,55%	173	363 612 008,24	23,22%
	4.1	905 678 640,00	710	1 873 000 992,02	206,81%	236	631 269 362,31	69,70%	119	243 815 571,24	26,92%	119	243 815 571,24	26,92%
	4.2	660 390 675,00	193	1 038 074 553,36	157,19%	116	535 680 773,85	81,12%	96	281 602 870,32	42,64%	54	119 796 437,00	18,14%
5		471 707 625,00	66	244 015 809,00	51,73%	54	188 510 709,00	39,96%	49	147 625 209,00	31,30%	48	144 025 209,00	30,53%
	5.1	213 167 966,00	30	65 895 759,00	30,91%	24	51 645 084,00	24,23%	23	47 471 334,00	22,27%	22	43 871 334,00	20,58%
	5.2	258 539 659,00	36	178 120 050,00	68,89%	30	136 865 625,00	52,94%	26	100 153 875,00	38,74%	26	100 153 875,00	38,74%
Celkem		9 883 397 773,00	3 185	12 686 617 988,69	128,36%	1 292	5 993 938 638,64	60,65%	795	3 397 549 874,46	34,38%	683	3 026 026 362,09	30,62%

Zdroj: DB MSSF Monit k 22.12.2005, u opatření 4.2 data dodaná CI z IS ISOP k 12.1.2006, vlastní výpočty

Kurz: 31,00 CZK/EUR

Zpracovatel pro analýzu finančního pokroku na regionální úrovni vybral ta opatření, která jsou realizována v rámci výzev ÚP nebo KÚ. U ostatních projektů není zcela možné přiřadit projekt k jednomu kraji vzhledem ke skutečnosti, že území dopadu pokrývá několik NUTS III.

Následující tabulky dávají přehled o schválených projektech na úrovni NUTS II.

		Střední Čechy			
OP RLZ		Schválené projekty			
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	4	57 152 715	2,15%
	3.3	1 075 493 354	1	4 844 361	0,45%
	4.1	905 678 640	3	11 019 465	1,22%
Celkem		4 641 561 614	8	73 016 541	1,6%

		Jihozápad			
OP RLZ		Schválené projekty			
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	8	90 012 536	3,4%
	3.3	1 075 493 354	7	15 944 106	1,5%
	4.1	905 678 640	9	15 235 111	1,7%
Celkem		4 641 561 614	24	121 191 754	2,6%

		Severozápad			
OP RLZ		Schválené projekty			
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	8	60 570 374	2,3%
	3.3	1 075 493 354	14	40 375 311	3,8%
	4.1	905 678 640	7	16 845 950	1,9%
Celkem		4 641 561 614	29	117 791 634	2,5%

		Severovýchod			
OP RLZ		Schválené projekty			
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	12	99 738 167	3,7%
	3.3	1 075 493 354	10	23 900 660	2,2%
	4.1	905 678 640	12	25 279 421	2,8%
Celkem		4 641 561 614	34	148 918 248	3,2%

			Jihovýchod		
OP RLZ			Schválené projekty		
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	8	143 861 972	5,4%
	3.3	1 075 493 354	12	28 284 012	2,6%
	4.1	905 678 640	2	8 007 000	0,9%
Celkem		4 641 561 614	22	180 152 984	3,9%

			Střední Morava		
OP RLZ			Schválené projekty		
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	10	142 161 857	5,3%
	3.3	1 075 493 354	16	33 900 188	3,2%
	4.1	905 678 640	7	16 856 059	1,9%
Celkem		4 641 561 614	33	192 918 104	4,2%

			Moravskoslezsko		
OP RLZ			Schválené projekty		
Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč)	Počet projektů	Příspěvek z EU (Kč)	Podíl na alokaci (%)
	1.1	2 660 389 620	5	130 113 082	4,9%
	3.3	1 075 493 354	1	5 417 865	0,5%
	4.1	905 678 640	7	18 756 582	2,1%
Celkem		4 641 561 614	13	154 287 529	3,3%

Největší podíl alokace 1.1 na základě schválených projektů plyne do regionů soudržnosti Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko.

V opatření 3.3 co do objemu schválených prostředků vede s 4% alokace z opatření region Severozápad a Střední Morava. Opatření 4.1 nejvíce využívá Severovýchod následován regionem Moravskoslezsko.

V celkovém hodnocení nejvíce EU prostředků plyne do regionu Střední Morava a Jihovýchod (4%), nejméně do regionu Střední Čechy (1,6% z alokace).

Jaké korekce (přesuny mezi opatřeními) se už provedly a které se předpokládají?

K lednu 2006 nebyly v rámci programu provedeny žádné realokace mezi opatřeními.

Jaký pokrok lze očekávat při naplňování priorit OP RLZ? Jaké jsou předpokládané výstupy, výsledky a přínosy projektů, se kterými je uzavřena smlouva, dle monitorovacích indikátorů k vybraným opatřením? Byla vhodně zvolena opatření?

Zpracovatel neobdržel metodický postup od ŘO pro agregaci monitorovacích ukazatelů a indikátorů („LOGCHAIN“), pro agregaci tedy použil následující metodický postup:

Hodnoty jsou agregované z kontrahovaných projektů.

Pro výpočet hodnot indikátorů 1.25, 1.26 a 2.41 použil jako základ indikátor 1.18.

Pro výpočet hodnot indikátoru 2.36 použil jako základ indikátor 1.05.

Pro výpočet hodnot indikátoru 2.43 použil jako základ indikátor 1.01.

Zdrojem dat je DB Monit k 22.12.2005 a Programový dodatek OP RLZ.

Vzhledem k tomu, že u většiny indikátorů v MSSF Monit k 22.12.2005 nejsou uvedené průběžné ani dosažené hodnoty, uvádí následující tabulky podíl plánované hodnoty na kvantifikované hodnotě indikátoru.

Některé indikátory nemají ve smlouvách odpovídající monitorovací ukazatele na úrovni projektu a jsou vyznačené barevně v tabulkách.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 1.1

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření 1.1	114 425 360	EUR		43 595 184			38,10%
Výstupy	Počet podpořených osob - klientů služeb	60 600		550	15 365	26	0	24,45%
	Počet účastníků kurzů - klientů služeb	53 200		684	14 005	76	0	25,04%
	Počet podpořených pracovních míst	7 100		66	1 293	20	0	17,28%
Výsledky	Podíl úspěšných absolventů kurzů - klientů služeb	70%		85,09%	74,36%			106,22%
Dopady	Udržitelnost pozitivních výsledků podpory osob	50%						

Z tabulky je vidět, že indikátory víceméně odpovídají finančnímu pokroku. Výjimkou je Počet podpořených pracovních míst, jehož hodnota je v poměru k vynaloženým prostředkům poměrně nízká.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 1.2

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	22 377 095	EUR		0			0,00%
Výstupy	Počet podpořených osob poskytujících služby a podporujících poskytování služeb	9 000						0,00%
	Podíl účastníků kurzů s komponentou informačních technologií	22%						0,00%
	Počet podpořených organizací	40						0,00%
	Počet podpořených projektů	30						0,00%
Výsledky	Podíl vyškolených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	75%						

V tomto opatření nebyl k referenčnímu datu žádný projekt pod smlouvou.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 2.1

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	39 942 984	EUR		16 457 181			41,20%
Výstupy	Počet podpořených osob - klientů služeb	16 100		0	8 040	0	0	49,94%
	z toho ženy			x	x	x	x	x
	Počet účastníků kurzů - klientů služeb	14 000		0	942	0	0	6,73%
	Počet podpořených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	1 500		0	7 311	0	0	487,40%
	Počet podpořených projektů	650		0	39	0	0	6,00%
	Počet podpořených organizací	700		0	345	0	0	49,29%
	Počet podpořených pracovních míst	1 000		0	651	0	0	65,10%
Výsledky	Podíl osob - klientů služeb, u kterých poskytnutá podpora splnila svůj účel	70%		0,00%	47,25%			67,50%
	Podíl úspěšných absolventů kurzů - klientů služeb	70%		0,00%	76,32%			109,02%
	Podíl vyškolených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	80%		0,00%	83,57%			104,46%
	Počet nově vytvořených programů zaměřených na společenskou integraci osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením	30		0	16	0	0	53,33%

V tomto opatření se vymykají 2 indikátory. Počet účastníků kurzů, který vykazuje velice nízkou hodnotu oproti plánu a Počet podpořených osob, který naopak vysoce převyšuje plán. Počet podpořených projektů zpracovatel převzal z finanční analýzy, neboť v obdržené DB Monit není uvedeno.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 2.2

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	10 144 249	EUR		6 050 904			59,65%
Výstupy	Počet podpořených osob - klientů služeb	5 300		970	8 328	0	0	138,83%
	Počet účastníků kurzů - klientů služeb	4 600		888	5 757	0	0	105,85%
	Počet podpořených pracovních míst	600		17	93	0	0	12,67%
Výsledky	Podíl úspěšných absolventů kurzů - klientů služeb	70%		100,00%	80,42%			114,89%
	Podíl osob - klientů služeb, u kterých poskytnutá podpora splnila svůj účel	70%		40,00%	69,79%			99,70%

V tomto opatření indikátory již převyšují plánované hodnoty s výjimkou Počtu podpořených pracovních míst, kde hrozí nenaplnění tohoto indikátoru vzhledem k finančnímu pokroku.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 2.3

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	4 250 926	EUR		2 746 564			64,61%
Výstupy	Počet podpořených osob poskytujících služby a podporujících poskytování služeb	900		638	39 828	0	0	4354,44%
	z toho ženy	585		x	x	x	x	x
	Počet podpořených projektů	300			105			35,00%
	Počet podpořených organizací	300			105			35,00%
Výsledky	Podíl vyškolených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	88%		17,76%	97,57%			110,87%
	z toho ženy	90%		x	x	x	x	x
	Počet vytvořených partnerství	180		x	x	x	x	x

Indikátor Počet podpořených osob výrazně převyšuje plánovanou hodnotu. Z DB Monit vyplývá, že žadatel pravděpodobně vykázal nesprávné hodnoty (18 264 osob ve 2 ukazatelích).

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 3.1

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	73 038 602	EUR		28 750 501			39,36%
Výstupy	Počet podpořených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	14 900		93	10 873	0	0	72,35%
	Počet vzdělavatelů a manažerů počátečního vzdělávání účastníků se školení	11 350		x	x	x	x	x
	Počet vzdělavatelů a manažerů dalšího vzdělávání účastníků se školení	3 550		x	x	x	x	x
	Počet podpořených osob - klientů služeb	12 900		183	193 375	0	0	1497,61%
	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání	4 400		x	x	x	x	x
	Počet podpořených osob v dalším vzdělávání	8 500		x	x	x	x	x
	Podíl účastníků kurzů s komponentou informačních technologií	20%		x	x	x	x	x
	Podíl účastníků kurzů s komponentou životního prostředí	15%		x	x	x	x	x
	Počet podpořených organizací	820		26	1 240	0	0	148,05%
	Počet podpořených vzdělávacích zařízení poskytujících počáteční vzdělávání	770		x	x	x	x	x
	Počet podpořených vzdělávacích zařízení poskytujících další vzdělávání	50		x	x	x	x	x
	Počet podpořených projektů	740		1	155	0	0	20,81%
Výsledky	Počet nově vytvořených/ inovovaných produktů	1 110		1	799	0	0	71,89%
	Počet nově vytvořených/inovovaných programů počátečního vzdělávání	540		12	439	0	0	79,07%
	Počet nově vytvořených/inovovaných programů dalšího vzdělávání	180		2	613	0	0	339,44%
	Počet nově vytvořených kurzů s komponentou ŽP	140		0	209	0	0	149,29%
	Počet nově vytvořených kurzů s komponentou informačních technologií	190		1	164	0	0	85,79%
	Podíl vyškolených osob poskytujících služby a podporující poskytování služeb	90%		0,43%	53,28%			59,20%
	Vytvoření integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání	1		x	x	x	x	x
	Počet segmentů systému certifikace uznávaných kvalifikací	3		x	x	x	x	x
	Počet segmentů komplexního systému monitorování a hodnocení výsledků ve vzdělávání	5		x	x	x	x	x
	Vytvoření systému dvoustupňové tvorby kurikulárních dokumentů	1		x	x	x	x	x
	Zřízení a funkčnost Centra pro hodnocení výsledků vzdělávání	1		x	x	x	x	x
	Počet vytvořených partnerství	2 220		5	266	0	0	11,76%

Řada indikátorů (zeleně) v tomto opatření není uvedena ve smlouvách v DB Monit. Toto opatření sleduje oproti ostatním opatřením dvojnásobek indikátorů, především pak u výsledků.

Indikátory jsou v souladu s finančním pokrokem. Výrazně vyšší plnění vykazuje Počet podpořených osob, kde je opět diskutabilní jeho nastavení a výklad žadatelem.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 3.2

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	24 346 199	EUR		7 184 394			29,51%
Výstupy	Počet podpořených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	500		10	941	0	0	186,20%
	Počet podpořených osob - klientů služeb	8 780		1 300	31 939	0	0	348,96%
	Počet podpořených osob počátečního vzdělávání	3 900		x	x	x	x	x
	Počet podpořených osob v dalším vzdělávání	4 500		x	x	x	x	x
	Počet podpořených vědeckých a výzkumných pracovníků	380		0	3 187	0	0	838,68%
	Počet podpořených organizací	70		0	184	0	0	262,86%
	Počet podpořených projektů	280		0	45			16,07%
Výsledky	Počet nově vytvořených/inovovaných programů počátečního vzdělávání	180		0	97	0	0	53,89%
	Počet nově vytvořených/inovovaných programů dalšího vzdělávání	110		0	121	0	0	110,00%
	Počet nově vytvořených /inovovaných vzdělávacích kurzů s komponentou ŽP	60		0	57	0	0	95,00%
	Počet nově vytvořených/inovovaných vzdělávacích kurzů s komponentou IT	150		0	87	0	0	58,00%
	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů	290		0	418	0	0	144,14%

Některé indikátory vykazují vysoké hodnoty a je otázkou nakolik je výklad indikátorů ŘO a ZS pochopen žadatelem.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 3.3

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	46 257 779	EUR		3 390 707			7,33%
Výstupy	Počet podpořených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	2 250		20	1 303	0	0	57,02%
Výsledky	Počet vytvořených regionálních center dalšího vzdělávání	13		x	x	x	x	x
	Počet nově vytvořených/inovovaných vzdělávacích programů	810		2	96	0	0	11,60%
	Počet podpořených pracovníků - lektorů, metodiků, konzultantů a řídicích pracovníků, u kterých podpora splnila účel // /2.19.00.A Poč. podp.lekt.metodik.v prog.DV spln.úč	1 600		95	659	0	0	35,25%
	Počet podpořených pracovníků - reprezentantů sociálních partnerů a veřejné správy v krajích, u kterých podpora splnila účel	650		x	x	x	x	x

Toto opatření vykazuje vysoké plánované plnění indikátorů ve srovnání s finančním pokrokem.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 4.1

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	38 953 920	EUR		13 342 203			34,25%
Výstupy	Celkový počet podpořených osob - klientů služeb	20 600		200	26 112	0	0	125,79%
	Počet účastníků kurzů - klientů služeb	18 100		1 127	34 630	0	0	185,10%
	Počet podpořených pracovních míst	2 400		1 321	3 538	0	0	92,38%
Výsledky	Počet organizací, které zavedly nové vytvořené/innovované programy řízení lidských zdrojů	570		1	184	0	0	32,11%
	Podíl úspěšných absolventů kurzů - klientů služeb	70%		0,00%	79,51%			113,59%

Plánované plnění indikátorů ve většině případů překračuje míru finančního pokroku a řada z nich již dnes naplnila cílové hodnoty.

Plnění monitorovacích indikátorů pro Opatření 4.2

Typ	Název	Kvantifikace	Měrná jednotka ukazatele	Výchozí hodnota ukazatele	Plánovaná hodnota ukazatele	Průběžná hodnota ukazatele	Dosažená hodnota ukazatele	Podíl plánované na cílové hodnotě
Vstupy	Celkový rozpočet na opatření	28 403 901	EUR		7 644 160			26,91%
Výstupy	Počet podpořených osob - klientů služeb	38 500		6 208	26 792	2 534	0	53,46%
	Počet účastníků kurzů - klientů služeb	26 500		450	8 009	104	0	28,52%
	Počet podpořených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	1 200		420	1 005	226	0	48,75%
	Počet podpořených pracovních míst	120		8	27	33	0	15,83%
	Počet jednorázových environmentálních vzdělávacích a osvětových akcí	500		0	31	57	0	6,20%
Výsledky	Podíl úspěšných absolventů kurzů - klientů služeb	80%		0,00%	54,65%			68,31%
	Podíl vyškolených osob poskytujících služby nebo podporujících poskytování služeb	83%		0,00%	55,77%			67,19%
	Počet nově vytvořených environmentálních programů	130		21	87	19	0	50,77%

Plnění indikátorů je v souladu s finančním pokrokem a je zde předpoklad naplnění cílových hodnot.

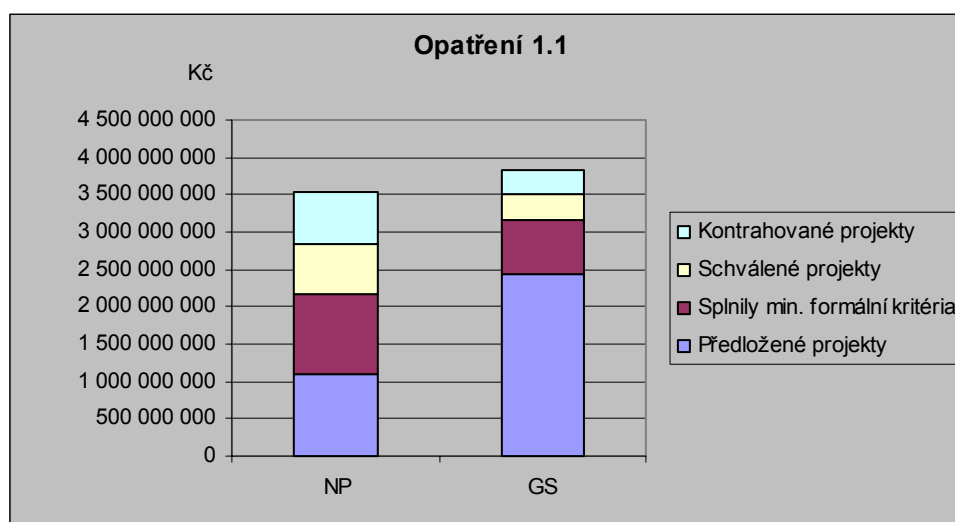
Jaké typy projektů jsou předkládány?

V rámci OP RLZ jsou předkládány 4 typy projektů tak, jak je eviduje IS MSSF Monit:

- systémové projekty (SP)
- národní projekty (NP)
- grantové projekty (GP)
- ostatní projekty (toto jsou projekty technické pomoci realizované v prioritě 5)

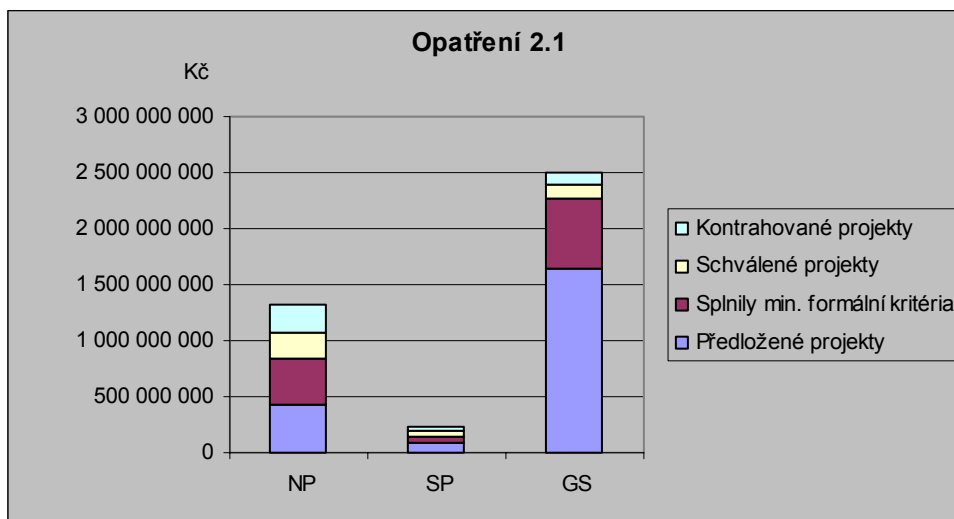
Grafy uvedené níže³⁶ uvádějí objemy EU prostředků podle typů projektů „NP“ a „SP“ v relevantních opatřeních:

V opatření 1.1 je k 22.12.2005 kontrahováno 14 národních projektů s finančním příspěvkem EU 685,9 mil. Kč. Tyto projekty se svým objemem podílí 69% na kontrahovaných EU prostředcích opatření 1.1.

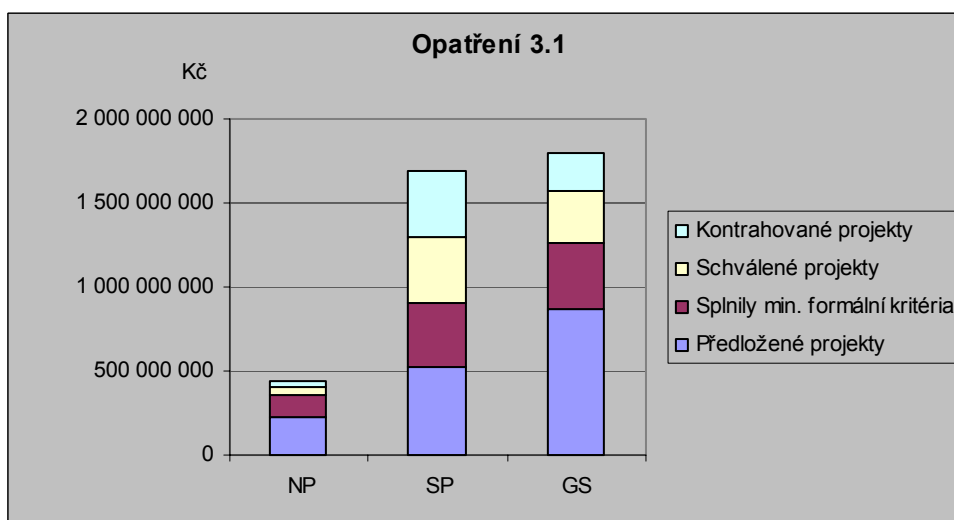

³⁶ Vysvětlivka zkratky „NP“ = národní projekty, „SP“ = systémové projekty, „GS“ = grantové projekty

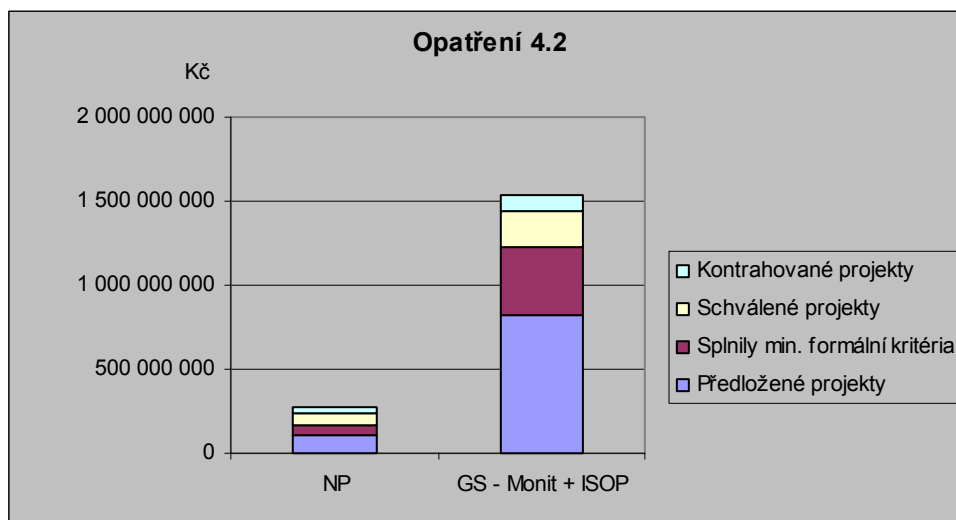
V opatření 2.1 je kontrahováno 13 národních projektů s finančním příspěvkem EU 243,2 mil. Kč a 4 systémové projekty v objemu 43,7 mil. Kč. Tyto projekty se svým objemem podílí 60% (NP) a 11% (SP) na kontrahovaných EU prostředcích opatření 2.1.

V opatření 3.1 je kontrahován 1 národní projekt s fin. příspěvkem EU 42 mil. Kč a 7 systémových projektů v objemu 391 mil. Kč. Tyto projekty se svým objemem podílí 6% (NP) a 58% (SP) na kontrahovaných EU prostředcích opatření 3.1.

V opatření 4.2 je k 22.12.2005 kontrahován 1 národních projekt s finančním příspěvkem EU 33,6 mil. Kč. Tento projekt se svým objemem podílí 28% na kontrahovaných EU prostředcích opatření 4.2.

Finanční pokrok ve vztahu k plánovaným finančním příspěvkům

Tato tabulka sleduje poměry finančních příspěvků z kontrahovaných projektů na úrovni jednotlivých opatření. Celkově za program činí spoluúčast EU zdrojů 72% a národní veřejných zdrojů 24% na celkových kontrahovaných prostředcích. Soukromé spolufinancování tvoří 3,6% z kontrahovaných prostředků.

Finanční tabulka podle priorit a opatření pro období 2004-2006 (v EUR)

Priorita/ Opatření	Celkové náklady	Veřejné								Soukromé
		Celkem	Účast Společenství		Národní veřejná účast					
			Celkem	ESF	Celkem	Centrální	Regionální	Místní	Jiné	
Priorita 1	136 802 455	136 802 455	102 601 841	102 601 841	34 200 614	34 200 614	0	0	0	0
Opatření 1.1	114 425 360	114 425 360	85 819 020	85 819 020	28 606 340	28 606 340				
kontrahované prostředky	43 595 184	42 796 412	32 097 309	32 097 309	10 699 103	10 699 103				798 772
	100,00%	98,17%	73,63%	73,63%	24,54%	24,54%				1,83%
Opatření 1.2	22 377 095	22 377 095	16 782 821	16 782 821	5 594 274	5 594 274				
kontrahované prostředky	0	0	0	0	0	0				
Priorita 2	54 338 159	54 338 159	42 750 768	42 750 768	11 587 391	11 587 391	0	0	0	0
Opatření 2.1	39 942 984	39 942 984	31 954 387	31 954 387	7 988 597	7 988 597				
kontrahované prostředky	16 457 181	16 457 181	13 107 281	13 107 281	3 349 900	3 349 900				
	100,00%	100,00%	79,64%	79,64%	20,36%	20,36%				
Opatření 2.2	10 144 249	10 144 249	7 608 187	7 608 187	2 536 062	2 536 062				
kontrahované prostředky	6 050 904	5 974 955	4 481 211	4 481 211	1 493 744	1 493 744				75 949
	100,00%	98,74%	74,06%	74,06%	24,69%	24,69%	0,00%	0,00%	0,00%	1,26%
Opatření 2.3	4 250 926	4 250 926	3 188 194	3 188 194	1 062 732	1 062 732				
kontrahované prostředky	2 746 564	2 746 564	2 059 923	2 059 923	686 641	686 641				
	100,00%	100,00%	75,00%	75,00%	25,00%	25,00%				
Priorita 3	143 642 580	143 642 580	107 731 934	107 731 934	35 910 646	35 910 646	0	0	0	0
Opatření 3.1	73 038 602	73 038 602	54 778 951	54 778 951	18 259 651	18 259 651				
kontrahované prostředky	28 750 501	28 750 501	21 562 876	21 562 876	7 187 625	7 187 625				
	100,00%	100,00%	75,00%	75,00%	25,00%	25,00%				
Opatření 3.2	24 346 199	24 346 199	18 259 649	18 259 649	6 086 550	6 086 550				
kontrahované prostředky	7 184 394	7 182 306	5 386 729	5 386 729	1 795 577	1 795 577				2 088
	100,00%	99,97%	74,98%	74,98%	24,99%	24,99%				0,03%
Opatření 3.3	46 257 779	46 257 779	34 693 334	34 693 334	11 564 445	11 564 445				
kontrahované prostředky	3 390 707	3 390 707	2 543 031	2 543 031	847 677	847 677				
	100,00%	100,00%	75,00%	75,00%	25,00%	25,00%				
Priorita 4	67 357 821	67 357 821	50 518 365	50 518 365	16 839 456	16 839 456	0	0	0	0
Opatření 4.1	38 953 920	38 953 920	29 215 440	29 215 440	9 738 480	9 738 480				
kontrahované prostředky	13 342 203	10 535 364	7 865 018	7 865 018	2 670 346	2 670 346				2 806 839
	100,00%	78,96%	58,95%	58,95%	20,01%	20,01%				21,04%
Opatření 4.2	28 403 901	28 403 901	21 302 925	21 302 925	7 100 976	7 100 976				
kontrahované prostředky	7 644 160	6 398 348	3 864 401	3 864 401	2 533 946	1 288 134				1 245 812
	100,00%	83,70%	50,55%	50,55%	33,75%	16,85%				16,30%
Priorita 5	20 288 500	20 288 500	15 216 375	15 216 375	5 072 125	5 072 125	0	0	0	0
Opatření 5.1	9 168 515	9 168 515	6 876 386	6 876 386	2 292 129	2 292 129				
kontrahované prostředky	1 886 939	1 886 939	1 415 204	1 415 204	471 735	471 735				
	100,00%	100,00%	75,00%	75,00%	25,00%	25,00%				
Opatření 5.2	11 119 985	11 119 985	8 339 989	8 339 989	2 779 996	2 779 996				
kontrahované prostředky	4 307 694	4 307 694	3 230 770	3 230 770	1 076 923	1 076 923				
	100,00%	100,00%	75,00%	75,00%	25,00%	25,00%				
Total	422 429 515	422 429 515	318 819 283	318 819 283	103 610 232	103 610 232	0	0	0	0
kontrahované prostředky	135 356 431	130 426 971	97 613 754	97 613 754	32 813 217	31 567 405	0	0	1 245 812	4 929 460
	100,00%	96,36%	72,12%	72,12%	24,24%	23,32%	0,00%	0,00%	0,92%	3,64%

Kurz: 31,00

Zdroj: DB MSSF Monit ke dni 22.12.2005, vlastní výpočty

Dodatek k Operačnímu programu Rozvoj lidských zdrojů, 17. 6. 2005 - Číslo vydání: 1 - Číslo revize: 2

Následující tabulka uvádí přehled o plnění plánovaných hodnot finančních příspěvků tak, jak byly stanoveny v Programovém dodatku. Plnění odráží podíl kontrahovaného finančního příspěvku na jeho plánované hodnotě. Celkově za program bylo k 22.12.2005 kontrahováno 31% alokovaných veřejných prostředků.

Finanční tabulka podle priorit pro období 2004 - 2006 (v EUR)

Priorita	Celkové náklady	Veřejné							Soukromé	
		Celkem	Účast Společenství		Národní veřejná účast					
			Celkem	ESF	Celkem	Centrální	Region.	Místní		Jiné
1 - plán	136 802 455	136 802 455	102 601 841	102 601 841	34 200 614	34 200 614	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>31,87%</i>	<i>31,28%</i>	<i>31,28%</i>	<i>31,28%</i>	<i>31,28%</i>	<i>31,28%</i>				
2 - plán	54 338 159	54 338 159	42 750 768	42 750 768	11 587 391	11 587 391	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>46,48%</i>	<i>46,34%</i>	<i>45,96%</i>	<i>45,96%</i>	<i>47,73%</i>	<i>47,73%</i>				
3 - plán	143 642 580	143 642 580	107 731 934	107 731 934	35 910 646	35 910 646	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>27,38%</i>	<i>27,38%</i>	<i>27,38%</i>	<i>27,38%</i>	<i>27,38%</i>	<i>27,38%</i>				
4 - plán	67 357 821	67 357 821	50 518 365	50 518 365	16 839 456	16 839 456	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>31,16%</i>	<i>25,14%</i>	<i>23,22%</i>	<i>23,22%</i>	<i>30,91%</i>	<i>23,51%</i>				
5 - plán	20 288 500	20 288 500	15 216 375	15 216 375	5 072 125	5 072 125	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>30,53%</i>	<i>30,53%</i>	<i>30,53%</i>	<i>30,53%</i>	<i>30,53%</i>	<i>30,53%</i>				
Celkem - plán	422 429 515	422 429 515	318 819 283	318 819 283	103 610 232	103 610 232	0	0	0	0
<i>Plnění</i>	<i>32,04%</i>	<i>30,88%</i>	<i>30,62%</i>	<i>30,62%</i>	<i>31,67%</i>	<i>30,47%</i>				

Zdroj: DB MSSF Monit ke dni 22.12.2005, vlastní výpočty

Programový dodatek OP RLZ

Jaký poměr finančních prostředků představuje OP RLZ k vynaloženým prostředkům v rámci národní aktivní politiky zaměstnanosti (Národní akční plán)?

K posouzení příspěvku OPRLZ k národní APZ byla provedena:

- Zhodnocením a srovnáním disponibilní alokace ESF v programu OPRLZ s výdaji APZ za roky 2004 a 2005 (s přihlédnutím k odhadu 2006)
- Srovnání alokace ESF za roky 2004 a 2005 u vybraných opatření OPRLZ s výdaji APZ 2004,2005

Základní informace

Aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) uplatňuje úřad práce v souladu se zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, vyhláškou č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, vyhláškou č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti a vyhláškou č. 519/2004 Sb., o rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a o rekvalifikaci zaměstnanců.

Případné finanční příspěvky jsou poskytovány ze státního rozpočtu na APZ v příslušném roce, a to na pracovní místa, která budou obsazena (po dohodě s úřadem práce) uchazeči o zaměstnání, doporučenými úřadem práce, jimž nelze jiným způsobem zabezpečit vhodné pracovní uplatnění.

OP RLZ byl vypracován ve vazbě na Národní rozvojový plán České republiky, který vymezuje priority České republiky v rámci Cíle 1 pro podporu ze strukturálních fondů EU, Referenční rámec politiky pro podporu lidských zdrojů v ČR a ve vazbě na Společné hodnocení priorit politiky zaměstnanosti ČR. Operační program Rozvoj lidských zdrojů byl definitivně schválen Evropskou komisí dne 16. 7. 2004. Programový dodatek OP RLZ byl schválen dne 20. 5. 2004 na druhém zasedání Monitorovacího výboru OP RLZ, na třetím zasedání dne 15. 12. 2004 členové schválili změny v Programovém dodatku OP RLZ. Dne 28. 5. 2004 proběhlo oficiální vyhlášení OP RLZ.

Alokace na jednotlivá opatření OPRLZ

Priorita	Opatření	Alokace ESF (Kč) kurz 31,00CZK/EUR
1		3 180 657 071,00
	1.1	2 660 389 620,00
	1.2	520 267 451,00
2		1 325 273 808,00
	2.1	990 585 997,00
	2.2	235 853 797,00
	2.3	98 834 014,00
3		3 339 689 954,00
	3.1	1 698 147 481,00
	3.2	566 049 119,00
	3.3	1 075 493 354,00
4		1 566 069 315,00
	4.1	905 678 640,00
	4.2	660 390 675,00
5		471 707 625,00
	5.1	213 167 966,00
	5.2	258 539 659,00
Celkem		9 883 397 773,00

Pro hodnocení poměru disponibilních prostředků OPRLZ a vynaložených prostředků APZ byly využity datové řady MPSV za období 2000 – 2005 k 30.11.2005) předané zpracovateli 24.ledna 2006.

ROK	APZ celkem (bez investičních pobídek)	v tis. Kč
2000		2 815 424
2001		3 388 782
2002		2 798 119
2003		2 578 918
2004		3 482 637
2005 (1.-11.měs.)		2 878 398

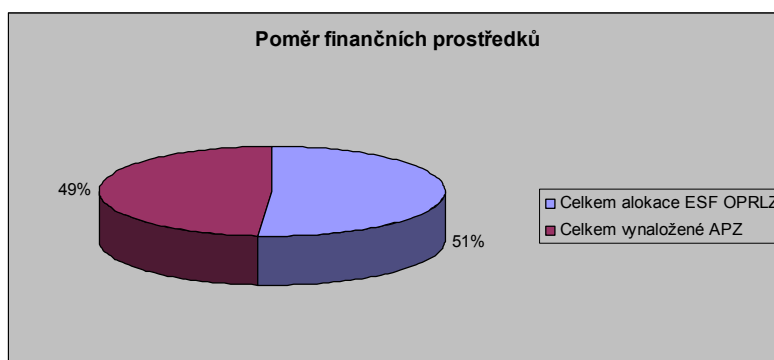
Hlavní zjištění

Vzhledem k tomu, že program OPRLZ byl zahájen až v polovině roku 2004, níže uvedená srovnání mají pouze orientační charakter a jejich interpretace by měla být podrobena dalšímu detailnímu výzkumu.

Na základě vlastní kalkulace z dostupných dat MPSV ČR vyplývá, že celkem za sledované období 2004 a 2005 bylo vynaloženo na APZ 6 361 035 Kč na jednotlivé nástroje APZ (bez investičních pobídek). Průměrně bylo za období 2000 až 2005 vynaloženo ročně 2 990 380 Kč na APZ. Průměrná částka slouží pro lepší porovnatelnost OPRLZ a APZ ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 a byla použita jako suma pro odhad APZ v roce 2006.

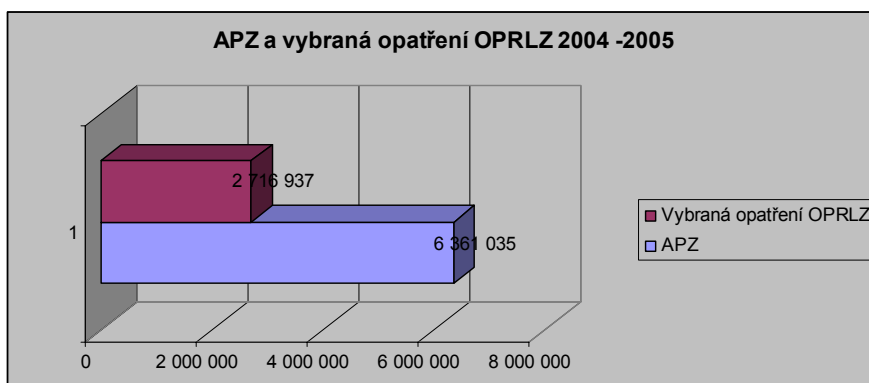
Alokace ESF v programu OPRLZ na léta 2004 – 2006 činí 9883397tis. Kč. Porovnání s již realizovanými prostředky APZ očištěnými o investiční pobídky za roky 2004 a 2005 (do 11/2005 6 361 035tis. Kč) a připočtením odhadu vynaložených prostředků APZ na základě průměru ročních proinvestovaných prostředků (2 990 380tis. Kč) ukazuje, že prostředky APZ dosahují 49% poměru prostředků disponibilních v OPRLZ za celé zkrácené programovací období (9 883 397tis. Kč alokace ESF 2004 – 2006).

Graf 1.

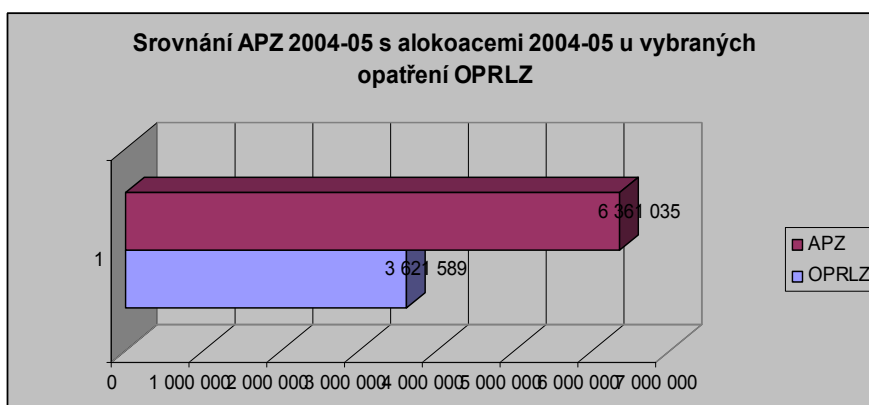
Při srovnání alokací vybraných opatření s přímou návazností na APZ (Graf 2) - opatření 1.1, 2.1, 2.2 a 4.1 - na období 2004 a 2005 a na základě dostupných údajů k uskutečněným výdajům APZ v příslušných letech je zřejmé, že APZ představuje vyšší finanční objem v porovnání s OPRLZ.

Graf 2 – v tis. Kč

Pro úplnost zpracovatel provedl zakalkulování opatření 1.2 a 3.3 k již vybraným opatřením (alokací 2004 – 2005), které mají taktéž úzký vztah k politice zaměstnanosti. Stále jednoznačně převyšuje APZ.

Graf 3 – v tis. Kč

Je nutné zdůraznit, že APZ má mnohem širší záběr aktivit a pro detailní srovnání s programem OPRLZ by bylo třeba nejprve porovnat věcně nástroje APZ a typy podporovaných činností programu OPRLZ.

Operační program rozvoje lidských zdrojů pak zcela odlišným způsobem doplňuje aktivní politiku zaměstnanosti, kdy podporuje aktivitu zesponu – nahoru a staví na projektech/akcích předložených konečnými uživateli programu.

NAPZ ukládá v opatřeních ze dne 14. července 2004 připravit systém a metodiku pro pravidelné hodnocení APZ do konce roku 2005. Navrhujeme prověřit a případně upravit tuto metodiku pro využití v projektech financovaných z příslušných opatření OPRLZ.

Doporučení pro další postup:

- Upravit a využít přijatou metodiku pro pravidelné hodnocení APZ (viz NAPZ) také na nástroje podpory APZ financované z programu OPRLZ
- Zmapovat a zhodnotit grantové projekty žadatelů v opatřeních 1.1, 2.1 a 2.2 (částečně i 4.1) a jejich dopady na APZ
- Srovnat typologii, efektivitu a zacílení nástrojů APZ a projektů/akcí financovaných z opatření 1.1.

3. ODPOVĚDI NA KLÍČOVÉ EVALUAČNÍ OTÁZKY OBSAŽENÍ V ZADÁVACÍ DOKUMENTACI PROJEKTU

V této části zprávy přináší zhotovitel odpovědi na ty z otázek, které byly v zadávací dokumentaci projekty označeny zadavatelem za klíčové.

3.1 Směřuje realizace OP RLZ k naplnění globálního cíle a jednotlivých specifických cílů?

Programový dodatek uvádí globální cíl OP RLZ takto: „**Vysoká a stabilní úroveň zaměstnanosti, založená na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků, při respektování principů udržitelného rozvoje**“.

Globální cíl je pak vtělen do 4 specifických cílů na úrovni priorit programu, které jsou na úrovni opatření dále konkretizovány.

V programovém dodatku OP RLZ je zcela zabezpečen soulad mezi specifickými cíli, prioritami a jejich opatřeními³⁷. Jak je uvedeno v ex-ante analýze, určité nesrovnalosti a nejasné vztahy byly nalezeny u opatření 1.1, 1.2, 2.1 a 3.1. U opatření 1.1 není specifický cíl Podpora těsnějších vazeb mezi institucemi TP, sociálními partnery a jejich sdruženími, zaměstnavateli, vzdělávacími institucemi, školami, obcemi, krajskými úřady a NNO naplňován přímo žádnou z vymezených činností. Řešením může být doplnění odpovídající činnosti směřující k jeho dosažení. V opatření 1.2 naopak uvedená činnost Rozvoj systému řízení veřejných SZ včetně zefektivnění vnitřní koordinace všech jejích složek není přímo přiřaditelná k žádnému z vymezených specifických cílů, což analýza doporučuje řešit změnou ve formulaci jednoho ze specifických cílů³⁸. Také v případě opatření 2.1 se podle autorů ex-ante analýzy může stát, že specifický cíl Posílení kapacity subjektů a organizací zabývajících se programy pro společenskou integraci osob sociálně exkludovaných nebo ohrožených sociální exkluzí nebude v průběhu realizace OP RLZ naplněn žádnou z vymezených činností a bylo by proto vhodné některou ze stávajících činností rozšířit. Činnost „Organizování činností zaměřených na vzdělávací a výchovné potřeby v daném místě (programy multikulturní spolupráce, využití školy jako společenského centra, jazykové a další kurzy) specifikovaná v opatření 3.1 ve vymezení hodnoceném ex-ante analýzou

³⁷ viz Ex-ante analýza Programového dodatku OP RLZ, září 2004

³⁸ došlo k reformulaci specifických cílů v tomto opatření a zmiňovaný rozpor byl odstraněn,

nevyhovuje pravidlům platným pro poskytování podpory ESF a neměla by proto být v rámci OP RLZ vůbec podporována.

Shrnutí a doporučení ex-ante analýzy byla zařazena Monitorovacím výborem OP RLZ zařazena do Programového dodatku jako příloha.

V rámci hodnocení byla odpověď na výše uvedenou evaluační otázku řešena využitím několika nástrojů. Na první místě bylo směřování k naplnění globálního i specifických cílů hodnoceno na základě dostupných indikátorů v MSSF Monit. Na druhém místě bylo směřování programu a jeho schopnost naplnit cíle programu hodnoceno prostřednictvím 2 meritorních otázek v rámci dotazníkového šetření u 5% vzorku projektových manažerů. Zároveň byly pro formulaci odpovědi využity údaje z dotazníkového šetření mezi zástupci subjektů ovlivňujících regionální rozvoj lidských zdrojů a posledním nástrojem pro zhodnocení schopnosti programu naplnit cíle byla hloubková interview vedené s ŘO, ZS a KP programu.

Pokud se týká plnění cílů programu prostřednictvím plnění monitorovacích indikátorů v jednotlivých opatřeních, lze konstatovat, že v napříč programem jsou plánované hodnoty plněny či překračovány. Kalkulace indikátorů je rozvedena v příslušné části zprávy za věcné a finanční hodnocení. Podkladem pro hodnocení pak byly plánované hodnoty příjemců podpory, tedy údaje z kontrahovaných smluv k referenčnímu datu sběru dat (22.11.2005). U některých z indikátorů mohou nastat jisté problémy s naplněním (opatření 1.1, 2.2 - Počet podpořených pracovních míst, opatření 2.1 - Počet účastníků kurzů,), ale z hlediska hodnocení programu s ohledem na jeho kvantifikované cílové indikátory a jejich naplňování lze konstatovat, že program OP RLZ v naprosté většině indikátorů dodatku svůj cíl naplňuje, v některých případech cílové hodnoty již výrazně překročil (!). Otázkou zůstává, nakolik předkladatelé projektů skutečně pochopili nastavení jednotlivých indikátorů, neboť u některých projektů uvedené hodnoty působí nevěrohodným dojmem. .

I přes výše uvedená omezení v souvislosti s reliabilitou dat (plánované hodnoty u konečných uživatelů) lze z pohledu evaluátora střednědobého pokroku programu učinit závěr, že realizace programu OP RLZ dle dostupných dat a jejich následných analýz - jak podrobněji popsáno v jednotlivých tematických zprávách - **směřuje k naplnění svého globálního cíle a cílů specifických.**

3.2 Jakého finančního a věcného pokroku bylo dosaženo při implementaci OP RLZ?

Pro odpověď na tuto hlavní evaluační otázku zpracovatel analyzoval dostupná data pro účely evaluace na úrovni jednotlivých projektů v MS Excel na základě jednání se zástupci fa TESCO SW a.s. ke dni 22.12.2005. Tato data byla následně v lednu a únoru 2006 tříděna a analyzována s ohledem na zodpovězení evaluačních otázek definovaných v zadávací dokumentaci. První průběžné výsledky zpracovatel představil zadavateli na jednání dne 31.1.2006.

Na základě analýzy dat lze definovat následující klíčové výstupy a oblasti, které jsou kritické pro hodnocení dosavadního finančního a věcného pokroku při implementaci programu.

S ohledem na finanční pokrok lze na základě realizovaného výzkumu konstatovat, že za riziková opatření nedosahující míry absorpce 35% v poměru schválených prostředků vůči alokaci lze označit Opatření 1.2 – Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti, Opatření 3.3 - Rozvoj dalšího profesního vzdělávání, Opatření 4.1 - Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti a Opatření 5.1 – Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ. Tato opatření i přes aktualizaci a ověření dat u ŘO a ZS (např. zpoždění nebo neaktuálnost dat v MSSF Monit) vykazují kritické hodnoty absorpce a vyžadují nápravná opatření v co nejkratším termínu, aby nebyla ohrožena další část alokace v dalších obdobích. Přehledná tabulka za všechna opatření je uvedena dále v textu.

Riziko z pohledu pravidla n+2 není u OP RLZ příliš vysoké (částka v riziku závazku 2004 - 63 mil. Kč, cca 32% závazku 2005).

Zvýšená pozornost by měla být věnována již realizovaným projektům ve vztahu k rychlému „odbavení“ žádostí o platbu konečných uživatelů, neboť dotazníkové šetření realizované v rámci střednědobé evaluace u vzorku 5% projektů průřezově programem ukazuje, že za rizikové projektové manažeri považují financování projektu.

Je zřejmé, že program OP RLZ je jako celek vysoce výkonný v naplňování indikátorů.

S ohledem na absorpční kapacitu je nutné dále konstatovat, že kvalita předkládaných projektů je mírně podprůměrná, neboť podíl projektů, které byly z důvodů formálních či věcných zamítnuty k financování, činí v průměru za program téměř 34, %.

U většiny opatření převyšoval objem EU prostředků v předložených žádostech celkovou alokaci 2004-06 na příslušné opatření. Nízký počet předložených žádostí byl zaznamenán pouze u opatření 1.2 a u opatření technické pomoci - 5.1, u **opatření 2.2 a 4.1 je velký propad při hodnocení projektů**, kdy pouze 34% všech předložených žádostí o EU prostředky splnilo formální výběrová kritéria. Tato opatření jsou těsně následována s 37-39% úspěšnosti opatřeními 3.3 a 3.2. Priorita 4 svými 41% žádostí splňujících formální výběrová kritéria z objemu předložených žádostí určuje nejnižší hranici úspěšnosti při formálním hodnocení.

Nejvyšší úspěšnost při formálním hodnocení, 77%, vykazují projekty technické pomoci, čemu odpovídá také jiný proces přípravy těchto projektů. **Relativně nejvyšší úspěšnost při formálním hodnocení** vzhledem k předloženým žádostem **dosahuje opatření 3.1 (57%)**. Méně než 50% úspěšnost při hodnocení formálních výběrových kritérií vykazují opatření 2.2, 3.2, 3.3 a opatření 4.1.

3.3 Která opatření jsou ohrožena nedostatečným čerpáním s ohledem na hrozbu vrácení prostředků kvůli pravidlu N+2 a jaké kroky je třeba učinit pro minimalizaci rizika?

Vzhledem ke skutečnosti, že na základě dat v DB MSSF Monit nebylo možné přiřadit kontrahované prostředky závazkům jednotlivých roků (u příslušných výzev není uveden údaj, ze které alokace a v jaké výši čerpají) a ani v aplikaci IS MSSF Monit přístupné přes webové rozhraní tato informace není ve výstupních sestavách sledována, přistoupil zpracovatel k tomu, že tyto kontrahované prostředky uměle rozdělil. V případě, kdy kontrahované prostředky byly vyšší než závazek roku 2004, objem kontrahovaných prostředků do výše 100% alokace 2004 byl připsán tomuto závazku a rozdíl byl pak připsán k závazku roku 2005.

Z analyzovaných údajů je zřejmé, že částka v riziku tvoří 2,75 % závazku 2004 a tato částka v objemu 63 mil. Kč je ohrožena z pohledu „n+2“. K 22.12.2005 zbývalo ještě cca 14% alokace 2004 OP RLZ pokryt smlouvami. Závazek roku 2005 se začal postupně kontrahovat (ke konci roku 2005 32% závazku 2005).

Z provedené analýzy neplyne akutní riziko ohrožením pravidlem n+2, pro závazky 2005 a 2006 je však potřeba zajistit vyšší absorpci ve všech opatřeních (zálohu od EK bude potřeba vyúčtovat do konce trvání závazku 2006). Doporučení na snížení tohoto rizika by proto měla směřovat do několika oblastí:

- urychlení kroků a postupů ZS-ŘO-PJ s cílem rychlejšího čerpání finančních prostředků
- realokace finančních prostředků z opatření 1.2 (pouze z alokace 2006) a z opatření 3.3 (ve vztahu na předpověď vývoje míry absorpce)
- monitorovat vývoj a podporovat kvalitní přípravu systémových a národních projektů s ohledem na jejich významný podíl na čerpání alokace a tím i jejich vyšší rizikovitost než je tomu u malých projektů
- připravenost kapacit s ohledem na sestavené časové plány (termíny ukončování projektů, schvalování zpráv KP, certifikace výdajů,...)
- podpořit akvizici projektů u nízko výkonných opatřeních ve zbývajících kolech výzev
- využít zásobník projektů pro kontrahování v těch opatřeních, kde projekty nenaplní poslední kolo výzvy
- zavést v IS MSSF Monit systém včasného varování s ohledem na plnění pravidla n+2

- doplnit do IS MSSF Monit výstupní sestavy sledující pravidlo n+2 na úrovni jednotlivá opatření
- zpřesňovat časový finanční plán na základě jednotné metodiky (pro všechny implementační struktury) a aktuálních dat a na jeho základě formulovat opatření na snížení rizika pravidla n+2
- zajistit kvalitní monitorování projektů a vytipování „rizikových“ projektů (tam zvýšit podporu příjemci při implementaci), zvláštní pozornost věnovat velkým projektům, kde jejich selhání (např. odstoupení KP od smlouvy, nenaplnění cílů, nevyčerpání rozpočtu, nedodržení harmonogramu) může výrazně ovlivnit čerpání alokace
- včas a průběžně komunikovat příjemcům pomoci náležitosti a termíny pro předání zpráv, daňových dokladů a dalších podkladů k vyúčtování pomoci
- monitorování vývoje měnového kurzu

3.4 Jaké lze identifikovat problémy, poruchy, rizika či bariéry související s realizací Programu?

Z hlediska věcného a finančního pokroku zhotovitel identifikoval několik klíčových problémů/rizik, které mohou mít – nebude li jim věnována dostatečná pozornost – dopad na výkonnost programu jako celku.

Při zhodnocení věcného plnění zhotovitel došel k názoru, že program OP RLZ je z větší části uspokojivě plněn. Výjimku tvoří čtyři opatření, v nichž skutečné hodnoty čerpání zaostávají za očekáváním a tato situace si vyžádá urychlené řešení.

Je proto nutné věnovat zvýšenou pozornost v celém procesu přípravy (podpory potenciálním žadatelům), hodnocení a výběru (podpory hodnotitelům) na výběr vhodných projektových záměrů ve vztahu k podpoře pracovních míst a národnímu projektu ÚPP, který významným způsobem ovlivní tento indikátor.

V letošním roce lze očekávat významný nárůst požadavků na certifikace a požadavky na vypořádání budou klást zvýšené nároky na všechny subjekty zapojené v implementaci OP RLZ. Mezi hlavní faktory bude pak patřit:

- Existence a aktuálnost časového plánu ve vztahu k platbám pro všechny subjekty v implementační struktuře programu
- Aktuálnost dat v systému MSSF Monit
- Existence předpřipravených výstupních sestav sledující pravidlo n+2 na úrovni programu/priorit a opatření

Provedená analýza ukázala, že na plnění indikovaných cílů programu se také významným způsobem podílejí systémové a národní projekty v programu OP RLZ. Tyto projekty jsou schopné vysoké absorpce, na druhou stránku jsou z titulu své velikosti a požadavků na řízení a administraci rizikové. Při hodnocení věcného pokroku OP RLZ (národní/systémové projekty) zhotovitel zkoumal taktéž podporu ZS a ŘO promotérům systémových a národních projektů. Vzhledem k náročnosti národních a systémových projektů doporučujeme zaměřit zvláštní pozornost a podporu jejich realizaci formou ucelené a pravidelné podpory ze strany ZS ve spolupráci s ŘO.

S analýzou dosaženého finančního a věcného pokroku úzce souvisí skutečnost, že stávající podoba informačního systému MSSF Monit trpí řadou nedostatků (otázka přenosu dat mezi

jednotlivými úrovněmi monitorovacího informačního systému a provázanost jednotlivých částí informačního systému, využitelnost předdefinovaných sestav, aktualizace obsažených údajů apod.), které jsou sice průběžně odstraňovány, přesto nedostatek či opožděný přístup odpovědných pracovníků jednotlivých subjektů začleněných do implementační struktury OP RLZ může znamenat potenciální ohrožení úspěšnosti jeho realizace. Situace, kdy ŘO nemá okamžitý přehled o všech částech realizovaného programu, je značně neobvyklá. Pro posílení informační úrovně jednotlivých subjektů v systému proto musí být využívány doplňkové nástroje v podobě dalších tabulek zejména v podobě MS Excel, které slouží k získávání aktuálních informací o stavu realizace OP RLZ, čímž dochází ke stavu, kdy zde de facto fungují paralelně dva informační systémy s rozdílným obsahem informací, přičemž oficiální MSSF Monit je ten méně aktuální. S nastavením systému pro monitorování OP RLZ souvisí také personální kapacita jednotlivých subjektů. Vzhledem k nutnosti reagovat na monitorovací požadavky nadřazených subjektů, které není možno uspokojit prostřednictvím dat uvedených v MSSF Monit, klade současný stav zvýšené nároky na příslušné pracovníky zpracovávající podklady pro oblast monitorování, nehledě na skutečnost, že tyto nároky budou nadále růst spolu s počtem realizovaných projektů, u nichž bude třeba zajistit monitorování a provádět platby. Z tohoto pohledu je u většiny zúčastněných subjektů personální kapacita nejenom monitoringu, ale realizace OP RLZ jako celku rizikovým místem systému.

Zřejmě nejzávažnějším problémem je otázka nastavení jednotlivých indikátorů/ukazatelů, jejich agregace na vyšší úrovni IS a zejména otázky jejich naplňování, neboť špatně nastavené indikátory/ukazatele na úrovni projektu či grantového schématu mohou výrazně ovlivnit jeho úspěšnost s případným negativním dopadem na čerpání v případě nenaplnění daných indikátorů/ukazatelů. Porozumění indikátorům/ukazatelům na straně nejenom žadatelů, ale i hodnotitelů je na výrazně nižší úrovni, než by z hlediska úspěšnosti OP RLZ bylo žádoucí.

Z pohledu implementačního uspořádání se jako jisté omezení nastaveného systému jeví jeho nízká kompatibilita s pravidly a podmínkami vyplývajícími z pravidel nastavených pro vztahy mezi zúčastněnými subjekty založenými na české legislativě a vnitřních směrnících subjektů samotných. To s sebou nese problémy v oblasti prosazování rozhodnutí Řídícího orgánu do činnosti některých Zprostředkujících subjektů či Konečných příjemců a vytváří potenciální riziko pro úspěšnou realizaci programu. K tomu je třeba přičíst skutečnost, kdy vzhledem k tomu, že probíhá první období pro využití prostředků ESF a systém samotný je teprve nastavován a ověřován, objevuje se řada nejasností a bílých míst, která jsou průběžně upřesňována teprve v průběhu samotné realizace OP RLZ (např. uznatelné

náklady, otázka veřejné podpory, partnerství apod.). To samozřejmě klade zvýšené nároky na rychlost a úplnost předávaných informací zejména směrem shora dolů a efektivitu systému sdílení informací jako celku. V případě, kdy řada dotazů a žádostí o informace od žadatelů, případně Konečných příjemců není zodpovězena v přiměřené časové lhůtě, případně není zodpovězena vůbec, není v potřebné míře plněna povinnost metodického vedení, což s sebou nese riziko zvýšené chybovosti v nastavených procesech a postupech.

2.5 Došlo ke změnám v politicko-hospodářském kontextu ČR (např. hospodářská koncepce státu), které mohou ovlivnit Program, a jak OP RLZ zapadá do tohoto kontextu?

Vzhledem k poměrně krátkému období, které uplynulo od zpracování stávajícího znění Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a platného znění Programového dodatku, nedošlo k zásadním změnám makroekonomické situace České republiky. Ke stabilitě situace značným způsobem přispívá skutečnost kromě jiného také skutečnost, že od schválení OP RLZ a jeho dodatku nedošlo k zásadním politickým změnám.

Hlavními referenčními dokumenty při tvorbě OP RLZ byly Evropská strategie zaměstnanosti, Společné zhodnocení politiky zaměstnanosti, Memorandum o celoživotním učení, Národní plán zaměstnanosti ČR z roku 1999, Národní akční plán zaměstnanosti 2002, Národní program rozvoje vzdělávání v České republice a Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy České republiky.

Z politického a právního hlediska mohou realizaci OP RLZ teoreticky ovlivnit nové strategické dokumenty zaměřené na posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky a k posílení ekonomického růstu (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR, Národní strategie regionálního rozvoje, Národní inovační politika ČR, Národní akční plán zaměstnanosti pro období let 2004-2006), případně zacílené na oblast sociálních služeb (Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2004-2006, Společné memorandum o sociálním začleňování, Bílá kniha o sociálních službách, Standardy kvality sociálních služeb), jednak zákonné normy Parlamentem ČR projednávané nebo již přijaté a navazující předpisy vydané vládou či příslušnými ministerstvy. Z tohoto pohledu je třeba zmínit projednávaný zákon o sociálních službách, zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání zákon, nový školský zákon č. 561/2004 Sb., zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, prováděcí vyhlášky č. 518/2004 Sb., 519/2004 Sb. a 524/2004 Sb., Nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, dílčí změny v zákonu č. 65/1965 Sb.(zákoník práce) a zejména jeho nové znění projednávané v současné době Parlamentem ČR. Zároveň došlo v posledním období k finalizaci dílčí daňové reformy ve vládě a k jejímu předložení Parlamentu s cílem snížení daňového zatížení a zjednodušení podnikání zejména malým podnikatelům.

Pravděpodobnost významného dopadu uvedených změn na realizaci stávajícího OP RLZ je malá.

Pokud se týká případných změn základních ekonomických podmínek podmiňujících realizaci OP RLZ, lze identifikovat několik posunů souvisejících zejména se vstupem ČR do EU. Pozitivním způsobem se projevil dopad vstupu do EU v oblasti zahraničního obchodu, což může mít potenciální dopad na některé oblasti podporované OP RLZ (zaměstnanost, věda a inovace). Došlo k mírně vyššímu přírůstku HDP (4,4 % místo 3,8%)³⁹ a přírůstku produktivity práce (3,9% oproti 3,8%)⁴⁰ za rok 2004 oproti hodnotám předikovaným v OP RLZ, očekávaná výsledná čísla za rok 2005 se ale téměř shodují s výchozími hodnotami uvedenými v programovém dokumentu.

K výrazným změnám za uplynulé období nedošlo ani v oblasti zaměstnanosti. Jak ukazují údaje uváděné v této oblasti (08/2001 – 8,5%, 08/2004 – 9,28%, 08/2005 – 8,91%, 12/2005 – 8,88%)⁴¹, míra registrované nezaměstnanosti se pohybuje v relativně malém rozmezí, které nevyhnuje korekce ve stávajícím znění programových dokumentů. Přes mnohá opatření a znatelné výsledky programů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), zaměřené zejména na problémové oblasti a skupiny osob neklesá počet dlouhodobě nezaměstnaných a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti stále roste, stejně jako průměrná délka registrované nezaměstnanosti (2002- 484 dní, 2003- 530 dní, 2004 – 592 dní, 2005 – 610 dní)⁴². Z pohledu početního zastoupení jednotlivých skupin mezi nezaměstnanými jsou z věkového hlediska i nadále nejvíce ke konci roku 2005 zastoupeni nezaměstnaní mezi 20-24 roky (13,46%)⁴³ a 50-54 roky (13,73%)⁴⁴. S ohledem na dosažené vzdělání jsou mezi registrovanými nezaměstnanými ke stejnému období zastoupeni uchazeči se středním a středním odborným vzděláním bez maturity a výučního listu (41,05%)⁴⁵ a se základním vzděláním (30,07%)⁴⁶. Všechny tyto skupiny jsou cílovými skupinami aktivit OP RLZ a není tedy třeba uvažovat o změnách v dokumentaci. Problémy do budoucna může přinést zejména jejich přetrvávající výše či dokonce nárůst v nízkých věkových kategoriích .

Přetrvávají také výrazné rozdíly v míře nezaměstnanosti mezi jednotlivými regiony, kde nejvyšší procento nezaměstnaných ke konci roku 2005 i nadále registrují kraje Ústecký (15,30%) a Moravskoslezský (14,20%), naopak nejnižší kraje Středočeský (6,20%) a Plzeňský (6,40%)⁴⁷.

Pokud se týká změn ve velikostní struktuře podnikatelských subjektů, které mohou využít finanční podpory z ESF, došlo k mírnému početnímu nárůstu ve všech skupinách kromě podniků s více než 250 zaměstnanci. Největší nárůst zaznamenal segment OSVČ (cca 10%

³⁹ zdroj Predikce makroekonomických údajů, MF ČR 07/2005

⁴⁰ zdroj Predikce makroekonomických údajů, MF ČR 07/2005

⁴¹ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴² <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴³ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴⁴ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴⁵ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴⁶ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁴⁷ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

mezi roky 2001 a 2003)⁴⁸, u skupin podniků s počtem zaměstnanců nižším než 250 početní nárůst nebyl tak výrazný.

Ke změnám vynucujícím úpravy v platné programové dokumentaci nedošlo ani v oblasti počtu cizinců na trhu práce, kdy oproti konci roku 2001 (167 652) došlo postupem doby spíše k poklesu (konec roku 2004 – 107 984, konec roku 2005 - 151 736)⁴⁹.

V oblasti vzdělanosti je znatelný trend k růstu vzdělanosti mezi ženami. V roce 2004 ve věku 25–39 let nemělo vyšší než základní vzdělání pouze 7,3% žen (mužů 5,7%), maturitu mělo 44,7% (mužů 32,4%, tedy zde ženy dokonce výrazně předběhly muže) a vysokoškoláček bylo 11,7%, což je jen o 1,5 procentních bodů méně než u mužů⁵⁰. Podobný trend se projevuje také v oblasti rekvalifikací, kdy o rekvalifikaci má zájem stále více lidí: mezi roky 1999–2004 vzrostl jejich počet o 21 151, tedy o 92,2%⁵¹. Podíl žen na tomto zvýšení činí 63,2% a je vyšší než zájem mužů. Přesto míra registrované nezaměstnanosti žen činila ke konci roku 2005 10,5 % a mužů 7,6 %⁵², což je rozdíl téměř 3 procentních bodů a plně ospravedlňuje stávající tendence OP RLZ podporovat tuto cílovou skupinu.

Výraznou změnu mezi podmínkami ovlivňujícími realizaci OP RLZ je značný nárůst informačních technologií v českých domácnostech, kdy téměř každá třetí domácnost (30%) v ČR je vybavená osobním počítačem a přibližně každá pátá má připojení k internetu (19% - v roce 2001 to bylo cca 10%)⁵³. Otvírá se tím další prostor pro využití podporovaných e-learningových metod zvyšování kvalifikací i možnosti pro sebezaměstnávání.

Obecně je nutno zdůraznit, že uvedené údaje a případné identifikované změny v trendech by neměly podstatným způsobem ovlivnit realizaci stávajícího OP RLZ.

⁴⁸ statistické ročenky ČSÚ

⁴⁹ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>

⁵⁰ Ženy a muži v datech 2005, ČSÚ

⁵¹ Ženy a muži v datech 2004, ČSÚ

⁵² <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

⁵³ Výsledky šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2005, ČSÚ

3.6 Jaké změny je třeba na základě zjištěných skutečností učinit při realizaci Programu a při přípravě programů na příští programovací období?

Zhotovitel v rámci projektu jednak na základě samostatného šetření, jednak na základě údajů a poznatků vyplývajících z jednání fokusních skupin a individuálních pohovorů identifikoval v jednotlivých oblastech hodnocení místa a procesy, která ve stávající osobě mohou znamenat riziko pro naplnění deklarovaných cílů OP RLZ či přispět k tomu, že implementace OP RLZ nedosáhne plánované a očekávané úrovně. Ke každému ze zjištěných „úzkých“ či problémových míst bylo doplněno číslo označující úroveň dopadu daného problému na implementaci současného či přípravu programového dokumentu pro období 2007 -2013. Úroveň 1 byla přiřazena úrovni dopadu na program jako takový a činnosti spadající do odpovědnosti zejména Řídícího orgánu. Úroveň 2 značí část implementace programu na úrovni Řídící orgán – Zprostředkující subjekt, případně Konečný příjemce. Úroveň implementace na úrovni přípravy projektu, jeho hodnocení a realizace byla značena jako úroveň 3.

3.6.1 Definice „úzkých/problémových“ slabých míst v oblasti relevance OP RLZ a návrhy na jejich odstranění

Srovnání vazeb opatření OP RLZ na opatření aktuální verze Národního akčního plánu zaměstnanosti na období let 2004-2006, jež jsou uskutečňována souběžně, ukazuje synergii programu se státní politikou zaměstnanosti a současně v některých případech výlučnost státní politiky při řešení určitých problémů na národní úrovni a posilující součinný vliv opatření Operačního programu vzhledem k opatřením Národního akčního plánu zaměstnanosti. Srovnání ale zároveň identifikuje také na bílá místa státní politiky zaměstnanosti či oblasti nepokryté stávajícím Operačním programem.

Při podrobnějším prozkoumání shody Hlavních směrů politiky zaměstnanosti EU (PZ EU), Doporučení Rady České republiky na jedné straně a odpovídajících opatření Operačního programu rozvoje lidských zdrojů a opatření Národního akčního plánu zaměstnanosti na straně druhé, se plně projeví komplexní a meziresortní povaha Evropské strategie zaměstnanosti a její obdoby na národní úrovni, Národního akčního plánu zaměstnanosti. Některé Hlavní směry PZ EU jsou na národní úrovni naplňovány součinností několika resortů. Zhotovitel zaměřil pozornost především na ty směry a doporučení, jež nejsou vůbec nebo pouze částečně pokryta opatřeními na národní úrovni. Při posuzování relevance OP RLZ zhotovitel pracoval s vědomím, že některé Hlavní směry PZ EU a Doporučení Rady ČR jsou určeny zákonodárcům a vládě, a jako takové nemohou být řešeny v rámci projektů OP

RLZ. Pro posuzování míry relevance OP RLZ byla zcela zásadní situace na českém trhu práce včetně regionálních odlišností, které jsou v ČR v porovnání s ostatními zeměmi značné, a tendencí, kterými se český trh práce dlouhodobě vyznačuje.

Jednotlivé Hlavní směry PZ EU a Doporučení Rady České republiky, u nichž byl shledán nesoulad, jsou okomentovány v příslušné části Závěrečné zprávy. Jedno z doporučení se širším záběrem napříč několika oblastmi a opatřeními poukazuje na jednu z rolí ESF, jež by měla být v OP RLZ posílena. Tou je podpora inovativních snah vedoucích k uplatnění nových přístupů v obsahu a organizaci služeb zaměstnanosti, odborného vzdělávání, vývoji politik a strategií v oblasti zaměstnanosti a adaptability.

Zjištěný nesoulad mezi Hlavními směry politiky zaměstnanosti EU, Doporučení Rady ČR a mezi opatřeními OP RLZ vzhledem k situaci na trhu práce a ve vzdělávání v ČR

Jednotlivé Hlavní směry PZ EU a Doporučení Rady České republiky, u nichž byl shledán nesoulad, jsou z tohoto hlediska okomentována. Jedno z doporučení se širším záběrem napříč několika oblastmi a opatřeními poukazuje na jednu z rolí ESF, jež by mohla být v OP RLZ posílena. Tou je podpora inovativních snah vedoucích k uplatnění nových přístupů v obsahu a organizaci služeb zaměstnanosti, odborného vzdělávání, vývoji politik a strategií v oblasti zaměstnanosti a adaptability.

- Podpora přístupu ke školení, zejména pro málo kvalifikované pracovníky⁵⁴: přetrvávající nedocení důležitosti dalšího vzdělávání jako klíčového nástroje zaměstnatelnosti, flexibility a adaptability jednotlivců na pracovním trhu se odráží také v OP RLZ, jež neobsahuje vhodné opatření, které by pomáhalo usnadnit pracovníkům s nízkou kvalifikací přístup k dalšímu vzdělávání a zvyšovat či prohlubovat kvalifikace a zároveň podporovalo zaměstnavatele, zejména malé a střední podniky, kteří svým zaměstnancům další vzdělávání umožní.
- Za prioritu by se měla považovat modernizace veřejných služeb zaměstnanosti: program obsahuje opatření 1.2 – modernizace veřejných služeb zaměstnanosti, které by mělo být nastaveno ve větší shodě s opatřením 1.4 Národního akčního plánu zaměstnanosti – řešit otázku rozdělení koncepčního a operativního řízení Správy služeb zaměstnanosti MPSV, včetně posílení obou linií řízení, aby bylo umožněno financovat komplexní systémové řešení, jež má ve svém důsledku dalekosáhlé dopady na velké množství občanů, na jejich ekonomickou situaci, na pohyby na trhu práce i stav státní pokladny.
- Uskutečňovat strategii celoživotního vzdělávání včetně zlepšování kvality a efektivnosti systémů vzdělávání a odborného výcviku: strategie celoživotního učení je dílčí částí Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku, jejíž koordinovaná realizace stále ještě nebyla započata. Program obsahuje dvě opatření 3.1 – zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání a opatření 3.2 – podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje, která jsou součástí širšího procesu celoživotního učení. Tato opatření jsou

⁵⁴ Citováno z oficiálního překladu MPSV dokumentu Evropské komise Doporučení Rady ze dne 22. července 2003 o Hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států (2003/578/ES) uveřejněném na <http://portal.mpsv.cz/sz>. V anglickém originálu se užívá termín „low-skilled worker“, který se obvykle překládá jako „nízko kvalifikovaný pracovník“. Pojem „málo kvalifikovaný pracovník“ je širší než „nízko kvalifikovaný pracovník“.

zacílena výhradně na vzdělávání realizované v rámci školské vzdělávací soustavy na úrovni ISCED 1– ISCED 6. Opatření 3.3 – rozvoj dalšího profesního vzdělávání, jehož cílem je fungující systém dalšího profesního vzdělávání odpovídající potřebám znalostní společnosti, jež je rovněž součástí širšího procesu celoživotního učení. Celoživotní učení se ale stává tím čím je až při propojení všech úrovní vzdělávání, tedy úrovně počátečního i dalšího vzdělávání a program nedává dostatečnou možnost pro řešení projektů, které by byly založeny na přesahu a propojení počátečního a dalšího vzdělávání, formálního, neformálního a informálního učení a služeb s tím spojených a tím jsou možnosti pro uskutečňování a zlepšování celoživotního vzdělávání⁵⁵ a rozvoje občanů omezeny. Podpora právě takových projektů vede k naplnění pro ČR velmi ambiciózního lisabonského cíle, jež stanovil, že do roku 2010 by v EU měla být průměrná úroveň účasti na celoživotním vzdělávání alespoň 12,5% dospělé populace v produktivním věku (25-64 let).

- Zvyšovat účast na trhu práce využitím potenciálu všech skupin obyvatel, prioritou by mělo být zvýšení zapojení žen a starších pracovníků a podporovat aktivní stárnutí, zejména podporou pracovních podmínek příznivých k udržení pracovního místa, kde by měli hrát silnou úlohu sociální partneři (do roku 2010 zvýšit průměrný věk odchodu do důchodu o 5 let): program neobsahuje opatření, jež by podporovala odstranění bariér existujících na trhu práce, která by usnadnila pracovní uplatnění za podmínek odpovídajících možnostem starších pracovníků a jež by podporovala činnosti starších lidí označované jako aktivní stárnutí. Pouze opatření 2.2 – rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce je určeno mezi jinými také ženám v předdůchodovém věku. Nelehkou situaci mají na trhu práce rovněž muži blízcí se důchodovému věku. Při řešení situace starších pracovníků je třeba věnovat patřičnou pozornost genderovému hledisku vedoucího k odpovídajícím řešením pro muže a ženy a vyhnout se tak paušálním řešením, která mohou situaci ve výsledku zhoršit.
- Do roku 2010 zajistit péči o děti alespoň pro 90% dětí ve věku 3-6 let a alespoň pro 33% dětí ve věku do 3 let: program nevěnuje dostatečnou pozornost naplňování tohoto lisabonského cíle vzhledem k jeho dopadům na možnost volby žen zůstat s dítětem/děťmi doma nebo jít do zaměstnání. V některých regionech republiky mají matky s dětmi velké problémy s umístěním svých dětí do předškolních zařízení v místě bydliště nebo pracoviště. Otevírací doba předškolních zařízení navíc jen zřídka odpovídá potřebám zaměstnaných žen, a proto nedostupnost předškolních

⁵⁵ V kontextu komplementarity formálního, neformálního a informálního učení se používá termín „lifewide learning“ překládaný do češtiny jako „učení v celé šíři života“ (Memorandum o celoživotním učení). Někdy bývá termín „lifewide learning“ používán jako synonymum termínu „lifelong learning“ nebo bývají oba termíny použity současně pro zdůraznění procesu učení ve všech oblastech života a ve všech jeho stádiích.

zařízení představuje mnohdy největší překážku k zapojení či návratu žen do práce dříve než před 3. rokem věku dítěte.

- Členské státy by měly rozvíjet vhodné politiky zaměřené na snižování počtu chudých pracujících osob; členské státy přehodnotí a v případě potřeby zreformují daňové systémy a systémy dávek a jejich vzájemné vazby se záměrem eliminovat nezaměstnanost, pasti chudoby a neaktivity a podpořit účast žen, nízko kvalifikovaných pracovníků, starších pracovníků, osob se zdravotním postižením a osob, které jsou na trhu práce a zaměstnání nejdéle; poměrně vysoké daňové zatížení práce a nemzdové náklady práce tvoří překážku pro tvorbu pracovních příležitostí a vytlačují pracovní síly s nízkou kvalifikací z trhu práce do systému sociálních dávek nebo nenahlášené práce, zajištění měření rozsahu práce načerno a ke sledování pokroku dosaženého na národní úrovni; program nevěnuje dostatečnou pozornost rozvíjení politik řešících či navrhuje řešení ve výše zmíněných oblastech. Tematicky odpovídající opatření by měla obsahovat možnosti pro předkládání inovačních systémových řešení. Tak by se tvořila zásobárna a laboratoř inovačních přístupů k řešení stávajících problémů nezaměstnanosti, trhu práce a vzdělávání. Taková opatření by byla otevřena všem splňujícím potřebné požadavky na odbornost v dané oblasti a přispěla by k výběru následného optimálního systémového řešení, jež jsou uskutečňována rovněž v rámci OP RLZ v podobě systémových či národních projektů.

Poslední doporučení, které se váže obecně k Hlavním směrům PZ EU a má silný akcent na přetrvávající situaci v ČR, představuje posílení významu sociálních partnerů při řešení situace na trhu práce. Program by se měl v celé své šíři více zaměřit na podporu důležitosti aktivního, funkčního a efektivního stálého zapojení sociálních partnerů do řešení procesů ovlivňujících významně vývoj na trhu práce.

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	podpora přístupu ke školení pro nízko kvalifikované pracovníky	Připravovaná opatření nového OP RLZ by měla podporovat aktivity usnadňující přístup ke vzdělání pro nízko kvalifikované pracovníky	2007-2013	1
ŘO	modernizace veřejných služeb zaměstnanosti	nastavit opatření 1.2 ve větší shodě s opatřením 1.4 Národního akčního plánu zaměstnanosti	2007-2013	1

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	Uskutečňovat strategii celoživotního vzdělávání včetně zlepšování kvality a efektivity systémů vzdělávání a odborného výcviku	V rámci priority 3 rozšířit možnosti pro podporu projektů uskutečňování učení "v celé šíři života" zaměřujícího se na komplementaritu formálního, neformálního a informálního učení	2007-2013	1
ŘO	Zvyšovat účast na trhu práce využitím potenciálu všech skupin obyvatel	Priorita č. 2 by měla obsahovat opatření na podporu odstranění bariér na trhu práce, které by usnadnilo pracovní uplatnění starších pracovníků v předdůchodovém věku	2007-2013	1
ŘO	Do roku 2010 zajistit péči o děti alespoň pro 90% dětí ve věku 3-6 let a alespoň pro 33% dětí ve věku do 3 let	Opatření 2.2 by mělo obsahovat možnost podpory projektů řešících umístění dětí v předškolním věku v odpovídajících regionech, obcích, městských částech a možnost volby matky k návratu do práce	2007-2013	1

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	rozvíjet vhodné politiky zaměřené na snižování počtu chudých pracujících osob; přehodnotit a v případě potřeby zreformovat daňové systémy a systémy dávek a jejich vzájemné vazby se záměrem eliminovat nezaměstnanost, pastí chudoby a neaktivity a podpořit účast žen, nízko kvalifikovaných pracovníků, starších pracovníků, osob se zdravotním postižením a osob, které jsou na trhu práce a zaměstnání nejdéle; zajistit měření rozsahu práce načerno a sledování pokroku dosaženého na národní úrovni	Tematicky odpovídající opatření programu by měla obsahovat možnosti pro předkládání inovačních systémových řešení v daných oblastech	2007-2013	1
ŘO	Posílení významu sociálních partnerů při řešení situace na trhu práce	program by se měl v celé své šíři více zaměřit na podporu důležitosti aktivního, funkčního a efektivního stálého zapojení sociálních partnerů do řešení procesů ovlivňujících významně vývoj na trhu práce.	2007-2013	1

3.6.2 Definice „Problémových/úzkých“ míst v oblasti Monitorovacího systému OP RLZ

Jak již bylo uvedeno ve 2. výstupní zprávě projektu v části věnované monitorovacímu systému, funkce monitoringu v rámci OP RLZ je v současné fázi realizace programu zabezpečena. V průběhu vlastní implementace je nadále řada nedostatků průběžně odstraňována a další zatím nepopsané, nebo dosud nezjištěné, nedostatky budou zřejmě teprve odhaleny v rámci ex-post evaluace při hodnocení dopadů programu.

Analýza samotná odhalila určitá potencionální rizika do budoucnosti, která by se neměla bagatelizovat, neboť by mohla ohrožovat efektivitu implementace OP RLZ (nebo obdobně tématicky zaměřeného budoucího následníka/následníků tohoto programu využívajícího stávající struktury) v příštím programovacím období, kdy se očekává nárůst finančních prostředků a rovněž počtu projektů/GS.

Mezi tato slabá místa patří:

- přenos dat mezi jednotlivými úrovněmi monitorovacího informačního systému a provázanost jednotlivých částí informačního systému,
- práce s daty v MSSF MONIT,
- personální zajištění monitoringu,
- nepřesnosti a nejasnosti v programové dokumentaci,
- nastavení a agregování indikátorů/ukazatelů a
- naplňování indikátorů/ukazatelů.

V rámci analýzy provedené ve 2. fázi projektu byly spolu s definicí problémových míst diskutovány také možnosti, jak tato slabá místa eliminovat tak, aby byl jejich případný negativní dopad na stávající implementaci OP RLZ minimalizován, případně aby se popsany problém v systému zvoleném pro období 2007 – 2013 vůbec neobjevil.

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
RPS	MSSF-CENTRAL je v současném období příliš komplexní – zbytečně obsahuje řadu informací, jež jsou důležitá zejména pro úroveň IS ZS/ŘO.	Jako nosný prvek v rámci informačního systému stanovit pro všechny programy IS ZS/ŘO. Z tohoto IS by dále měly být na úrovni MSSF-CENTRAL přenášena pouze vybraná, jednotná, data (ověřitelná indikátory agregovatelnými na úrovni RPS), jež dále slouží pro úroveň RPS, PO či EK.	2007-2013	1
ŘO, RPS	Ve stávajícím systému nemají ZS přehled o celkové situaci realizace OPRLZ, mají přehled pouze o jimi administrované části OPRLZ. Pouze ŘO OPRLZ má ucelený pohled na realizaci programu.	V rámci každého programu provozovat pouze jediný informační systém (s jediným zhotovitelem), do kterého budou zadávat data všechny ZS / KP a tím budou mít i přehled o celkové realizaci programu.	2007-2013	1, 2
RPS, ŘO	Nedostatečná informovanost jednotlivých ZS/KP a potažmo i hodnotitelů o projektech v rámci ostatních programů a o subjektech, jež byly podpořeny v rámci jiných regionů a programů.	Větší propagace prezentační vrstvy MMR http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/About.aspx . Zřídít nebo iniciovat databáze podpor de minimis (provázanost přes IČ subjektů).	3Q/2006	1, 2

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	Přenos dat z MSSF MONIT do MSSF-CENTRAL je časově velmi náročný. Data jsou načítána velmi pomalu z toho důvodu, že jsou transferována i data, která již byla do MSSF-CENTRAL uložena dříve.	Tento problém je již v řešení a již brzy se budou zavádět inkrementální přenosy dat z MSSF MONIT do MSSF-CENTRAL. Inkrementální přenosy spočívají v přenosu pouze nových nebo aktualizovaných dat a přenos tím značně usnadňují.	2Q/2006	2
ŘO	ZS/KP mají automatickou zpětnou vazbu o přenosech (v modulu Výstupní sestavy – Validnost projektů, Validnost GS, dále pak ještě v modulu Projekty – záložka Žádost o platbu – automatický checkbox – Vyexportováno). Pokud však validaci neprovedou, pak jsou o případných problémech a chybách informovány až s určitým zpožděním prostřednictvím RO. ZS/KP a regionální subjekty by měly moci nahlížet do MSSF-CENTRAL prostřednictvím webového (read-only) přístupu. Tento přístup však ještě není plně funkční.	Vyjednat se zhotovitelem IS zprovoznění okamžitých upozornění uživatele v rámci MSSF MONIT v případě, že dojde k chybě či problému v zadávání dat či jejich přenosu. Zároveň by měl být zprovozněn webový přístup do aplikace MSSF-CENTRAL, který by ZS umožňoval v MSSF-CENTRAL nahlížet předem vybraná data bez možnosti jejich přepisu.	2Q/2006	2

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
RPS	Změny v informačním systému nejsou dostatečně včas komunikovány z úrovně relevantních subjektů jako je např. PO či RPS na úroveň ŘO a tudíž i společnosti TESCO SW. Z toho důvodu nemohl být MSSF MONIT vždy včas a řádně testován. Zpětné požadavky na „povinnost“ původně nepovinných položek způsobují problémy při monitoringu.	Zlepšit komunikaci a koordinaci v rámci monitoringu. Potenciálním řešením je zřídit internetovou nástěnku (e-room) pro účely rychlé a efektivní komunikace se všemi zainteresovanými partnery. Na této e-room by bylo možno okamžitě oslovit všechny zainteresované subjekty, které by se tak mohly ke změnám vyjádřit, prodiskutovat je a změny v systému by se po odsouhlasení (ŘO) měly ještě stihnout otestovat.	2Q/2006	1
ŘO	Nastavení informačního systému neodpovídá potřebám relevantních subjektů (např. je poměrně složité se dostat k historii dat v MSSF MONIT - systém eviduje historii databázově a je zachována auditní stopa; dále např. systém umožňuje plánovat N+2 pouze pomocí předvytvořených sestav, které si musí ZS/KP nadefinovat). Z důvodu větší složitosti jsou však často zapojené subjekty nuceny k vedení paralelní evidence/databáze.	Reformulace požadavků zhotoviteli IS pro příští programovací období a lepší formulace požadavku na informačně „robustnější“ a logičtější informační systém. Informační systém by tudíž neměl být pouze prostředkem pro archivaci, ale měl by rovněž plnit funkci informačního manažerského systému vhodného pro strategické rozhodování.	Částečně současné, ale převážně spíše příští programovací období	2

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	Dosavadní neexistence jednotného procesního manuálu, který by popisoval přesný procesní postup práce s MSSF MONIT. V současné době jsou zpracovány manuály projektových a finančních postupů a tyto jsou umístěny na vzdálené ploše MSSF MONIT a o jejich zpracování jsou informováni všichni účastníci příslušného školení. V případě aktualizace manuálů je dle informací ŘO zaslána hromadná informace.	Vzhledem k tomu, že o těchto manuálech je dle informací ZS/KP zřejmě jen malé povědomí, je žádoucí lepší propagace těchto materiálů. Dle informací ZS/KP by měl mimo tyto manuály ještě existovat procesní manuál, který by měl přesně popisovat kroky při zadávání dat do MSSF MONIT v rámci jednotlivých fází implementace (včetně popisu případných vad při zápisu do MSSF MONIT).	2Q/2006	2
ŘO	Nastavení stávajícího systému s sebou nese problémy v generování sestav. ZS a KP byly vyzvány k definování sestav, jež budou v budoucnu pro monitoring potřebovat. Proces zpracování dodatečných předdefinovaných sestav je velmi zdoluhavý (mnohdy trvá i měsíce) – dle názoru ŘO je to z důvodů nejednoznačné definice ze strany uživatelů⁵⁶. ZS a KP nyní z toho důvodu čelí značným potížím při generování sestav do formátu MS Office, přičemž v těchto formátech jsou vyžadovány monitorovací zprávy. To často vede k vedení paralelní evidence/databáze.	Iniciovat další definice předvytvořených sestav ze strany ZS a KP, které budou sloužit jako pomůcka pro monitoring a reporting a kontrolu správnosti aktuálnosti údajů v MSSF.	2Q/2006	2

⁵⁶ Bohužel se zpracovateli nepodařilo ověřit.

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
RPS, ŘO	Z toho důvodu, že v MSSF-CENTRAL jsou zřejmě díky více faktorům často méně aktuální informace než v IS ZS/KP je ŘO často RPS žádán o dodatečné informace (ad hoc zprávy, ad hoc sestavy). K vyhovění požadavkům RPS potřebuje ŘO často pohled či dodatečné informace od ZS/KP. Toto poskytování dodatečných informací zbytečně zvyšuje nároky na personální vytížení pracovníků ŘO i ZS/KP.	Vyvinout tlak na vhodné řešení aktualizace dat v MSSF-CENTRAL a tím i omezení množství dodatečných tabulek a sestav, které jsou vyžadovány od ŘO a ZS/KP. Žádoucí je poskytovat pouze ty podklady, které v MSSF CENTRAL není možné získat.	2Q/2006	1, 2
ŘO, ZS, KP	Nízká personální kapacita jednotlivých subjektů s ohledem na očekávaný nárůst požadavků související s rostoucím počtem projektů (a rostoucími finančními prostředky v příštím programovacím období). Počet proškolených zaměstnanců již v tomto programovacím období neodpovídá požadavku na zastupitelnost.	Zvyšovat personální kapacity (ovšem rozhodně ne proporcionálně k počtu projektů či zvýšení finančních prostředků ze SF) a proškolit část zaměstnanců, jež jsou v současné době zapojeni do jiných částí implementace podpory ze SF. Toto proškolení lze vyřešit např. tzv. stínováním relevantních pracovníků nebo absolvováním tzv. kolečka po pozicích, u kterých není zajištěna zastupitelnost.	3Q/2006	2,3

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO, ZS, KP	Vysoká fluktuace pracovníků – dlouhodobě zaznamenáváno zejména u pracovníků úřadů práce a dále též u MŠMT. Přetrvávající problém s dosažitelností okamžitého kvalitního proškolení nových zaměstnanců a jejich následná vyšší chybovost při práci (např. občas nejsou díky personálním a kapacitním problémům provedeny potřebné procesy spojené s administrací projektů, což může způsobit i zbrzdění implementace).	Zvýšit frekvenci a zlepšit úroveň a dosažitelnost proškolení stávajících zaměstnanců. Zvyšovat a obnovovat praktické znalosti pracovníků monitoringu – případně je prověřovat na praktických příkladech. Doporučujeme např. zvážit nástroje proškolení, kdy kromě školení prováděných zpracovatelem MSSF MONIT se jako velmi efektivní jeví mentoring vyškolenými interními pracovníky jednotlivých ZS/KP.	3Q/2006	2, 3
ŘO	V případě monitorovacích zpráv za grantová schémata dochází k překryvu mezi obsahem monitorovacích zpráv za GS, za projekt na administraci a mezi informacemi z měsíčních zpráv pro RPS.	Včlenit zprávu za projekt na administraci do zprávy za GS, obsah přizpůsobit informacím monitorovaným v měsíčních sestavách.	2Q/2006	2
ŘO	Podoba monitorovacích zpráv se stále vyvíjí a dosud není definitivní. Např. ZS/KP upozorňují, že monitorovací zprávy za GS jsou ŘO předávány ve Wordu, nelze využít dat dostupných v MSSF MONIT. Z toho plyne vyšší administrativní zatížení pracovníků.	Snaha o maximální usnadnění - nahrazení textových částí monitorovacích zpráv za lehce generovatelné sestavy z MSSF MONIT.	3Q/2006	2
RPS, ŘO, ZS, KP	Systém ukazatelů/indikátorů je značně předimenzován, indikátorů a ukazatelů je příliš velké množství.	S využitím „Národního číselníku indikátorů“ maximálně zjednodušit systém indikátorů a ukazatelů.	2007-2013	1, 2, 3

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	Při výzvě k podávání projektů je k formuláři žádosti přiložena tabulka s definicemi sledovaných indikátorů/ukazatelů. Žadatelé nemají k dispozici definice ostatních indikátorů.	Nastavit definice indikátorů a sjednotit je v rámci celého programu (ve spolupráci s jednotlivými ZS). Je nezbytné nastavit jednotně požadavky na detailní členění ukazatelů. Dle informací ŘO již byly práce započaty.	2Q/2006	2
ŘO	Ve stávajícím systému není funkčně nastaven systém agregování ukazatelů/indikátorů. V současné době se zpracovává metodika agregace.	Nastavit systém agregování ukazatelů/indikátorů, aby bylo ve věcném souladu s opatřeními.	2Q/2006	2
ŘO	Jako matoucí může být označení ukazatelů/indikátorů v informačním systému, kde se zobrazují pouze kódy ukazatelů/indikátorů a ve zkratkách uvedený zkrácený název ukazatele/indikátoru.	Pro větší přehlednost a menší chybovost lépe označit ukazatele/indikátory v informačním systému (ve spolupráci s TESCO SW). Bylo-li by to možné ⁵⁷ , bylo by i vhodné zvážit revizi názvů ukazatelů/indikátorů a jejich definic (název nemusí nahrazovat definici).	2Q/2006	2
RPS	Rámcem podpory společenství nebyl při nastavování systému ukazatelů/indikátorů doporučen žádný seznam povinných indikátorů, které by měly ŘO zpracovat. Řídící orgány často nejsou ochotny dodatečně nastavit ukazatele pro potřeby RPS.	Zlepšení koordinace monitoringu a zlepšení následné komunikace při vyladování jednotlivých aktivit.	2Q/2006	1

⁵⁷ Dle názoru ŘO je již v MSSF zaznamenáno, nastaveno a nelze tudíž měnit.

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO, ZS, KP	Existuje podezření, že z důvodu nepochopení indikátorům či ve snaze posílit šance projektu na podporu, žadatelé své cíle prostřednictvím ukazatelů občas nadhodnocují.	Sjednotit definice indikátorů v rámci celého programu, vyjasnit jejich agregaci. Provádění kontrol na místě k eliminaci těchto nadhodnocení.	2Q/2006	2, 3
ŘO	V programové dokumentaci se objevují rozdíly týkající se indikátorů.	Doplnění a zpřesnění definic indikátorů. V příštím programovacím období se snažit o maximální zjednodušení systému indikátorů (současný systém lze měnit pouze těžko nebo vůbec ne - z důvodu zapracování do OP RLZ i MSSF, navíc většina Výzev již proběhla podle stávající metodiky).	2Q/2006 2007 - 2013	2

3.6.3 Definice „úzkých/problémových“ míst v oblasti systému implementace OP RLZ

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO, ZS. KP	Nedostatečná personální kapacita v celé implementační struktuře s ohledem na nárůst činností, které je třeba vykonávat v průběhu realizace OP RLZ.	Provést detailní analýzy potřeb personálních kapacit na základě podrobné analýzy postupů. Zavést metody plánování a řízení lidských zdrojů. Zvážit založení jedné implementační agentury pro další programové období, která bude společně s vhodně vytipovanými dodavateli služeb zajišťovat administrativní postupy vyžadované Operačním manuálem. Tímto by se jednotlivé činnosti netříštily na jednotlivé subjekty, ale koncentrovaly se do jedné instituce.	3Q/2006	1,2
ŘO	Problematická kvalita hodnotitelů projektů, evidovaných v aplikaci Centrální databáze hodnotitelů chybí sdílení informací v oblasti např. spolupráce s hodnotitelem, kvalita odevzdávaných posudků apod.	Detailněji rozpracovat Centrální databázi hodnotitelů na základě požadavků vyhledávací výzev. Uvádět u jednotlivých hodnotitelů takové informace, které potřebují vyhledávací výzev (jako např. detailní odborný profil hodnotitele, certifikace ze školení hodnotitelů apod.). Zvážit nastavení systému hodnocení kvality a spolupráce s jednotlivými hodnotiteli.	2Q/2006	1

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
	Požadavek na předkládání kopií všech účetních dokladů k žádostem o platbu nadměrně zatěžuje stávající kapacity subjektů zapojených do implementace..	Zvážit zavedení povinných auditů u Konečných uživatelů v grantových schématech při předkládání žádostí o platbu a tím eliminovat časové i archivační požadavky.	3Q/2006	2
ŘO, ZS, KP	Vysoké odborné požadavky na pracovníky provádějící kontroly žádostí o platbu přinášejí v porovnání se stávající kapacitou subjektů zapojených do procesu vysoké riziko zodpovědnosti subjektů v implementační struktuře.	Navrhnout metodický způsob provádění kontrol žádostí o platbu a kontrol fyzické realizace projektu s ohledem na rozsah kontrolovaných oblastí a kvalifikaci pracovníků implementace. ⁵⁸	2Q/2006	2,3
ŘO	Zprostředkující subjekty deklarují vyšší požadavky na metodickou pomoc a vedení Zprostředkujících subjektů ze strany Řídicího orgánu.	Zefektivnit činnost pracovních skupin za účelem metodického vedení ZS a KP v oblastech jako uznatelnost nákladů, DPH, veřejná podpora, výběrová řízení apod. Definovat výstupy pracovních skupin a jejich časový harmonogram.	3Q/2006	2
ŘO, ZS, KP	Ve stávajícím nastavení implementačního systému není zaručena dostatečná koordinace kontrolních činností v systému implementace	Založit pracovní skupinu na koordinaci kontrol, aby nedocházelo ke střetu jednotlivých kontrolních útvarů na jednom místě ve stejnou dobu (především u Konečných příjemců a u Konečných uživatelů) a nebo k často opakovaným kontrolám zaměřující se na již dříve kontrolované oblasti, u kterých nebyla identifikována závažná zjištění.	2Q/2006	2,3

⁵⁸ dle informací ŘO je stávající kapacita zatím dostatečná, kontrolní týmy jsou obsazovány v souladu s potřebou

Adresát	Slabé místo	Doporučení	Termín provedení	Programová úroveň
ŘO	Nedostatečné čerpání prostředků technické pomoci	Provést revizi plánu technické pomoci a navrhnout konkrétní projekty u subjektů, které čerpají TP s ohledem na jejich reálné potřeby a možnosti. Tato revize pravděpodobně vyvolá personální nárůst kapacit pro efektivní řízení a administraci technické pomoci, což bude pravděpodobně vyžadovat samostatný tým pro technickou pomoc.	2Q/2006	2

3.6.4 Definice „úzkých/problémových“ míst v ovlivňujících oblast věcného a finančního pokroku realizace OP RLZ

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ŘO, ZS	Dobrá orientace v problematice fondů EU se omezuje jen na úzkou skupinu občanů, zejména z řad vedoucích pracovníků.	Provést revizi KAP	2Q/2006	1
ŘO, ZS, KP	Nízké povědomí o možnostech pomoci z fondů EU u zaměstnanců soukromého sektoru v porovnání se sektorem veřejným.	V rámci revize komunikační strategie posílit nástroje zaměřené na podnikatelský sektor	2Q/2006	2
ŘO, ZS, KP	Pomoc z fondů EU je více spojována s oblastmi ekologie, dopravy a cestovního ruchu než se zvýšením konkurenceschopnosti a zaměstnanosti či zvýšením rovnoprávnosti žen a mužů.	V rámci revize komunikační strategie posílit nástroje propagující plánované přínosy v „podceňovaných“ oblastech s využitím příkladů „dobré praxe“	2Q/2006	1
ŘO, ZS, KP	Struktura především na internetu poskytovaných informací o dosavadní spolupráci ČR s EU při rozvoji vlastního regionu, o možnostech čerpání z fondů poskytovaných informací je hodnocena veřejností jako nepřehledná, málo konkrétní a nízko srozumitelná.	Provést revizi struktury a obsahu www stránek projektu, rozčlenit obsah na část „propagační“ a část odbornou	3Q/2006	1,2
ŘO,	V rámci analýzy byla ze strany žadatelů deklarována nespokojenost se včasností poskytování informací, a to hlavně z centrální (ŘO, ZS, ministerstva) úrovně	Zpracovat závazný systém pro komunikaci, obsahující postupy a lhůty k vyřizování dotazů v členění podle jejich typů	2Q/2006	3

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ŘO, ZS, KP	V rámci toku informací je indikována neochota poskytovatelů informací dát žadateli jednoznačné a závazné stanovisko	Zpracovat závazný systém pro komunikaci, obsahující postupy a lhůty k vyřizování dotazů v členění podle jejich typů	2Q/2006	2, 3
ZS, KP	Nižší kvalita projektových žádostí se projevuje častěji u malých předkladatelů, přičemž je zřejmá nízká zkušenost žadatelů s ekonomikou projektů	V rámci informačních aktivit při vyhlásování výzvy zavést pro uvedenou skupinu předkladatelů možnost konzultací zaměřených na problémovou oblast, proškolení pracovníky poradenství v problémových oblastech a ve způsobu podávání informací cílové skupině.	2Q/2006	3
ZS, KP	Hodnocené projekty řeší jiné institucionální potřeby, nikoli skutečné potřeby cílových skupin, neobsahují analýzu skutečné poptávky cílových skupin, část žadatelů je vedena možností získat prostředky na vybavení, což vede k předkládání i projektů mimo základní poslání organizace	V rámci informačních a vzdělávacích aktivit při vyhlásování výzvy zaměřit pozornost předkladatelů na zjišťování poptávky cílových skupin	2Q/2006	3
ŘO, ZS, KP	Z pohledu předkladatele projektu není zabezpečena dostatečná možnost reflexe pro zvýšení kvality vyřazeného projektu.	Připravit systém podávání zpětné vazby neúspěšným žadatelům s doporučeními k úpravě projektu umožňujícím jeho větší úspěšnost	2007-13	2

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ŘO, ZS, KP	U projektů v oblasti soc. služeb je velice obtížné zajistit udržitelnost bez dalších dotací, proto se často u NNO objevuje snaha zajistit udržitelnost projektu zpoplatněním služeb po jeho skončení	V návaznosti na připravovaný zákon o sociální podpoře vymežit a zohlednit tuto možnost do metodických pokynů pro hodnotitele jako akceptovatelnou	2007 - 13	2
ŘO	Unifikované výstupy a výsledky předdefinované v žádosti jsou často žadatelům nesrozumitelné a jejich následná kvantifikace v žádostech je vágní	Upravit stávající systém indikátorů pro jednotlivé úrovně opatření ⁵⁹	2007-13	1
ŘO, ZS, KP	Žadatelé často nadsazují rozpočet projektu s cílem dosáhnout maximální částky, kterou daná výzva umožňuje a v některých případech je obtížné odhalení případného nadsazení rozpočtových položek. Samotný rozpočet projektu v žádosti je bez přímých vazeb na částky uváděné jako náklady na jednotlivé aktivity	Připravit metodiku pro žadatele s cílem je naučit vázat rozpočet projektu na aktivity a výstupy. Tuto metodiku doporučit jen nad rámec povinných údajů BENEFIT jako nepovinnou. Dle informací ŘO byly tyto činnosti zahájeny.	2007 - 13	2
ZS, KP	Obecně malé zkušenosti s některými částmi projektové žádosti (strategické dokumenty, horizontální priority) ze strany vzdělávacích institucí a podnikatelů, zapracování horizontálních priorit je velmi často pouze formální	Zvýšit kvalitu a intenzitu kontaktů a vzdělávacích aktivit zaměřených na uvedené skupiny předkladatelů projektů v rámci informačních aktivit souvisejících s vyhlášením výzvy.	2Q/2006	3

⁵⁹ viz projekt 6/04 Hodnocení indikátorů/ukazatelů a vhodnosti jejich nastavení

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ZS, KP	Příliš často se vyskytují zásadní rozdíly mezi hodnocením jednoho projektu různými hodnotiteli, hodnotitelům není poskytována dostatečná zpětná vazba (nemožnost porovnat „konkurenční“ hodnocení)	Před každou výzvou uspořádat „briefing“ pro hodnotitele s cílem harmonizovat pohled na projekty/akce a výměnu zkušeností hodnotitelů. Požadovat od hodnotitelů povinné poskytování komentářů k jednotlivým hodnoceným položkám. Po každé výzvě provádět skupinový „debriefing“ s hodnotiteli s cílem zaznamenat nejčastější úzká místa projektů/akcí a návrhů na jejich eliminaci v další výzvě.	2Q/2006	2
ŘO, ZS	Nízká informovanost hodnotitele o historii projektu v případě, že je předkládán opakovaně, znemožňuje posuzovat zapracování doporučených změn v nové verzi projektu	Zavést systém sledování historie projektu v případě, že předkladateli byla dána doporučení k jeho úpravě a předložení v další výzvě	3Q/2006	2
ŘO	Příliš silná váha některých kritérií (např. návaznost na strategické dokumenty) neodpovídá skutečnému významu jimi hodnocených částí projektu	Upravit váhu kritéria „relevance ke strategickým dokumentům“, zpracovat studii k systému hodnocení a vhodnosti nastavení kritérií	2Q/2006	3
ŘO, ZS	Partnerství u projektů je často netransparentní s ohledem na úlohy partnerů a jejich vstupy, dochází k zařazování skrytých dodavatelů, komplikovaná je identifikace rozpočtových položek ve vztahu k partnerům	Vypracovat metodickou příručku pro „partnerství“ na projektové úrovni (upravit strukturu rozpočtu v členění i na partnery) – řešeno průběžně, problémy přináší česká legislativa	2Q/2006	3

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ZS, KP	Eliminace možných rizik spojených s nedokončením projektu či odstoupením od smlouvy	Vytipovat „rizikové“ projekty (tam zvýšit podporu příjemci při implementaci), zvláštní pozornost věnovat velkým projektům/systémovým/národním, kde jejich selhání (např. odstoupení KP od smlouvy, nenaplnění cílů, nevyčerpání rozpočtu, nedodržení harmonogramu) může výrazně ovlivnit čerpání alokace	2Q/2006	3
ŘO	Podpora systémových a národních projektů není vnímána jako dostatečná	Monitorovat vývoj a podporovat kvalitní přípravu systémových a národních projektů s ohledem na jejich významný podíl na čerpání alokace a tím i jejich vyšší rizikovost než je tomu u malých projektů	2004-2006	2,3
ZS	Eliminace rizik spojených s nevyčerpáním alokace opatření 1.1	Připravit modelový projekt pro opatření 1.1 a připravit cílený marketing opatření u cílových skupin ve specifických cílech, které nejsou dostatečně pokryty projekty	2Q/2006	3
ŘO, ZS	Malé zkušenosti a kapacita potenciálních žadatelů v rizikovém opatření	Využít programu Partneři pro projekty projektu AbCap pro nízko výkonná opatření Analyzovat stávající projekty, vytvořit příklady „dobré praxe“ a široce je publikovat	2Q/2006	2
ŘO, ZS	Nejednotný výklad aplikace pravidel „veřejné podpory“ v projektech/akcích	Ustavit pracovní skupinu „veřejná podpora“ a vypracovat metodiku výkladu aplikace „veřejné podpory“ v podmínkách realizace projektů (vč. příkladů užití) s cílem zajistit jednotný výklad pro celý program	2Q/2006	2
ŘO,ZS	Komplikované finanční řízení národního projektu opatření 1.1	Vytvořit metodiku pro finanční řízení národních projektů v opatření 1.1	2Q/2006	3

ADRESÁT	POPIS SLABÉHO MÍSTA/PROBLÉMU	FORMULACE DOPORUČENÍ	TERMÍN PROVEDENÍ	Programová úroveň
ZS, KP	Potenciální žadatelé mají problémy se správným určením a zařazením indikátorů	Vypracovat praktický a jednoduchý metodický pokyn k definici indikátorů a způsobu práce s nimi pro zbývající opatření a zařadit jej do revidované Příručky pro příjemce	2007 - 13	2
ŘO	Nesoulad dokumentace pro příjemce podpory s ohledem na požadavky monitorování	Sladit požadavky Benefit – Monitor a Pokyny pro příjemce.	2Q/2006	2
ŘO	Absence zautomatizovaného systému včasného varování s ohledem na pravidlo n+2	Zavést v MSSF Monit sestavu umožňující sledování pravidla n+2 na úrovni opatření	2Q/2006	2
ŘO	Administrativní náročnost vyúčtování	Prověřit možná zjednodušení dokládání primárních účetních dokladů v rozpočtové kapitole projektů „Administrativní náklady“	2007 - 13	2
ŘO	Administrativní náročnost vyúčtování	Zjednodušit pravidla pro předkládání žádostí o platbu – počty a druh dokladů (kopie, originál)	3Q/2006	2
ŘO	Nízká absorpce opatření	Provést analýzu u ŘO a ZS s ohledem na zjištění: a. kolik EU prostředků nasmlouvají k 31.12.2006 b. kolik odhadují absorbovat bez ohledu na fin.alokaci Následně na základě vyhodnocení dat provést realokaci mezi opatřeními tam, kde je odhad vyšší absorpce.	2Q/2006	2

SEZNAM PŘÍLOH

1. Karty opatření OP RLZ